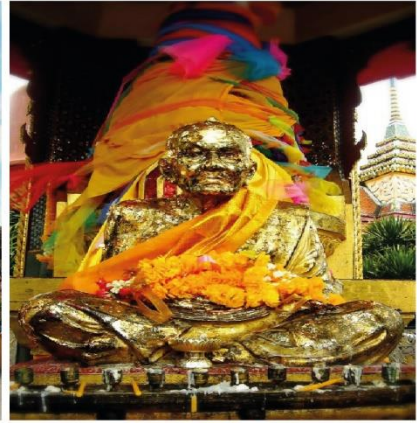

อัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรม

แผนปฏิบัติการ
การพัฒนาการท่องเที่ยว
ประจำเขตพัฒนา
การท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

วัฒนธรรมทางวัตถุ
material culture

การธำรงอัตลักษณ์วัฒนธรรมทางวัตถุนั้น จะปรากฏเด่นชัดในวานสถาปัตยกรรม ชาวไทยมุสลิม มีสยิด สุเหล่า ส่วนชาวไทยพุทธ อุโบสถ วิหาร พระพุทธรูป

วัฒนธรรมทางด้านจิตใจ
non material culture

เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ชาวไทยมุสลิมนับถือ คือ อิหม่าม ส่วนชาวไทยพุทธนับถือ คือ พระภิกษุ

**ศูนย์กลางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม
มลายู พุทธ และจีนของประเทศเพื่อคุณค่าทางเศรษฐกิจ
สังคม ความมั่นคง และความสันติสุขที่ยั่งยืน**

มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ สามารถบริหารจัดการจนสร้างมูลค่าทางการท่องเที่ยว สร้างงาน อาชีพ เศรษฐกิจ แก่พื้นที่ และหนุนเสริมการพัฒนาสังคม ความมั่นคง และการเติบโตของการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

บทสรุปผู้บริหาร

แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ จัดทำขึ้นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลานราธิวาส) ให้เป็นไปทิศทางเดียวกัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการบูรณาการในการทำงานร่วมกันอย่างมีเอกภาพ และมีพลังจนเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เพิ่มมูลค่ารวมตลาดของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง เพิ่มการสร้างงาน อาชีพให้กับประชาชนและรายได้กับชุมชนจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน พร้อมทั้งพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นกลไกส่งเสริมเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม ความมั่นคง และการเติบโตคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์พัฒนาสืบสานต่อยอดวัฒนธรรมและการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์พหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้ สร้างความรัก ความภาคภูมิใจ และความหวงแหนต่อวิถีชีวิตที่งดงามของพื้นที่ และหนุนเสริมการเสริมสร้างสันติสุขของพื้นที่ ให้เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทการพัฒนาประเทศ วาระปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และสอดคล้องกับแผนการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน แผนพัฒนาจังหวัดปัตตานี แผนพัฒนาจังหวัดยะลา แผนพัฒนาจังหวัดนราธิวาส โดยได้จัดทำแผนปฏิบัติการฯ ให้มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศที่สำคัญในปัจจุบัน รวมทั้งความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการ นอกจากนี้ยังได้จัดให้มีการประชุมสัมมนา ระดมความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเพิ่มเติมแก้ไขให้แผนปฏิบัติการฯ ให้มีความสมบูรณ์ที่สุด

โดยสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ เป้าหมายการพัฒนา ประเด็นการพัฒนา อันเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย

วิสัยทัศน์ (Vision) : "ศูนย์กลางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม มลายู พุทธ และจีนของประเทศเพื่อคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสันติสุขที่ยั่งยืน" และให้คำนิยามของวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้

ศูนย์กลางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมมลายู พุทธ และจีน เพื่อคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสันติสุขที่ยั่งยืน หมายถึง ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาสที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ และวัฒนธรรม ประชาชนที่มีความแตกต่างสามารถอยู่ร่วมกันได้บนหลักการของความเท่าเทียม มีสิทธิในการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของกลุ่มตนไว้ได้ มีวิถีชีวิตที่มีเอกลักษณ์ไทยมุสลิม ไทยพุทธ และไทยจีน มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ สามารถบริหารจัดการจนสร้างมูลค่าทางการท่องเที่ยว สร้างงาน อาชีพ เศรษฐกิจแก่พื้นที่ และหนุนเสริมการพัฒนาสังคม ความมั่นคง และการเติบโตของการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามรายละเอียดนิยามแห่งวิสัยทัศน์ มีความเข้มแข็งของสังคมพหุวัฒนธรรมไทยมุสลิม ไทยพุทธ และไทยจีนที่สามารถนำวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และสิ่งที่มีคุณค่าของพื้นที่มาเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวจนสามารถสร้างให้เกิดคุณค่าทางสังคม และมูลค่าทางเศรษฐกิจ มีความพร้อมการเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวสังคมพหุวัฒนธรรม เป็นแหล่งผลิต และพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมาตรฐานสากลของประเทศ มีการเติบโตทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวสังคมพหุวัฒนธรรมที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง สร้างงาน สร้างรายได้ สร้างอาชีพให้กับประชาชน ชุมชน จังหวัด กลุ่มจังหวัด การสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่มีความรักและหวงแหน

ในวิถีรักษา สืบทอด ต่อยอด ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน และปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม ตลอดจน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี พื้นที่ที่มีความมั่นคง ปลอดภัย สงบเรียบร้อยมากขึ้นจากฐานของการพัฒนาการท่องเที่ยว พหุวัฒนธรรม

เป้าหมายการพัฒนา :

- ๑) มูลค่ารวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในสังคมพหุวัฒนธรรมในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาสเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีมูลค่ารวมไม่น้อยกว่า ล้านบาท
- ๒) อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และพหุวัฒนธรรมของ ๓ จังหวัด ชายแดนใต้เติบโตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
- ๓) ดัชนีความสุขและความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของประชาชนในชุมชนท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมหลัก ของพื้นที่เติบโตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ (ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ แก่ชุมชน สร้างสังคมพหุวัฒนธรรม สร้างเสริมความสันติสุข)
- ๔) สร้างและพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวต้นแบบพหุวัฒนธรรมมลายู พุทธ และจีน ที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง บนฐานเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน ๓๐ แห่ง

ประเด็นการพัฒนา :

- ๑) การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ชายแดนใต้ ให้เกิดความสมดุลยั่งยืน และแข่งขันได้ มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาอัตลักษณ์ และคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวหลัก สินค้าที่ระลึก และบริการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน และแข่งขันได้ พัฒนาระบบการบริหารการท่องเที่ยว พหุวัฒนธรรมชายแดนใต้แบบมีส่วนร่วม และการเป็นเจ้าของโดยชุมชนอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งสร้างรูปแบบและ มาตรการในการรักษาสมดุลในแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการ ทั้งในเชิงพื้นที่ เชิงเวลา ฤดูกาล และรูปแบบ การท่องเที่ยว เพื่อให้ชายแดนใต้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีคุณค่าในทุกเวลา ตลอดจนส่งเสริมกีฬา และมหกรรม นันทนาการ เพื่อการท่องเที่ยว และสันติสุขชายแดนใต้
- ๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก การท่องเที่ยวชายแดนใต้เชื่อมโยงกับฝั่งอันดามัน อ่าวไทย ประเทศ และอาเซียนตอนใต้ มุ่งเน้นการพัฒนาเส้นทางคมนาคม และระบบโลจิสติกส์ ด้านการท่องเที่ยวทางบก ทางราง และทางอากาศในพื้นที่ให้มีมาตรฐาน ปลอดภัย และเชื่อมโยงอาเซียนตอนใต้ ฝั่งอ่าวไทย และฝั่งอันดามัน การสร้างสรรค์สิ่งจูงใจทางการท่องเที่ยว พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และ บริการรัฐเพื่อการท่องเที่ยวที่มีความทันสมัย และเป็นสากล และการพัฒนาระบบความปลอดภัย และ สุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว
- ๓) การพัฒนาผู้ประกอบการ บุคลากร และการสร้างสังคมรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยว พหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบให้มีขีดความสามารถ ในการแข่งขัน สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเพียงพอต่อความต้องการของตลาด การส่งเสริม และพัฒนา ขีดความสามารถประชาชน ชุมชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของตนเอง และได้รับ ประโยชน์จากการท่องเที่ยว พร้อมทั้งเตรียมพร้อมสังคม ชุมชนชายแดนใต้รองรับการขยายตัว ของการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในระดับประเทศ และนานาชาติ

๔) การเสริมสร้างความเป็นเลิศในการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวมุสลิม และพหุวัฒนธรรมมายูพุทธ จีนของประเทศ และการพัฒนาการตลาดเฉพาะเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวระดับชาติ และนานาชาติ มุ่งเน้นการเสริมสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวฮาลาลของจังหวัดชายแดนภาคใต้ การส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มเพื่อดึงดูดการเดินทางท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม และกระตุ้นค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดชายแดนใต้ ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างแบรนด์การตลาดสมัยใหม่ เพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยว

๕) การพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้หนุนเสริมคุณภาพชีวิต ความมั่นคง และการเติบโตที่ยั่งยืน มุ่งเน้นการส่งเสริมการค้ากับดูแลการพัฒนา และบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ และธรรมาภิบาล การส่งเสริมการเติบโตทางการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ และการเชื่อมโยงกับอาเซียนได้ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนใต้สู่สากล พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว และการสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

โดยแสดงภาพรวมของแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยว พหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ดังผังโครงสร้างต่อไปนี้

ผังโครงสร้างแผนปฏิบัติการการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

วิสัยทัศน์ “ศูนย์กลางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม มลายู พุทธ และจีนของประเทศ เพื่อคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสันติสุขที่ยั่งยืน”

- วัตถุประสงค์**
- 1) เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) ให้เป็นไปทิศทางเดียวกัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นแนวทางในการบูรณาการในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และมีพลังงนเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
 - 2) เพื่อเพิ่มมูลค่าการตลาดของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง
 - 3) เพื่อเพิ่มการสร้างงาน อาชีพ ให้กับประชาชนและรายได้กับชุมชนจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน
 - 4) เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นกลไกส่งเสริมเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม ความมั่นคง และการเติบโตคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
 - 5) เพื่ออนุรักษ์พัฒนาสืบสานต่อยอดวัฒนธรรมและการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์พหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้ สร้างความรัก ความภาคภูมิใจ และความห่วงใยต่อวิถีชีวิตที่ตั้งถิ่นของพื้นที่ และหนุนเสริมการสร้างสันติสุขของพื้นที่

- เป้าหมายการพัฒนา**
- 1) มูลค่ารวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในสังคมพหุวัฒนธรรมในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาสเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีมูลค่ารวมไม่น้อยกว่า ล้านบาท
 - 2) อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และพหุวัฒนธรรมของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้เติบโตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
 - 3) ดัชนีความสุขและความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของประชาชนในชุมชนท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมหลักของพื้นที่เติบโตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ (ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน สร้างสังคมพหุวัฒนธรรม สร้างเสริมความสันติสุข และการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 - 4) สร้างและพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวต้นแบบพหุวัฒนธรรมมลายู พุทธ และจีน ที่เติบโตอย่างต่อเนื่องบนฐานเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน ๓๐ แห่ง

- ประเด็นการพัฒนา**
๑) การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ชายแดนใต้ให้เกิดความสมดุลยั่งยืน และแข่งขันได้	๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก การท่องเที่ยวชายแดนใต้เชื่อมโยงกับฝั่งอันดามัน อ่าวไทย ประเทศ และอาเซียนตอนใต้	๓) การพัฒนาผู้ประกอบการ บุคลากร และการสร้างสังคมรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้	๔) การเสริมสร้างความเป็นเลิศในการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวมุสลิม และพหุวัฒนธรรมมลายู พุทธ จีนของประเทศ และการพัฒนาการตลาดเฉพาะเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวระดับชาติ และนานาชาติ	๕) การพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้หนุนเสริมคุณภาพชีวิต ความมั่นคง และการเติบโตที่ยั่งยืน

- เป้าหมายและการวัดผล**
๑)แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการปรับปรุง พัฒนาให้มีคุณภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชื่อมโยงพหุวัฒนธรรมในระดับนานาชาติ ๑๐ แห่ง
๒)แหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่ผ่านมาตรฐานการท่องเที่ยวชุมชนพหุวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า ๒๐ แห่ง
๓)รายได้รวมจากการจำหน่ายของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวของพื้นที่เติบโตไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ล้านบาท
๔)แหล่งท่องเที่ยวหลักของพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่มีอารยสถาปัตย์ เพื่อคนทั้งมวลจำนวน ๑๐ แห่ง
๕)โมเดลการบริหารจัดการท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่อัตลักษณ์มลายู พุทธ และจีน จำนวน ๑๐ พื้นที่
๖)จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มมากขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๕ | ๑)เส้นทางท่องเที่ยวสำคัญของพื้นที่ ยะลา นราธิวาส ปัตตานี ได้รับการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์รองรับมาตรฐานการท่องเที่ยวนานาชาติ จำนวน ๒๐ เส้นทาง/พื้นที่
๒)แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการจัดสร้างพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ระบบ CCTV ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลรองรับการท่องเที่ยวนานาชาติที่มีมาตรฐาน ๒๐ แห่ง
๓)พื้นที่ท่องเที่ยวของจังหวัด และในระดับชุมชนพหุวัฒนธรรมที่ได้รับการพัฒนาระบบความปลอดภัย และอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว จำนวน ๕๐ แห่ง | ๑) บุคลากรกลุ่มจังหวัดชายแดนใต้ด้านการท่องเที่ยว ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน บุคลากรท่องเที่ยวฮาลาล สถานประกอบการด้านโรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร ๑๐๐ ราย ตัวแทนการท่องเที่ยว ๒๐ ราย มัคคุเทศก์ท่องเที่ยวฮาลาลและมัคคุเทศก์นานาชาติ ๕๐ ราย
๒) ระดับความอยู่ดีมีสุขของชุมชนชายแดนใต้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ชุมชนในวัดวิถีมีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยวมากกว่าร้อยละ ๓๐ ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดชายแดนใต้ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาเตรียมพร้อมชุมชนให้เป็นชุมชนการท่องเที่ยวมาตรฐานจำนวน ๕๐ ชุมชน
๓) ความพึงพอใจประทับใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการต้อนรับของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงพหุวัฒนธรรมในพื้นที่ชายแดนใต้เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ | ๑) การท่องเที่ยวฮาลาลชายแดนใต้ สร้างงานอาชีพ มากกว่า ๕,๐๐๐คน
๒) การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มมุสลิมอาเซียนได้ในพื้นที่ชายแดนใต้เติบโตไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๕
๓) มูลค่าการท่องเที่ยวฮาลาลสร้างรายได้แก่ชุมชนท่องเที่ยวนำร่องมาตรฐานฮาลาล ไม่น้อยกว่า ๕๐ ล้านบาท
๔) จำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่ม MICE กลุ่มนักท่องเที่ยวนิเวศน์ป่าเขาสาลาบาลา กลุ่มนักท่องเที่ยวนิเวศน์ทางทะเล และกลุ่มนักท่องเที่ยวชายแดน เติบโตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ | ๑)โครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายแดนใต้บรรลุเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของโครงการทั้งหมด
๒)มูลค่าการลงทุนใหม่ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ รวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
๓)มีความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมพัฒนาการท่องเที่ยวประเทศไทยกับอาเซียนและนานาชาติ เชื่อมโยงประวัติศาสตร์คาบสมุทรศรีวิชัย (Srivichai peninsula heritage) |
|---|---|--|--|---|

- แนวทางการพัฒนา**
๑. สร้างและพัฒนาอัตลักษณ์ และคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวหลัก สินค้าที่ระลึก และบริการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน และแข่งขันได้
๒. พัฒนาระบบการบริหารการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ แบบมีส่วนร่วม และการเป็นเจ้าของโดยชุมชนอย่างยั่งยืน
๓. สร้างรูปแบบและมาตรการในการรักษาสมดุลในแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการ ทั้งในเชิงพื้นที่ เชิงเวลา ฤดูกาล และรูปแบบการท่องเที่ยว เพื่อให้ชายแดนใต้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีคุณค่าในทุกเวลา | ๑. พัฒนาเส้นทางคมนาคม และระบบโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยวทางบก ทางราง และทางอากาศในพื้นที่ให้มีมาตรฐาน ปลอดภัย และเชื่อมโยงอาเซียนตอนใต้ ฝั่งอ่าวไทย และฝั่งอันดามัน
๒. สร้างสรรค์สิ่งจูงใจทางการท่องเที่ยว พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการรัฐเพื่อการท่องเที่ยวที่มีความทันสมัย และเป็นสากล
๓. พัฒนาระบบความปลอดภัย และสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว | ๑. พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเพียงพอต่อความต้องการของตลาด
๒. ส่งเสริม และพัฒนาขีดความสามารถประชาชน ชุมชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของตนเอง และได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว
๓. เตรียมพร้อมสังคม ชุมชนชายแดนใต้รองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในระดับประเทศ และนานาชาติ | ๑. เสริมสร้างมาตรฐานท่องเที่ยวฮาลาลของจังหวัดชายแดนภาคใต้
๒. ส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่ม เพื่อดึงดูดการเดินทางท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม และกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดชายแดนใต้
๓. ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างแบรนด์การตลาดสมัยใหม่ เพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยว | ๑. ส่งเสริมการค้ากับดูแลการพัฒนา และบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ และธรรมาภิบาล
๒. สร้างบรรยากาศการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว และการสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
๓. ส่งเสริมการเติบโตทางการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๔. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ และการเชื่อมโยงกับอาเซียนใต้ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนใต้สู่สากล |
|---|---|---|--|---|

ผังโครงสร้างแผนปฏิบัติการการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ (ต่อ)

<p>ประเด็น การพัฒนา</p>	<p>๑) การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ชายแดนใต้ให้เกิดความสมดุลยั่งยืน และแข่งขันได้</p>	<p>๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก การท่องเที่ยวชายแดนใต้เชื่อมโยงกับฝั่งอันดามัน อ่าวไทย ประเทศ และอาเซียนตอนใต้</p>	<p>๓) การพัฒนาผู้ประกอบการ บุคลากร และการสร้างสังคมรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้</p>	<p>๔) การเสริมสร้างความเป็นเลิศในการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวมุสลิม และพหุวัฒนธรรมมลายู พุทธ จีน ของประเทศ และการพัฒนาการตลาดเฉพาะเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวระดับชาติ และนานาชาติ</p>	<p>๕) การพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้หนุนเสริมคุณภาพชีวิต ความมั่นคง และการเติบโตที่ยั่งยืน</p>
<p>โครงการ ที่สำคัญ (Flagship Project)</p>	<p>๑)โครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ประวัติศาสตร์ ศาสนา เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ ๒)โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สปาและความงามมาตรฐานฮาลาล ๓)โครงการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาที่พักในชุมชนสู่โฮมสเตย์มาตรฐาน ๔)โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวจิตวิญญาณของมลายู พุทธ และจีน นานาชาติ ๕)โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวคาราวานบีกไบค์ และรถยนต์ชายแดนใต้ ๖)โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬานานาชาติ (การแข่งขันเรือพายนานาชาติ การแข่งขันมวยไทย การแข่งขันรถจักรยานยนต์ การแข่งขันวิ่งเทรล การแข่งขันเรือใบนานาชาติ)</p>	<p>๑)โครงการพัฒนาระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวทางอากาศ ในพื้นที่สนามบินนราธิวาส และสนามบินเบตง ๒) โครงการสนับสนุนการสร้างกระเช้าลอยฟ้า/สนามบินพารามอเตอร์ บนจุดชมวิวเขาไร่เกียบ บ้านทรายขาว จ.ปัตตานี ๓)โครงการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางจากอาเซียนใต้เพื่อเข้ามาในจังหวัดชายแดนใต้ (Tourism rest area) ๔)โครงการจัดทำแผนและระบบบริหารความเสี่ยง และภัยพิบัติ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้</p>	<p>๑)โครงการฝึกอบรมการบริการด้านการท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาล ๒)โครงการจัดตั้งศูนย์ฝึกความเชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยวอาหารและการโรงแรมให้เป็นไปตามมาตรฐานฮาลาลและระดับสากล ๓)โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนนวัตกรรม ๔)โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวตำบลบางปู" ชุมชนมุสลิมที่อยู่ริม "อ่าวปัตตานี" ๕)โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวระบบเชิงนิเวศ ชุมชน เชื้อนบางกลาง ทะเลหมอกอัยเยอร์เวง ๖)โครงการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนจัดการท่องเที่ยวของตนเองให้เป็นชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบ อำเภอ</p>	<p>๑) โครงการจัดทำมาตรฐานการท่องเที่ยวฮาลาลแดนใต้ ๒) โครงการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มการแข่งขันนกอพยพระดับนานาชาติ จ.ยะลา ๓) โครงการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวกลุ่ม MICE ในกลุ่มมุสลิม ๔) โครงการพัฒนาเนื้อหาดิจิทัลเพื่อการท่องเที่ยวชายแดนใต้ ๕) โครงการสร้างแบรนด์เส้นทางท่องเที่ยวภาคใต้ให้เป็นแบรนด์โปรแกรมท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมระดับประเทศ และนานาชาติ</p>	<p>๑)โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ๒)โครงการส่งเสริมการจัดงานมอเตอร์โชว์ชายแดนใต้ ๓)โครงการเทศกาลอาหารทะเล seafood festival ๔)โครงการเทศกาลผลไม้ Pattani fruit festival ๕)โครงการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยววันำร่องปลอดโฟมถุงพลาสติก ๖)โครงการส่งเสริมการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว ๗)โครงการจัดงานการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ศรีวิชัย- ลังกาสู่กะ</p>

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๑
- แนวคิดการจัดทำแผน	๑
- กระบวนการจัดทำแผน	๓
บทที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ (ยะลา นราธิวาส และปัตตานี)	๕
- ความนำ	๕
- ที่ตั้งและอาณาเขต	๕
- ลักษณะภูมิอากาศ	๗
- การปกครอง/ประชากร	๘
- ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	๙
- ข้อมูลด้านบริการ และการท่องเที่ยว	๑๐
- สถานการณ์ภายใน-นอก ที่กระทบการท่องเที่ยว	๒๙
- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๓๐
- ข้อมูลด้านการสาธารณสุข	๓๐
- โครงสร้างพื้นฐาน	๓๐
- การวิเคราะห์ด้านการท่องเที่ยว	๓๓
บทที่ ๒ จุดยืน ตำแหน่ง และศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยว พหุวัฒนธรรมชายแดนใต้	๔๕
- บทนำ	๔๕
- จุดยืน และตำแหน่งการพัฒนา	๔๖
- การประเมินศักยภาพ และสภาพแวดล้อมภายนอก (SWOT Analysis)	๔๗
บทที่ ๓ แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้	๕๑
- วิสัยทัศน์ (Vision)	๕๑
- วัตถุประสงค์	๕๓
- เป้าหมายการพัฒนา	๕๓
- ประเด็นการพัฒนา	๕๓
บทที่ ๔ ผลประโยชน์ รูปแบบการลงทุน และกลไกการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้	๑๓๒
- ผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม	๑๓๒
- รูปแบบการลงทุนการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้	๑๓๔
- กลไกการขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุ วัฒนธรรมชายแดนใต้	๑๓๘

๑. แนวคิดการจัดทำแผน

แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ มีแนวคิด หลักการสำคัญ ดังนี้

๑) แผนปฏิบัติการยึดมั่นในแนวคิดในการมุ่งเน้นการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี แผนแม่บทการพัฒนาประเทศ แผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวของพื้นที่กับแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ อีกทั้งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงความต้องการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในบริบทของพื้นที่ โดยเน้นการบูรณาการร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยยึดหลักการใช้พื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญเป็นฐานในการพัฒนา และยึดประชาชน นักท่องเที่ยวเป็นศูนย์กลางของการจัดทำแผนปฏิบัติการ

๒) แผนปฏิบัติการ มีแนวคิดในการสร้างโอกาสการพัฒนาการท่องเที่ยว จากการเรียนรู้การดำเนินงานที่ผ่านมา โดยการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวปัตตานี ยะลา นราธิวาส พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ ทั้งในด้านผลลัพธ์ของตัวชี้วัดความสำเร็จ และการรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วน ซึ่งผลจากการศึกษาจะเป็นข้อเรียนรู้ และข้อควร ปรับปรุงเพื่อการพัฒนาแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ต่อไป

๓) การศึกษาสภาพแวดล้อม และบริบทการท่องเที่ยวของจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส ประเทศไทย อาเซียนใต้ และของโลกที่เชื่อมโยงและเกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาสถานการณ์ ความเคลื่อนไหวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภารกิจทิศทางการพัฒนาในช่วงเวลาของแผนพัฒนาปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ เพื่อนำมาเป็นปัจจัยเข้าในการกำหนดทิศทางการพัฒนา โดยยึดการตั้งอยู่บนพื้นฐานของศักยภาพที่แท้จริง และมีความเป็นไปได้ ของพื้นที่เป็นสำคัญ

๔) การทบทวนการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศคู่แข่ง ประเทศต้นแบบ และพื้นที่สำคัญในประเทศไทย และนานาชาติที่ประสบความสำเร็จจากการท่องเที่ยวในบริบทของพื้นที่การท่องเที่ยวที่มีความคล้ายคลึงกันกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของหลายประเทศทั่วโลกที่มีการแข่งขันสูง ดังนั้น เพื่อศึกษาบริบทการท่องเที่ยว และทิศทาง การพัฒนาของหลายพื้นที่ หลายประเทศทั่วโลก เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเรียนรู้สำหรับการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ต่อไป

๕) การทบทวนนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของส่วนราชการในพื้นที่ปัตตานี ยะลา นราธิวาส เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรม ที่เชื่อมโยงและบูรณาการการพัฒนา การจัดสรรทรัพยากรในการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกัน และร่วมหนุนเสริมการสร้างรายได้ และการระดมพลังการพัฒนาให้มีความสามารถที่จะกระจายรายได้จากการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นไปอย่างสอดคล้องและมีทิศทางเดียวกัน แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ จำเป็นต้องบูรณาการกับแผนพัฒนาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนา มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

๖) แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ เน้นการมีส่วนร่วม โดยมีการรับฟังความคิดเห็น จากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ซึ่งในการดำเนินการได้มีการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ และ

ผู้เชี่ยวชาญในสาขา การท่องเที่ยว การสำรวจพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ การจัดประชุมกลุ่มย่อย การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การประชาสัมพันธ์แผนปฏิบัติการเพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านการท่องเที่ยวจากทุกภาคส่วนในเวทีใหญ่ จำนวน ๒ ครั้งโดยมีผู้เข้าร่วมรวมทั้งสิ้นกว่า ๒๐๐ คน และยังมีการประชุมร่วมเชิงพื้นที่ผ่านเวทีย่อยไม่น้อยกว่า ๕ ครั้ง พร้อมการบูรณาการกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในทุกจังหวัดในรอบการทบทวนแผนงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓

๓) แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ เน้นการนำจุดเด่นของพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงการพัฒนาทั้งเศรษฐกิจ ความมั่นคง สังคม และสิ่งแวดล้อม มากำหนดมาตรการ แนวทางการพัฒนา แผนงาน โครงการที่เปลี่ยนแปลงสู่เป้าหมายในอนาคต โดยใช้หลัก Blueprint for change บันได ๖ ขั้น คือ

- Mission Based เป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงการดำเนินการที่เป็นไปตามหลักวิชาการ กฎหมาย
- Problem Based เป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาวิกฤติสำคัญในปัจจุบัน และอนาคต มาดำเนินการแก้ไขปรับปรุง และป้องกัน
- Development Based เป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นการต่อยอดการพัฒนาที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง
- Creative Based เป็นการพัฒนาที่มุ่งสร้างสรรค์สิ่งใหม่
- Benchmarking Based เป็นการพัฒนาที่มุ่งแสวงหาความเป็นเลิศจากทั้งในและต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่
- Innovative Based เป็นการพัฒนาที่มุ่งเสริมสร้างนวัตกรรมเพื่อการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดด

๒. กระบวนการจัดทำแผน

กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ มีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

๑) การศึกษาขั้นปฐมภูมิ

ในขั้นนี้แผนปฏิบัติการได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ศึกษาแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมา และศึกษารายละเอียดจากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี แผนแม่บทการพัฒนาประเทศ วาระการปฏิรูปประเทศ แผนเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส รวมทั้งแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ เพื่อเชื่อมโยงประเด็นการพัฒนาเชิงนโยบายกับแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ และนอกจากนี้ยังได้ศึกษาความสำเร็จของพื้นที่ต่างๆ ในประเทศ และความสำเร็จจากต่างประเทศเพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนใต้

๒) การศึกษาขั้นทุติยภูมิ

ในขั้นนี้แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ได้จัดประชุมกลุ่มย่อยกับสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา และจัดให้มีการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการจำนวน ๒ วัน โดยมีผู้แทนจากภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ฝ่ายความมั่นคง สำนักงานจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัย เป็นต้น และมีผู้แทนจากผู้ประกอบการทั้งโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร และมีผู้แทนจากองค์กรท่องเที่ยว ทั้งสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ชมรมมัคคุเทศก์ และยังมีผู้แทนจากชุมชนมากกว่า ๒๐ ชุมชนท่องเที่ยว เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกัน เพื่อการร่วมศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดชายแดนใต้ และยังมีการประชุมร่วมเชิงพื้นที่ผ่านเวทีย่อยไม่น้อยกว่า ๕ ครั้ง พร้อมการบูรณาการ

กับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในทุกจังหวัดในรอบการทบทวนแผนงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และนอกจากนั้นยังมีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยว และพื้นที่ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวหลัก พร้อมทั้งจัดประชุมเพื่อการวิพากษ์ร่างแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยววัฒนธรรมชายแดนใต้ เพื่อการถ่วงดุลความสมบูรณ์ของแผนปฏิบัติการอีกครั้ง

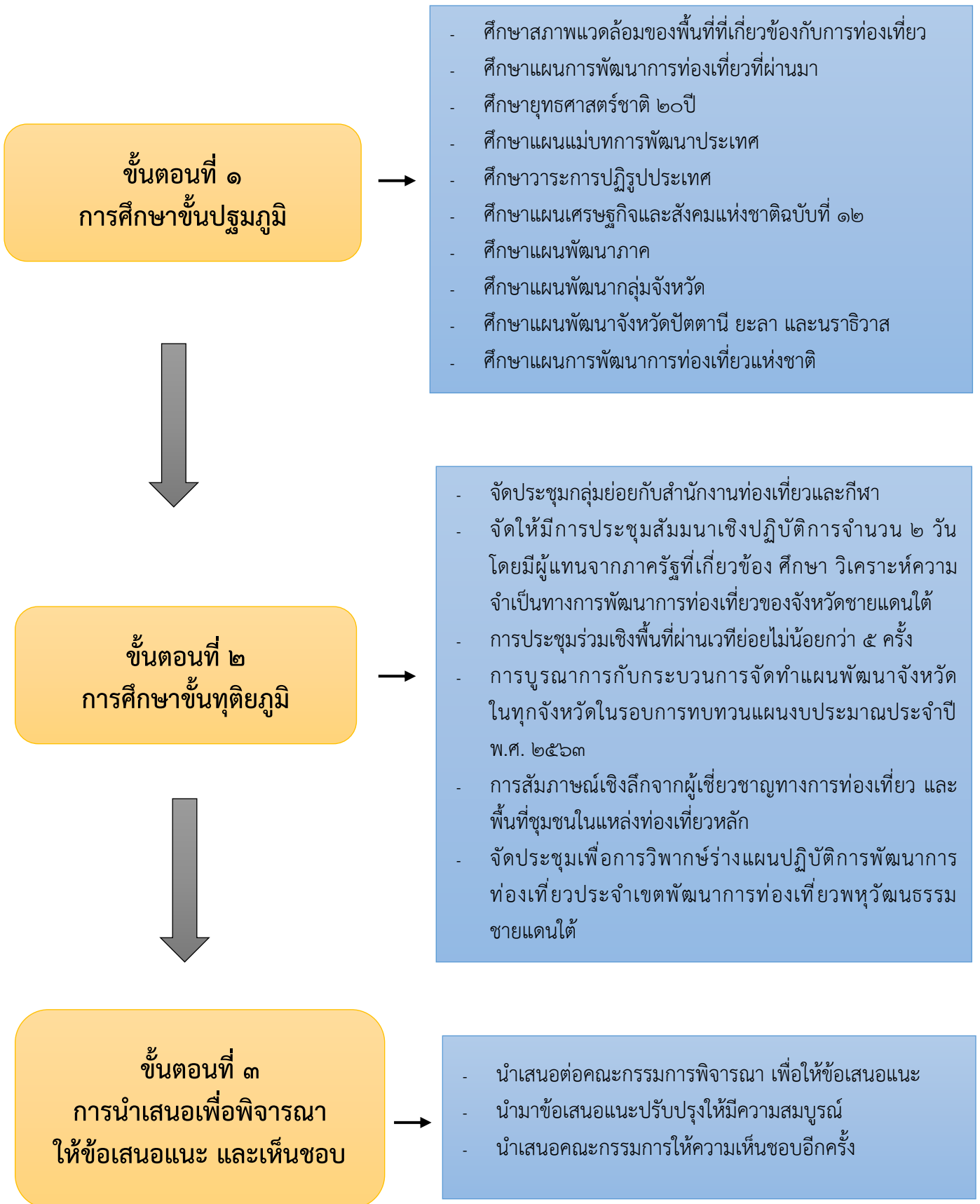
๓) การนำเสนอเพื่อพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ และเห็นชอบ

แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยววัฒนธรรมชายแดนใต้ เมื่อดำเนินการเสร็จร่างฉบับสมบูรณ์ได้นำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณา เพื่อให้ข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นได้นำมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ และนำเสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบอีกครั้ง

นอกจากนี้การศึกษาในครั้งนี้ยังได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามหลักวิชาการ และการระดมความคิดเห็น การศึกษาความต้องการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย การสำรวจพื้นที่สำคัญทางการท่องเที่ยว เพื่อให้ได้ข้อมูล เชิงลึกที่ครบทุกมิติ ทั้งบริบทในพื้นที่ และภาพรวมของจังหวัด อีกทั้งได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสถานการณ์ ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยและทิศทางการพัฒนาในมุมมองของหลายหน่วยงาน และของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ในสาขาการท่องเที่ยว เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ชายแดนใต้ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์และก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยววัฒนธรรมชายแดนใต้ บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ดังรายละเอียดในแผนภาพกระบวนการจัดทำแผนฯ

แผนภาพแสดงกระบวนการจัดทำแผน

บทที่ ๑

ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)

๑.๑. ความนำ

จากการประชุมคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๑ มติที่ประชุมเห็นชอบในหลักการประกาศเขตพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มเติมอีก ๖ เขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกาศเป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ซึ่งดำเนินการในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส มี ๒ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเบตง (ยะลา) อำเภอสุไหงโก-ลก (นราธิวาส) โดยทั้งสองอำเภอเป็นเมืองเศรษฐกิจที่มีความสำคัญ (เมืองการค้าชายแดน) มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียมีผู้คนจากหลากหลายเชื้อชาติและวัฒนธรรม มีความผสมผสานกันอย่างลงตัว ประกอบด้วย คนไทยหลากหลายเชื้อชาติ และศาสนา ทั้งคนไทยมุสลิม คนไทยพุทธ คนไทยเชื้อสายจีน และอื่นๆ จึงมีความหลากหลายทางประเพณี และวัฒนธรรมวิถีชีวิต อาหารการกิน บรรยากาศของเมือง และประวัติศาสตร์ เมื่อรวมสิ่งต่างๆ เหล่านี้เข้าด้วยกัน จึงเกิดเป็นวิถีชีวิตแบบพหุวัฒนธรรมที่มีมนต์เสน่ห์ และมีเอกลักษณ์แตกต่างจากเขตพื้นที่อื่นๆ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ โดยมีจังหวัดปัตตานี เป็นศูนย์ปฏิบัติการเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และมีจุดเด่นร่วมกันในด้านวิถีชีวิตแบบพหุวัฒนธรรม มลายู อิสลาม พุทธ และจีน และการท่องเที่ยวที่อำนวยความสะดวกต่อผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม Muslim Friendly เพื่อให้การขับเคลื่อนงานของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามมติของคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติจึงได้จัดทำโครงการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

๑.๒. ที่ตั้งและอาณาเขต

๑.๒.๑. ที่ตั้ง

เขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ หรือ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา และจังหวัดนราธิวาส ตั้งอยู่ตอนล่างของประเทศ ตั้งอยู่ใต้สุดของประเทศ และติดกับประเทศมาเลเซีย มีอาณาเขตติดต่อด้านใต้ และด้านตะวันตกกับประเทศมาเลเซีย รวมระยะทางพรมแดนไทย – มาเลเซีย ๒๕๘ กิโลเมตร โดยมีเทือกเขาสันกาลาคีรีเป็นแนวกันด้านเหนือ และด้านตะวันออกติดทะเลอ่าวไทยเป็นระยะทาง ๑๗๒.๓๑ กิโลเมตร มีเนื้อที่รวมประมาณ ๑๐,๙๓๖.๘๖๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๖.๘๐ ล้านไร่ ซึ่งจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่มากที่สุด และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่น้อยที่สุด โดยรายละเอียด ดังนี้

รูปที่ ๑ แผนที่ ๓ จังหวัดชายแดนใต้

๑.๒.๒. อาณาเขต

อาณาเขต เขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ หรือ ๓ จังหวัดชายแดนใต้

ทิศเหนือ	จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออก	อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	จังหวัดสงขลา
ทิศใต้	ประเทศมาเลเซีย

มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น ๑๐,๙๓๖.๘๖๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๖.๘๐ ล้านไร่ โดยจังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ ๔,๔๗๕.๔๓๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒.๗๙ ล้านไร่ ติดกับรัฐกลันตันและรัฐเปรักประเทศมาเลเซีย จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ ๑,๙๔๐.๓๕๖ ตารางกิโลเมตรหรือ ๑.๒๑ ล้านไร่ และจังหวัดยะลามีพื้นที่ ๔,๕๒๐.๐๗๘ ตารางกิโลเมตรหรือ ๒.๘๐ ล้านไร่ ติดกับรัฐเปรักและรัฐเคดาห์ประเทศมาเลเซียรวมทั้งสิ้น ๑๐,๙๓๖.๘๖๔ ตารางกิโลเมตรหรือ ๖.๘๐ ล้านไร่

๓ จังหวัดชายแดนใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) มีอาณาเขตติดกับจังหวัดต่างๆ ดังนี้

๓ จังหวัดชายแดนใต้	ทิศเหนือ	ทิศใต้	ทิศตะวันออก	ทิศตะวันตก
ปัตตานี	อ่าวไทย	อำเภอเมือง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา และอำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส	อ่าวไทย	อำเภอเทพา และอำเภอ สะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา
นราธิวาส	จังหวัดปัตตานี และอ่าวไทย	รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย	อ่าวไทย และ รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย	จังหวัดยะลา
ยะลา	อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา และ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	รัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย	อำเภอบาเจาะ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส และรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย	จังหวัดสงขลา และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

๑.๓. ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ตั้งใกล้เส้นศูนย์สูตรจัดอยู่ในภูมิอากาศเขตร้อน และชื้น (Tropical Wet or Tropical Rainforest) เนื่องจากมีฝนตลอดปี ไม่เว้นฤดูแล้ง เว้นแต่ในบางเดือน เช่น ในเดือนกุมภาพันธ์ และมีนาคม ซึ่งมีฝนตกน้อยกว่าเดือนอื่นๆ โดยได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดปกคลุม ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ระหว่างกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้มีฝนตกมากบริเวณฝั่งตะวันออกของภาคใต้

สำหรับช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเป็นมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้มีฝนน้อยกว่าช่วงอื่นๆ เป็นช่วงที่มีอุณหภูมิสูงมากที่สุดของปี

๑.๔. การปกครอง/ประชากร

๑.๔.๑. การปกครองส่วนภูมิภาค / การปกครองส่วนท้องถิ่น

เขตการปกครองของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย ๓ จังหวัด (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) ซึ่งการปกครองส่วนภูมิภาคประกอบด้วย ๓๓ อำเภอ ๒๕๐ ตำบล ๑,๖๑๔ หมู่บ้าน และการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ๑ เทศบาลนคร ๕ เทศบาลเมือง ๓๑ เทศบาลตำบล ๒๒๗ องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงข้อมูลการปกครองส่วนภูมิภาค / การปกครองส่วนท้องถิ่น

กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน	การปกครองส่วนภูมิภาค			การปกครองส่วนท้องถิ่น			
	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล นคร	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	องค์การบริหาร ส่วนตำบล
ปัตตานี	๑๒	๑๑๕	๖๔๒	-	๑	๑๑	๑๐๑
ยะลา	๘	๕๘	๓๗๙	๑	๑	๙	๕๒
นราธิวาส	๑๓	๗๗	๕๙๓	-	๓	๑๑	๗๔
รวม	๓๓	๒๕๐	๑,๖๑๔	๑	๕	๓๑	๒๒๗

ที่มา : สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง

๑.๔.๒. ประชากร

จำนวนประชากรรวม ๓ จังหวัดชายแดนใต้ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๒,๐๑๒,๙๒๑ คน ซึ่งแยกเป็นประชากรชาย ๙๙๗,๔๒๙ คน และประชากรหญิง ๑,๐๑๕,๔๙๒ คน ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ ๘๒.๖๒ นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๑๖.๙๔ นับถือศาสนาพุทธ และอีกร้อยละ ๐.๔๔ นับถือศาสนาอื่นๆ (คริสต์/ฮินดู) ทำให้พื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนใต้มีเอกลักษณ์ทางสังคม และวิถีประชาชนที่แตกต่างจากพื้นที่ส่วนอื่นๆ ของประเทศ รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๓ ตารางแสดงข้อมูลจำนวนประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	เพศ		จำนวนประชากรรวม (คน)
	ชาย	หญิง	
ปัตตานี	๓๔๗,๑๔๕	๓๕๓,๘๑๖	๗๐๐,๙๖๑
ยะลา	๒๕๙,๔๕๒	๒๖๒,๘๒๗	๕๒๒,๒๗๙
นราธิวาส	๓๙๐,๘๓๒	๓๙๘,๘๔๙	๗๘๙,๖๘๑
รวม	๙๙๗,๔๒๙	๑,๐๑๕,๔๙๒	๒,๐๑๒,๙๒๑

ที่มา : สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง

๑.๕. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยที่ส่งผลให้เศรษฐกิจในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนชะลอตัวลง

๑. ความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะราคายางพารา และ ปาล์มน้ำมันที่เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัด ซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้เกษตรกร การบริโภค และการออม ของประชาชน

๒. ความเสี่ยงจากสภาพอากาศที่แปรปรวนและภัยธรรมชาติปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง ที่ยังคงเกิดขึ้น ในทุกปี ทำให้พื้นที่เพาะปลูกได้รับความเสียหาย ผลผลิตออกสู่ตลาดไม่เต็มที่

๓. ความเสี่ยงจากเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะจีนที่อาจจะเผชิญภาวะเศรษฐกิจชะลอแรง (Hard landing) ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การส่งออกของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตหลักของจังหวัด (ยางพารา) ทำให้ราคาสินค้ายางพาราตกต่ำอย่างต่อเนื่อง

๔. ความเสี่ยงจากการขาดแคลนแรงงาน คาดว่าจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานที่มีฝีมือไปยังธุรกิจ สถานประกอบการที่ให้สวัสดิการที่ดีกว่า ทำให้เกิดความเสี่ยงที่จะเกิดการขาดแคลนแรงงาน ในสถานประกอบการบางประเภท

๕. ความเสี่ยงจากสถานการณ์ก่อความไม่สงบในพื้นที่ ที่เป็นปัญหาสะสมมาอย่างยาวนานส่งผลกระทบต่อทั้งชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งความเชื่อมั่นในการดำเนินชีวิตของประชาชน อันส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ชายแดน

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสสาม ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีความเคลื่อนไหวทางสังคมที่สำคัญ ได้แก่ อัตราการว่างงานยังอยู่ในระดับต่ำ หนี้สินครัวเรือนชะลอการขยายตัว การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังลดลง การเกิดอุบัติเหตุทางบกลดลง แต่มีประเด็นที่ต้องติดตาม ได้แก่ การจ้างงานลดลง การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยาเสพติด คดีอาญาเพิ่มขึ้นจากคดียาเสพติดที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอสถานการณ์ทางสังคมที่น่าสนใจ ได้แก่ เด็กไทย ๑ ใน ๕ เป็นเด็กยากจนหลายมิติ การป้องกันเด็กและเยาวชนจากภัยออนไลน์ และรูปแบบการทำงานแบบคนรุ่นใหม่ รวมทั้งการเสนอบทความเรื่อง “ความก้าวหน้าการพัฒนาคนของประเทศไทย” โดยสรุปสาระดังนี้

การชะลอตัวของเศรษฐกิจยังไม่ปรากฏผลกระทบต่อตลาดแรงงานมากนัก

ไตรมาสสาม ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ผู้มีงานทำลดลงร้อยละ ๒.๑ เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยภาคเกษตรมีการจ้างงานลดลงร้อยละ ๑.๘ เป็นการลดลงต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ ๓ จากปัญหาภัยธรรมชาติ และการจ้างงานภาคนอกเกษตรลดลงร้อยละ ๒.๓ ตามการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ และการหดตัวของการส่งออก โดยสาขาที่มีการจ้างงานลดลงได้แก่ สาขาการผลิต สาขาการขนส่ง/ขายปลีก และสาขาการก่อสร้างลดลงร้อยละ ๕.๒ ๔.๑ และ ๒.๒ ตามลำดับ ขณะที่สาขาโรงแรม/ภัตตาคาร และสาขาการขนส่ง/เก็บสินค้า เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๑ และ ๑.๐ ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นมาก

ชั่วโมงการทำงานทรงตัว แม้การจ้างงานจะลดลง แต่โดยเฉลี่ยแรงงานยังคงมีชั่วโมงทำงานยังอยู่ในระดับใกล้เคียงกับช่วงเดียวกันของปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยเพิ่มขึ้นที่ร้อยละ ๐.๔ มีสาเหตุจากการปรับตัวของสถานประกอบการ มีการปรับลดชั่วโมงการทำงานล่วงเวลาและบางส่วนมีการปรับลดการจ้างแรงงานที่มีผลผลิตและชั่วโมงการทำงานต่ำกว่าก่อน ทำให้โดยเฉลี่ยชั่วโมงการทำงานยังคงทรงตัวในเกือบทุกสาขาเศรษฐกิจ ค่าจ้างแรงงานในภาพรวมเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยค่าจ้างแรงงานโดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ ๑๔,๓๓๔ บาท/เดือน ค่าจ้างแรงงานภาคเอกชนเท่ากับ ๑๒,๘๔๗ บาท/เดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๘ และ ๒.๕ ตามลำดับ เมื่อหักเงินเฟ้อที่ร้อยละ ๐.๖ ค่าจ้างที่แท้จริงของภาคเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๙ ด้านผลผลิตภาพแรงงาน (มูลค่าผลิตภัณฑ์)

มวลรวมภายในประเทศต่อผู้มีงานทำ

พบว่า มีมูลค่า ๖๙,๓๒๙ บาทต่อคน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๖ ขณะที่อัตราการว่างงานเท่ากับร้อยละ ๑.๐๔ หรือมีจำนวน ๐.๓๙๔ ล้านคน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ ๕.๕ สาเหตุสำคัญมาจากเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลง และปัญหาภัยธรรมชาติ การว่างงานเพิ่มขึ้นทั้งผู้ที่เคยทำงานและไม่เคยทำงานมาก่อน โดยผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๔ ผู้ว่างงานที่ไม่เคยทำงานมาก่อนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๐ ส่วนหนึ่งเนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ผู้จบการศึกษาใหม่เริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน เมื่อพิจารณาการว่างงานตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้จบการศึกษาระดับอุดมศึกษามีอัตราการว่างงานสูงสุดที่ร้อยละ ๒.๑๕ รองลงมาเป็นผู้จบอาชีวศึกษา วิชาชีพนชั้นสูง มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า และพบว่า ผู้จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีอัตราการว่างงานที่เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา

๑.๖. ข้อมูลด้านบริการ และการท่องเที่ยว ๓ จังหวัดชายแดนใต้

๑.๖.๑. การท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักตามสถานประกอบการในพื้นที่ ๓ จังหวัดส่งผลให้เกิดรายได้ในพื้นที่แต่ละจังหวัด เมื่อเปรียบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑ จำนวน ๕ ปีซึ่งโดยภาพรวมเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงรายได้จากการท่องเที่ยว ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑

หน่วย : ล้านบาท

พ.ศ.	๓ จังหวัดชายแดนใต้	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	รวม ๓ จังหวัด
๒๕๕๗	ชาวไทย	๗๗๙.๑๒	๓๘๘.๙๕	๗๒๓.๓๘	๑,๘๙๑.๔๕
	ชาว ตปท.	๗.๒๒	๒,๑๓๐.๗๔	๑,๖๐๘.๘๗	๓,๗๔๖.๘๒
	รวม	๗๘๖.๓๔	๒,๕๑๙.๖๙	๒,๓๓๒.๒๕	๕,๖๓๘.๒๘
๒๕๕๘	ชาวไทย	๘๕๓.๔๓	๔๓๔.๑๔	๘๑๑.๙๙	๒,๐๙๙.๕๖
	ชาว ตปท.	๘.๑๗	๒,๒๙๕.๑๔	๑,๗๑๖.๙๕	๔,๐๒๑.๒๖
	รวม	๘๖๑.๖๐	๒,๗๒๙.๒๘	๒,๕๒๘.๙๔	๖,๑๑๙.๘๒
๒๕๕๙	ชาวไทย	๙๐๐.๑๒	๔๖๗.๓๘	๘๕๕.๐๔	๒,๒๒๒.๕๔
	ชาว ตปท.	๘.๗๘	๒,๔๑๘.๙๑	๑,๘๑๙.๑๑	๔,๒๔๖.๘๐
	รวม	๙๐๘.๙๐	๒,๘๘๖.๒๙	๒,๖๗๔.๑๕	๖,๔๖๙.๓๔
๒๕๖๐	ชาวไทย	๙๘๖.๙๙	๕๐๓.๓๘	๙๒๒.๖๙	๑,๔๑๒.๐๖
	ชาว ตปท.	๙.๑๗	๒,๖๔๒.๑๙	๑,๙๖๕.๘๔	๔,๖๒๑.๒๐
	รวม	๙๙๖.๑๖	๓,๑๔๕.๕๗	๒,๘๘๘.๕๓	๖,๐๒๙.๕๗
๒๕๖๑	ชาวไทย	๑,๐๕๒.๗๙	๕๔๘.๗๔	๑,๐๓๕.๑๐	๒,๖๓๖.๖๓
	ชาว ตปท.	๑๐.๓๗	๒,๘๙๔.๔๓	๒,๑๐๒.๕๗	๕,๐๕๑.๗๗
	รวม	๑,๐๖๓.๑๖	๓,๔๔๓.๑๗	๓,๑๓๗.๖๗	๗,๖๔๓.๐๐

ที่มา : สถิติการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จากตาราง จะเห็นได้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยว ๓ จังหวัดชายแดนใต้ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จาก ๖,๐๒๙.๕๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็น ๗,๖๔๓.๐๐ ล้านบาท

ตารางที่ ๕ ตารางแสดงจำนวนผู้เยี่ยมเยือนใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑

หน่วย : คน

พ.ศ.	๓ จังหวัดชายแดนใต้	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	รวม
๒๕๕๗	ชาวไทย	๒๓๖,๐๓๙	๑๒๒,๗๔๐	๒๑๘,๒๐๙	๕๗๖,๙๘๘
	ชาว ตปท.	๑,๘๘๖	๔๖๖,๙๑๓	๓๗๑,๔๘๑	๘๔๐,๒๘๐
	รวม	๒๓๗,๙๒๕	๕๘๙,๖๕๓	๕๘๙,๖๙๐	๑,๔๑๗,๒๖๘
๒๕๕๘	ชาวไทย	๒๔๘,๙๗๘	๑๓๐,๐๐๗	๒๓๘,๗๙๒	๖๑๗,๗๗๗
	ชาว ตปท.	๒,๑๐๓	๔๙๒,๓๖๙	๓๙๗,๑๑๘	๘๙๑,๕๙๐
	รวม	๒๕๑,๐๘๑	๖๒๒,๓๗๖	๖๓๕,๙๑๐	๑,๕๐๙,๓๖๗
๒๕๕๙	ชาวไทย	๒๕๔,๙๗๔	๑๓๒,๑๔๒	๒๔๓,๐๙๑	๖๓๐,๒๐๗
	ชาว ตปท.	๒,๑๖๙	๔๙๒,๗๓๗	๔๐๒,๙๒๙	๘๙๗,๘๓๕
	รวม	๒๕๗,๑๔๓	๖๒๔,๘๗๙	๖๔๖,๐๒๐	๑,๕๒๘,๔๐๒
๒๕๖๐	ชาวไทย	๒๗๐,๕๗๕	๑๔๑,๐๑๒	๒๕๓,๔๘๒	๖๖๕,๐๖๙
	ชาว ตปท.	๒,๑๖๔	๕๑๖,๓๐๕	๔๑๒,๒๒๘	๙๓๐,๖๙๗
	รวม	๒๗๒,๗๓๙	๖๕๗,๓๑๗	๖๖๕,๗๑๐	๑,๕๙๕,๗๖๖
๒๕๖๑	ชาวไทย	๒๗๙,๖๔๓	๑๔๘,๔๕๑	๒๗๑,๔๔๐	๖๙๙,๕๓๔
	ชาว ตปท.	๒,๓๔๕	๕๓๕,๑๒๕	๔๑๗,๐๐๘	๙๕๔,๘๗๘
	รวม	๒๘๑,๙๘๘	๖๘๓,๕๗๖	๖๘๘,๐๐๘	๑,๖๕๓,๕๗๒

ที่มา : สถิติการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จากตาราง จะเห็นได้ว่าผู้เยี่ยมเยือนมาเยี่ยมใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จาก ๑,๕๙๕,๗๖๖ คน เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็น ๑,๖๕๓,๕๗๒ คน

ตารางที่ ๖ ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยว ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑

หน่วย : คน

พ.ศ.	๓ จังหวัดชายแดนใต้	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	รวม ๓ จังหวัด
๒๕๕๗	ชาวไทย	๒๑๒,๓๘๖	๑๑๖,๒๘๑	๒๐๐,๖๔๗	๕๒๙,๓๑๔
	ชาว ตปท.	๑,๖๗๖	๔๔๐,๓๘๗	๓๔๖,๒๒๕	๗๘๘,๒๘๘
	รวม	๒๑๔,๐๖๒	๕๕๖,๖๖๘	๕๔๖,๘๗๒	๑,๓๑๗,๖๐๒
๒๕๕๘	ชาวไทย	๒๒๓,๘๖๘	๑๒๓,๑๘๔	๒๑๘,๓๖๖	๕๖๕,๔๑๘
	ชาว ตปท.	๑,๘๗๔	๔๖๔,๓๓๗	๓๖๙,๘๖๗	๘๖๓,๐๗๘
	รวม	๒๒๕,๗๔๒	๕๘๗,๕๒๑	๕๘๘,๒๓๓	๑,๔๒๑,๔๙๖
๒๕๕๙	ชาวไทย	๒๒๘,๘๒๓	๑๒๕,๑๐๗	๒๒๑,๖๑๔	๕๗๕,๕๔๔
	ชาว ตปท.	๑,๙๑๙	๔๖๔,๔๒๘	๓๗๔,๔๓๖	๘๔๐,๗๘๓
	รวม	๒๓๐,๗๔๒	๕๘๙,๕๓๕	๕๙๖,๐๕๐	๑,๔๑๖,๓๒๗
๒๕๖๐	ชาวไทย	๒๔๒,๘๕๑	๑๓๓,๕๘๙	๒๓๑,๓๒๑	๖๐๗,๗๖๑
	ชาว ตปท.	๑,๙๐๖	๔๘๖,๗๑๙	๓๘๒,๖๒๗	๘๗๑,๒๕๒
	รวม	๒๔๔,๗๕๗	๖๒๐,๓๐๘	๖๑๓,๙๔๘	๑,๔๗๙,๐๑๓
๒๕๖๑	ชาวไทย	๒๕๐,๒๘๘	๑๓๘,๕๑๘	๒๓๖,๔๐๙	๖๒๕,๒๑๕
	ชาว ตปท.	๒,๐๕๙	๕๐๒,๒๔๐	๔๐๐,๐๗๙	๙๐๔,๓๗๘
	รวม	๒๕๒,๓๔๗	๖๔๐,๗๕๘	๖๓๖,๔๘๘	๑,๕๓๐,๐๘๘

ที่มา : สถิติการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จากตาราง จะเห็นได้ว่ามีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จาก ๑,๔๗๙,๐๑๓ คน เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็น ๑,๕๓๐,๐๘๘ คน

ตารางที่ ๗ ตารางแสดงจำนวนนักทัศนอาจรใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้

หน่วย : คน

พ.ศ.	๓ จังหวัดชายแดนใต้	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	รวม ๓ จังหวัด
๒๕๕๗	ชาวไทย	๒๓,๖๕๓	๖,๔๕๙	๑๗,๕๖๒	๔๗,๖๗๔
	ชาว ตปท.	๒๑๐	๒๖,๕๒๖	๒๕,๒๕๖	๕๑,๙๙๒
	รวม	๒๓,๘๖๓	๓๒,๙๘๕	๔๒,๘๑๘	๙๙,๖๖๖
๒๕๕๘	ชาวไทย	๒๕,๑๑๐	๖,๘๒๓	๒๐,๔๒๖	๕๒,๓๕๙
	ชาว ตปท.	๒๒๙	๒๘,๐๓๒	๒๗,๒๕๑	๕๕,๕๑๒
	รวม	๒๕,๓๓๙	๓๔,๘๕๕	๔๗,๖๗๗	๑๐๗,๘๗๑
๒๕๕๙	ชาวไทย	๒๖,๑๕๑	๗,๐๓๕	๒๑,๔๗๗	๕๔,๖๖๓
	ชาว ตปท.	๒๕๐	๒๘,๓๐๙	๒๘,๔๙๓	๕๗,๐๕๒
	รวม	๒๖,๔๐๑	๓๕,๓๔๔	๔๙,๙๗๐	๑๑๑,๖๘๕
๒๕๖๐	ชาวไทย	๒๗,๗๒๔	๗,๔๒๓	๒๒,๑๖๑	๕๗,๓๐๘
	ชาว ตปท.	๒๕๘	๒๙,๕๘๖	๒๙,๖๐๑	๕๙,๔๔๕
	รวม	๒๗,๙๘๒	๓๗,๐๐๙	๕๑,๗๖๒	๑๑๖,๗๕๓
๒๕๖๑	ชาวไทย	๒๙,๓๕๕	๗,๗๐๔	๒๓,๔๔๔	๖๐,๕๐๓
	ชาว ตปท.	๒๘๖	๓๑,๕๕๖	๓๒,๑๒๕	๖๓,๙๖๗
	รวม	๒๙,๖๔๑	๓๙,๒๖๐	๕๕,๕๖๙	๑๒๔,๔๗๐

ที่มา : สถิติการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จากตาราง จะเห็นได้ว่ามีนักทัศนอาจรเข้ามาใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จาก ๑๑๖,๗๕๓ คน เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็น ๑๒๔,๔๗๐ คน

ตารางที่ ๘ ตารางแสดงระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้

หน่วย : วัน

พ.ศ.	๓ จังหวัดชายแดนใต้	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
๒๕๕๗	ชาวไทย	๒.๓๐	๒.๐๑	๒.๑๐
	ชาว ตปท.	๒.๓๗	๒.๑๕	๒.๒๔
	รวม	๒.๓๐	๒.๑๒	๒.๑๙
๒๕๕๘	ชาวไทย	๒.๒๗	๑.๙๙	๒.๐๗
	ชาว ตปท.	๒.๒๙	๒.๐๙	๒.๑๓
	รวม	๒.๒๗	๒.๐๗	๒.๑๑
๒๕๕๙	ชาวไทย	๒.๒๕	๒.๐๐	๒.๐๖
	ชาว ตปท.	๒.๓๐	๒.๐๙	๒.๑๔
	รวม	๒.๒๕	๒.๐๗	๒.๑๑
๒๕๖๐	ชาวไทย	๒.๒๗	๑.๙๔	๒.๐๔
	ชาว ตปท.	๒.๒๒	๒.๐๕	๒.๑๒
	รวม	๒.๒๒	๒.๐๓	๒.๐๙
๒๕๖๑	ชาวไทย	๒.๑๙	๑.๙๑	๒.๐๑
	ชาว ตปท.	๒.๒๔	๒.๐๐	๒.๑๓
	รวม	๒.๑๙	๑.๙๘	๒.๐๙

ที่มา : สถิติการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จากตาราง จะเห็นได้ว่าระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้คงที่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เท่ากับ ๒.๐๙ วัน

๑.๖.๒. แหล่งในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนใต้

๑) จังหวัดปัตตานี

จังหวัดปัตตานี เป็นศูนย์รวมของประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ศาสนา โดยสืบเนื่องมาจากความเจริญรุ่งเรืองทางการปกครองและการค้าในอดีต จึงมีการรับเอาอารยธรรมจากชนชาติต่างๆ มาผสมผสานจนเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นและกลมกลืน

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ปัตตานีมีมรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่น่าศึกษามากมาย ได้แก่ เมืองโบราณยะรัง เมืองเก่ากรือเซะ-บานา วังเก่าสมัย ๗ หัวเมือง กริชสกุลช่างปัตตานี จิตรกรรมบนเรือโกและ (นาวาแห่งจิตวิญญาณ) จิตรกรรมฝาผนังวัดโบราณที่สวยงามวิจิตร จังหวัดปัตตานียังมีศาสนสถานที่สวยงามทรงคุณค่า ได้แก่ วัดราษฎร์บูรณะหรือวัดช้างไห้ (วัดหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด) ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว มัสยิดกรือเซะ (มัสยิดคู่พระราชวังโกตาอัสตานา) มัสยิดดาโต๊ะ (มัสยิดร่วมสมัยกับมัสยิดกรือเซะ) มัสยิดกลางปัตตานี (สถาปัตยกรรมคล้ายคลึงทัชมาฮาลในอินเดีย) เป็นต้น

เมืองโบราณยะรัง เป็นชุมชนสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในภาคใต้ ตามหลักฐานเอกสารเชื่อว่าเป็นที่ตั้งของอาณาจักรโบราณ “ลังกาสุกะ” เป็นเมืองโบราณที่มีผังเมืองรูปวงรีขนาดใหญ่ พื้นที่ประมาณ ๙ ตารางกิโลเมตร ลักษณะเมืองมีการสร้างทับซ้อนกันถึง ๓ เมือง คือ เมืองโบราณบ้านวัด เมืองโบราณบ้านจาและและเมืองโบราณบ้านปราแ

มัสยิดกรือเซะ ตั้งอยู่ริมถนนสายปัตตานี-นราธิวาส สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช คือ ระหว่าง พ.ศ. ๒๑๒๑ ถึง ๒๑๓๖ ก่อสร้างเป็นแบบเสากลม ก่ออิฐถือปูนแบบตะวันออกกลางมีหลังคาโดม ซึ่งยังสร้างไม่แล้วเสร็จ

มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ริมถนนสายยะรัง - ปัตตานี ในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี เริ่มก่อสร้างในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ใช้เวลาก่อสร้างประมาณ ๙ ปี ๗ วัน นายกรัฐมนตรี จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำพิธีเปิดใช้มัสยิดกลางปัตตานี เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ โครงสร้างมัสยิดมีลักษณะสวยงามยิ่ง ตั้งอยู่บนฐานรูปทรงคล้ายกับวิหารที่ทัชมาฮาลของอินเดีย ตรงกลางเป็นอาคารมียอดโดม

ขนาดใหญ่และมีโดมบริวาร ๔ ทิศ มีหอคอยอยู่สองข้างสูงเด่นเป็นสง่า และปัจจุบันได้ขยายด้านข้างออกไป ทั้ง ๒ ด้าน และสร้างหออาซานพร้อมขยายสระน้ำและที่อาบน้ำละหมาด ทำให้ดูสง่างามยิ่งขึ้น

ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวหรือศาลเล่งจูเกียง เป็นศาลที่ประดิษฐานรูปแกะสลักของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว พระหมอ เจ้าแม่ทับทิม ตั้งอยู่ที่ถนนอาเนาะรู อำเภอเมืองปัตตานี ทุกๆ ปีในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ จะมีงานสมโภชเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว โดยแห่องค์เจ้าแม่ฯ ไปตามถนนต่างๆ ทั่วเมืองปัตตานี มีการทำพิธีลุยไฟ และแห่องค์เจ้าแม่ฯ ลุยน้ำข้ามแม่น้ำปัตตานี ผู้คนที่เลื่อมใสศรัทธาจากทั่วสารทิศจะแห่มาร่วมงานกันคับคั่งทุกปี

วัดช้างให้ หรือวัดราชบุรณะ ตั้งอยู่ริมทางรถไฟสายหาดใหญ่ - สุไหงโก-ลก หรือทางรถยนต์สายปัตตานี - นาประดู่ - ยะลา สร้างขึ้นมากกว่า ๓๐๐ ปี ภายในวิหารมีรูปปั้นหลวงปู่ทวดขนาดเท่าองค์จริง ตามประวัติเล่าว่า ท่านได้แสดงปาฏิหาริย์ในครั้งที่เดินทางด้วยสำเภาไปกรุงศรีอยุธยา ระหว่างทางเกิดพายุทำให้อาหารและน้ำดื่มถูกลมพัดตกทะเล ท่านจึงแสดงปาฏิหาริย์หย่อนเท้าลงไปทะเล น้ำในบริเวณนั้นได้กลายเป็นน้ำจืด ทำให้ชื่อเสียงขจรขยายไปทั่วผู้มานมัสการยังสามารถเยี่ยมชมสถาปัตยกรรมของสถูปมณฑปเจดีย์ และหอรบขัง ซึ่งงดงามเป็นอย่างยิ่ง

ชุมชนท่องเที่ยวจังหวัดปัตตานี

ชุมชนท่องเที่ยวมะเนดาแล เป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลปล่องหอย อำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี ซึ่งชุมชนแห่งนี้ปลูกผลไม้และพืชผลต่างๆ อาทิ ทูเรียน มังคุด ลองกอง สะตอ เป็นต้น อีกทั้งยังมีทิวทัศน์ที่สวยงาม บรรยากาศที่เต็มไปด้วยธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ กิจกรรมท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ การกินผลไม้บุฟเฟต์ ราคาพิเศษ (มีเฉพาะฤดูกาลผลไม้เท่านั้น) นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว คือ การเล่นรถ Formula Bow (ฟอร์มูล่าโบว์) หรือรถล้อเลื่อนไม้ คือ การบังคับรถไม้แล้วไถลงจากเขาตามเส้นทางที่กำหนด มีทั้งแบบนั่งเดี่ยว และนั่งคู่ โดยคิดค่าบริการท่านละ ๕๐ บาท

ชุมชนท่องเที่ยวบ้านเจาะกะพ้อใน ชมรมอนุรักษ์นกเงือกอำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี การท่องเที่ยวของที่นี่เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไฮไลต์ คือ การได้ส่องนกเงือก ซึ่งชุมชนแห่งนี้มีพื้นที่ติดเขาบูโดเป็นอำเภอที่มีรอยต่อ ๓ จังหวัด คือ ปัตตานี นราธิวาส ยะลา เขาบูโดแห่งนี้มีนกเงือกชุกชุมมากถึง ๖ สายพันธุ์ ได้แก่ นกเงือกหัวแรด นกหัวหงอก นกกก หรือกาฮัง นกชนหิน นกกาเขา นกกุ๊ก ซึ่งในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ - มิถุนายน เป็นช่วงที่นกเข้าโพรง ช่วงนกกกไข่สามารถมาชมและเรียนรู้วิถีชีวิตของนกเงือกได้ และในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม ของทุกปี สามารถชมดอกไม้สีทอง (บุปผาทองคำ) ซึ่งเป็นดอกไม้ป่าที่มีสีทองออกดอกเพิ่มสีส้มอย่างสวยงาม พื้นที่ป่าแห่งนี้เป็นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์มีพืชสมุนไพร สัตว์ป่านานาชนิด และมีน้ำตกหลากหลายสาย เช่น น้ำตกตาเคร้า ซึ่งเป็นน้ำตกที่มีน้ำไหลจากซอกหิน จาครากไม้ บนเขาบูโด และมีน้ำตกบาตุดินแดง เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่น้ำไหลจากกำแพงหินซึ่งมีความสวยงาม น้ำเย็นมาก นอกจากนี้

สามารถชมทะเลหมอกได้ในยามเช้าพร้อมกับทานข้าวต้ม (นาซิกาบู แตอ) ริมลำธาร ต้มน้ำด้วยไม้พินกับบรรยากาศสุดพิเศษ และชมพระอาทิตย์ตกยามเย็น นอนกางเต็นท์พักผ่อน สัมผัสบรรยากาศยามค่ำคินั่งชมดาวบรรยากาศสุดโรแมนติก

ชุมชนท่องเที่ยวล่องเรือขุนาดารา (ตะโละกาโปร์) ในสมัยก่อนกล่าวกันว่า บริเวณที่ตรงนี้ เป็นที่เก็บเปลือกหอย และนำเปลือกหอยเหล่านี้มาเผาจนสุก และกลายเป็นปูนขาว นำมาหมักกับหมาก ปัจจุบันสันนิษฐานว่าเป็นเปลือกหอยขาวหรือหอยแครง เพราะว่าหอยขาว เป็นหอยประจำอ่าวมีมาก ชาวประมงเก็บมากินเนื้อ และส่งออกของอำเภอยะหริ่ง เปลือกหอยจะมีปูน จึงเรียกตำบลนี้ว่า ตำบลตะโละกาโปร์ ตะโละกาโปร์ เป็นชุมชนที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ทั้งทางทะเลและชายฝั่ง มีป่าชายเลนที่มีความอุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่งของจังหวัดปัตตานี ที่ช่วยเสริมสร้างอาชีพใหม่ให้กับคนในพื้นที่นอกเหนือจากการเลี้ยงปลา และการประมงก็มีการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งมีการจัดตั้งกลุ่มท่องเที่ยว ในชื่อว่า ขุนาดารา เป็นการรวมกลุ่มกันของประชาชนในพื้นที่ คำว่า ขุนา มาจากชื่อชุมชนที่ตั้งของท่าเรือซึ่งเป็นชุมชนเก่าแก่จากคำบอกเล่าของคนแก่ในหมู่บ้านซึ่งยังมีชีวิตอยู่ และยังมีชีวิตอยู่อย่างคนปกติยังสามารถบอกเล่าประวัติที่ผ่านมาได้ คำว่า ดารา มาจากชื่อที่ตั้งของท่าเรือตามคำบอกเล่าของคนในชุมชนเช่นกันแต่เดิมเรียกว่า "กาแลดาร์อ" หมายถึง ท่าเรือดาร์อ จากนั้นทางกลุ่มได้นำชื่อของชุมชนที่ชื่อว่า ขุนา มาจากชื่อชุมชนที่ตั้งของท่าเรือ มารวมกันจนได้ชื่อ "ขุนาดารา"

ชุมชนท่องเที่ยวบางปูเมชิงทัวร์ ล่องเรือบางปู ปัตตานี "ลอดอุโมงค์โกงกาง" อุโมงค์โกงกางมีความยาวประมาณ ๗๐๐-๘๐๐ เมตร กว้างประมาณ ๖ เมตร เบื้องบนปกคลุมไปด้วยโกงกางต้นสูงใหญ่ใน ๒ ฟากฝั่งที่โน้มตัวลงมาคารวะสายน้ำ เกิดเป็นลักษณะของอุโมงค์ต้นไม้ที่ถูกเรียกขานให้เป็น "อุโมงค์โกงกาง" อันสวยงามน่าทึ่งและมีไม้ที่แห้งในเมืองไทยเก็บ "หอยกัน" หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า "ล่อแก" ซึ่งถือเป็นหนึ่งในอาหารทะเลดาวเด่นของพื้นที่ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก "จุดชมวิวอ่าวปัตตานี" เป็นพื้นที่แคร่ไม้ไผ่ไว้ให้นักท่องเที่ยวขึ้นไปชมวิวกว้างอ่าวปัตตานี พักผ่อน รับลมทะเล ชมผืนป่าโกงกางอันหนาแน่น รมรื่น ท่ามกลางสายลมปากอ่าวที่พัดเย็นชื่น "เกาะนก" มีต้นไม้ใหญ่ที่เต็มไปด้วยนกจำนวนมากนับพันนับหมื่น มีทั้งนกกระยาง และนกกาน้ำซึ่งพวกมันจะออกหากินยามเช้าและกลับคืนถิ่นในยามเย็น

ชุมชนท่องเที่ยวบาราโหม มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ สุสานพญาอินทรี หรือสุสานอิสมาอีล ซาห์ ซึ่งเป็นเจ้าเมืองปัตตานีพระองค์แรกที่นับถือศาสนาอิสลามและสถาปนาเมืองปัตตานีเป็นนครปัตตานีดารุสลาม และสุสานราชินี ๓ พี่น้อง (รายาฮียา รายาปิรู และรายาอูง) ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน ชุมชนแห่งนี้ได้ชื่อว่าเป็นชุมชน "ต้มยำกุ้ง" เพราะชุมชนจะมีรายได้ส่วนใหญ่มาจากการเปิดร้านอาหารจำหน่ายอาหารหลัก คือ ต้มยำกุ้งในประเทศมาเลเซีย นอกจากนั้นแล้วยังเป็นแหล่งอาหารโบราณที่เรียกว่า ตีอโปงดอดอ หรือที่เรียกขนมโตดอลเป็นขนมที่มีลักษณะคล้ายกะละแม

ชุมชนท่องเที่ยวทรายขาว เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและโดดเด่นด้านการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ จนได้รับรางวัล ชุมชนดีเด่นด้านการท่องเที่ยว (Tourism Award ๒๐๐๙) มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความงดงามหรือความแปลกตาของสภาพธรรมชาติ เช่น น้ำตกทรายขาว หน้าผาหินรูปร่างที่เรียกผาพญา เป็นต้น รวมถึงการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนา ได้แก่ วัดทรายขาวที่มีสถาปัตยกรรมของโบสถ์และมณฑปอันงดงาม และมีประวัติเกี่ยวข้องกับหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด มัสยิดนัจมุดดิน อายุกว่า ๓๐๐ ปีที่มีการผสมผสานศิลปะไทย-มลายูได้อย่างกลมกลืน ชุมชนนี้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย อาทิ กิจกรรมนั่งรถจักรยานชมสวนชมผลไม้หรือโฮมสเตย์ ที่แสดง

วิถีชีวิตที่เรียบง่ายและให้ความรู้สึกเหมือนคนในครอบครัวเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มสินค้า OTOP ที่มีชื่อเสียง ได้แก่ ผ้าทอลายจวนตานี ผลิตภัณฑ์แปรรูป ส้มแขก กล้วยเส้น เป็นต้น ชุมชนแห่งนี้ได้ชื่อว่าเป็นชุมชนต้นแบบในการอยู่ร่วมกันระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมได้อย่างดีเยี่ยม

ชุมชนท่องเที่ยวต้นหยงลูโละ ในอดีตมีพัฒนาการทางประวัติศาสตร์และอารยธรรมเจริญรุ่งเรืองถึงขีดสุด และถือเป็นศูนย์กลางของการศึกษาและเผยแผ่ศาสนาอิสลามที่เป็นที่รู้จักในชื่อ “ปาดานีดารุสลาม” มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ มัสยิดกรือเซะ เป็นโบราณสถานที่มีสถาปัตยกรรมงดงามและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของเมืองปัตตานี และคงคงความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นคูเมืองปัตตานีมาจนถึงปัจจุบันในพื้นที่ใกล้เคียงจะมีสุสานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ซึ่งเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของชาวไทยเชื้อสายจีน โดยในแต่ละปีจะมีผู้มาเยี่ยมชมกราบไหว้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกหลายแห่ง เช่น สุสานชาวจีนโบราณริมน้ำ และบ่อน้ำฮังตุเวาะ เป็นต้น

ชุมชนท่องเที่ยวแหลมโพธิ์ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ อยู่ที่ปลายแหลมตาชี (แหลมโพธิ์) ซึ่งเป็นจุดที่สามารถยืนมองพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกได้ ณ จุดเดียวกันและเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่แสดงวิถีชีวิตประมงพื้นบ้านในการออกหาปลาโดยใช้เรือกอลและ รวมถึงมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ สุสานเจ้าเมืองปัตตานี ตนกูปือซาร์ สุสานโต๊ะปันยังและมัสยิดดาโต๊ะซึ่งเป็นมัสยิดโบราณร่วมสมัยกับมัสยิดกรือเซะ

ชุมชนท่องเที่ยวบางปู มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่มีลักษณะทางธรรมชาติและเอกลักษณ์เฉพาะตัว ได้แก่ ป่าชายเลนในเขตพื้นที่อ่าวปัตตานี ซึ่งมีระบบนิเวศที่สมบูรณ์ เรียงรายเป็นแนวธรรมชาติเกือบตลอดพื้นที่ นอกจากนี้จะเห็นป่าชายเลนที่สมบูรณ์ ยังจะพบความสวยงามของป่าโกงกาง ความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำและนกนานาชนิด รวมทั้งหิ้งห้อยที่เปล่งแสงระยิบระยับยามค่ำคืน ชุมชนแห่งนี้มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นที่มุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืนและสิ่งที่เป็นที่กล่าวถึงของชุมชนแห่งนี้อีกประการหนึ่ง คือ อาหารพื้นเมืองรสเลิศ ไม่ว่าจะเป็นยำสาหร่าย ไส้กรอกเนื้อ และมาตุฆาตง ที่แปลว่า ขนมรังผึ้ง

ชุมชนท่องเที่ยวยะรัง มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ เมืองโบราณยะรัง เป็นที่ตั้งของอาณาจักรลังกาสุกะในอดีต มีร่องรอยปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์กว่า ๓๐ แห่ง ครอบคลุมปะปนไปกับพื้นที่สวนของประชาชนในท้องถิ่น สภาพทั่วไปคงลักษณะเป็นอาคารปราสาท คูคลองที่ใช้ป้องกันข้าศึกที่บ่งบอกถึงความเป็นอยู่ของชนชาติไทยในพุทธศตวรรษที่ ๑๒-๑๔ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นแล้วชุมชนนี้จะมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำอาหารโบราณที่หารับประทานได้ยากในปัจจุบันทั้งคาวและหวาน ของอร่อยที่ขึ้นชื่อ เช่น ลูกหยี และมังคุดกวน เป็นต้น

ชุมชนท่องเที่ยวตุยง มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ วัดเจ้าเมืองหนองจิก ซึ่งได้รับการบูรณะและรับรองจากกรมศิลปากร ให้เป็นโบราณสถานที่ควรอนุรักษ์ไว้และวัดมุจลินทวาปีวิหาร หรือวัดตุยง ซึ่งเป็นพระอารามหลวงสร้างมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๘๘ ภายในวัดจะมีพิพิธภัณฑ์พระราชพุทธรังสี เป็นที่ประดิษฐานหุ่นขี้ผึ้งหลวงพ่อดำ และเป็นที่รวบรวมวัตถุโบราณอันล้ำค่าหายากมากมาย นอกจากวังและวัดดังกล่าวแล้ว ยังมีคลองตุยง ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในการศึกษาวิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้านและ

การล่องเรือรามรอยเสด็จประพาสของรัชกาลที่ ๕ ชุมชนแห่งนี้เป็นแหล่งอาหารพื้นเมืองชั้นเลิศ เช่น ขนมเบื้องญวน สูตรลับเฉพาะ และขนมป้าจี เป็นต้น

ชุมชนท่องเที่ยวหน้าบ่อ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คือ หาดแหมแหม ซึ่งเป็นชายหาดที่มีเม็ดทรายเป็นสีทอง มีโขดหินแกรนิตขนาดใหญ่รูปร่างแปลกตามากมาย เป็นประติมากรรมทางธรรมชาติที่มีความงดงามยิ่ง อีกทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่แสดงวิถีชีวิตประมงพื้นบ้านที่พบเห็นได้ชัดเจน คือ การทำปลากระตักแห้ง โดยชาวประมงจะนำปลามาวางตากสองข้างฝั่งถนนเรียงรายไปตลอดแนวชายหาด

ชุมชนท่องเที่ยวยะหริ่ง มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ที่เป็นสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางศิลปะและสถาปัตยกรรม ได้แก่ วัดยะหริ่ง ซึ่งสร้างขึ้นตอนปลายสมัยรัชกาลที่ ๕ แต่ยังคงความสมบูรณ์ ลักษณะเป็นเรือนไม้สไตล์ยุโรป ผสมผสานศิลปกรรมพื้นเมืองและชวา ชมประดับด้วยลวดลายฉลุ ผนวกกับเครื่องโถง ถ้วย ชาม ที่มีการเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี นอกจากนี้แล้วชุมชนแห่งนี้ยังเป็นที่อยู่อาศัยของคุณลุง “ชาเดร์ แวเต็ง” ศิลปินแห่งชาติ ที่มีความสามารถด้านไวโอลิน สามารถถ่ายทอดและบรรเลงเพลงรอมเง็งในแบบฉบับชาวปัตตานีได้อย่างไพเราะยิ่ง

ชุมชนท่องเที่ยวจะบังติกอ เป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตตามอัตลักษณ์ของความเป็นศาสนาอิสลามที่สมถะ และวัฒนธรรมมลายูอันดั้งเดิมที่ยังคงยืนหยัดจนถึงปัจจุบัน มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ วัดจะบังติกอ ในอดีตเป็นสถานที่ประทับของสุลต่านเจ้าเมืองปัตตานี จุดเด่น คือ กำแพงวังก่ออิฐดินเผา และโค้งประตูที่เป็นสถาปัตยกรรมจีนผสมอินเดียดั้งเดิม มัสยิดรายอฟาฎอนีที่มีความโดดเด่นด้านสถาปัตยกรรม ผสมผสานระหว่างมลายูปัตตานีกับตะวันออก และกูโบร์โต๊ะอาเยาะห์ สถานที่ฝังพระศพเจ้าเมืองและเชื้อพระวงศ์หลายพระองค์ของเมืองปัตตานีโบราณ นอกจากนี้แล้วสิ่งที่จะพบได้ในชุมชนนี้ คือ อาหารพื้นเมืองโบราณที่ไม่เคยเห็นที่ไหนมาก่อน เช่น บูดุฮาสิบบอ อาเคาะ บาตาบูริ๊ะ ฯลฯ โดยเฉพาะในช่วงเดือนรอมฎอน ทุกเย็นจะมีร้านขายอาหารมากกว่า ๓๕๐ ร้าน เปิดเป็นตลาดนัดให้เลือกซื้อกันอย่างคึกคัก

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ปัตตานีมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลายจากทะเลจรดขุนเขา อาทิ หาดตะโละกาโปร์ หาดแหมแหม ที่มีโขดหินเป็นประติมากรรมทางธรรมชาติที่สวยงามมีเสน่ห์ หลอมตาซี ซึ่งเป็นแหลมที่สามารถสัมผัสแสงแรก และแสงสุดท้ายของพระอาทิตย์โดยยืนตรงจุดเดียวกัน ตลอดจนสามารถสัมผัสวิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้านที่เรียบง่าย สำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น ปัตตานี มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พิชิตยอดเขาสันกาลาคีรี ณ อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว กิจกรรม “พายเรือแคนู - ซิคายัก ลายกอลและ ลอดอุโมงค์ธรรมชาติกลางป่าชายเลนยะหริ่ง” ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ ป่าชายเลนยะหริ่ง

งานประเพณีและกิจกรรมท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ งานสมโภชเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี เทศกาลสงกรานต์หลวงปู่ทวดวัดช้างให้ ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ของทุกปี ประเพณีชักพระ อำเภอโคกโพธิ์ ซึ่งจัดในช่วงวันออกพรรษาของทุกปี ประเพณีของชาวไทยมุสลิม ซึ่งประกอบด้วย พิธีการเกิดการโกนผมไฟและการเข้าสู่หน้หรือมาโชะยาวิ ซึ่งเป็นพิธีกรรมอย่างหนึ่งของอิสลามที่มุสลิมทุกคนถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีชื่อเสียงอีกหลายกิจกรรม

การละเล่นพื้นเมืองที่สำคัญ คือ ดิเก้ฮูลูหรือลิเกฮูลู ร้องเง็ง มะโยง

อาหารประจำถิ่นที่สำคัญ คือ นาซิดาแม เป็นอาหารพื้นเมืองที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและอร่อย ไก่กอและ สะเต๊ะเนื้อ ซอเลาะพริกหยวก รอเยาะ ข้าวย่ำ โรตีมะตะปะ โรติปาแย ซาซึก ซัมบูชะ กรือโป๊ะ (ข้าวเกรียบปลาสด) และบุดู

๒) จังหวัดยะลา

ยะลาคือจังหวัดใต้สุดของแผ่นดินไทย มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายประเภท ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์วิถีวัฒนธรรม และธรรมชาติ ที่ล้วนมีเอกลักษณ์ น่าค้นหา เฉพาะในส่วนของตัวเอง ยะลาได้รับรางวัลนานาชาติด้านการวางผังเมืองเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม ถนนหนทางกว้างขวาง นำไปเที่ยวชมนอกจากสถานที่ท่องเที่ยวมากมายสไตล์แล้ว ยะลา ยังมีความน่าสนใจตรงที่เป็นจังหวัดที่ผสมผสานวิถีชีวิตของชาวไทยพุทธ ไทยมุสลิมและชาวไทยจีน ไว้ด้วยกันได้อย่างน่าทึ่ง ลักษณะบ้านเรือน และวิถีความเชื่อที่แตกต่างนั้น ทำให้ยะลาเป็นจุดหมายที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับนักท่องเที่ยวที่รักการเรียนรู้เรื่องราวของผู้คน

แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์/ศาสนสถาน จังหวัดยะลามีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ / ศาสนสถาน ได้แก่ พระพุทธไสยาสน์วัดคูหาถ้ำกิมุข (วัดหน้าถ้ำ) ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง พระมหาธาตุเจดีย์ พระพุทธธรรมประกาศ มัสยิดกลางจังหวัดยะลา

แหล่งท่องเที่ยวเชิงประเพณีและวัฒนธรรม ได้แก่ สวนสาธารณะสนามช้างเผือก อำเภอเบตง “เบตง” เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดยะลา ภูมิประเทศในเขตเทศบาลเมืองเบตงมีภูเขาปกคลุมอยู่ทั่วไป บางคนเรียกอำเภอเบตงว่า “เมืองในหมอก” ช่วงเช้าจะมีหมอกปกคลุมไปทั่วทั้งอำเภอเบตงเป็นเมืองชายแดนที่น่าเที่ยวเมืองหนึ่ง เพราะมีคนเกือบทุกชาติทุกภาษาพักอยู่ในเบตงโดยเฉพาะในเขตเทศบาล อีกทั้งยังมีอุโมงค์

เบตง ตู๊ไปรษณีย์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ไก่เบตง –ปลาเบตง นกนางแอ่นเบตง สวนสาธารณะเทศบาล ตำบลเบตง หมู่บ้านซาไก

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ สวนขวัญเมือง น้ำตกบูเกะปิไลหรือน้ำตกตะวันรัศมี ถ้ำคนโท ถ้ำศิลป์ บึงน้ำใสถ้ำกระแซง น้ำตกกือลอง(สุขทาลัย) ถ้ำทะเล เชื้อนบางกลาง ป่าฮาลา –บาลา วนอุทยานน้ำตกธารโต บ่อน้ำร้อน

งานประเพณีและกิจกรรมท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ประเพณีชิงเปรต ประเพณีบังกุลบัว ประเพณีลากพระ มาแกบูละ “มาแกบูละ”การเข้าสู่หน้ต วันฮารีรายอ วันมาลิด วันอาซูรอ

สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี ในจังหวัดยะลา มีสังคมแบ่งออกได้ตามภาษาและศาสนา เป็น ๓ รูปแบบ คือ (๑) สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่น และนับถือศาสนาอิสลาม (๒) สังคมชุมชนที่พูดภาษาไทยและนับถือศาสนาพุทธ (๓) สังคมชุมชนที่พูดภาษาจีนและนับถือศาสนาอื่น เช่น พุทธ และคริสต์

สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่นและนับถือศาสนาอิสลามนั้น มักตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่ม ไม่ปะปนกับชุมชน ที่นับถือศาสนาอื่น อยู่เป็นหมู่บ้านๆ ประกอบอาชีพด้วยกันในชุมชนเดียวกัน ส่วนน้อยที่ปะปนกัน ถ้าจำเป็นก็อยู่ปะปนกันบ้าง การนับถือศาสนาต่างคนต่างปฏิบัติศาสนกิจของตนไป ไม่เบียดเบียนกัน อยู่ด้วยกันโดยสันติ มีบ้างที่ไม่ลงรอยกันในเรื่องศาสนา แต่เป็นเรื่องเล็กน้อย ปัจจุบันผู้ที่พูดภาษามลายูถิ่นก็สามารถพูดภาษาไทยได้เป็นส่วนใหญ่ เพราะการศึกษาสูงขึ้นกว้างออกไปตามความเจริญของท้องถิ่น และความจำเป็นที่ต้องประกอบอาชีพสัมพันธ์กัน สำหรับชาวพุทธที่พูดภาษาไทย ก็สามารถพูดภาษามลายูถิ่นได้ นับเป็นวิวัฒนาการด้านวัฒนธรรมแห่งยุคโลกาภิวัตน์ รูปแบบของชุมชนมักเกิดขึ้นโดยถือศาสนาสถานเป็นจุดศูนย์กลาง เช่น วัด มัสยิด หรือสุเหร่า เพราะต้องอาศัยคนที่รวมกันเข้าเป็นชุมชนที่สนับสนุนค้าจวนชาวไทย ที่นับถือศาสนาพุทธ มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและไม่แตกต่างกันไป จากจังหวัดอื่นๆ เช่น การแต่งกาย การขึ้นบ้านใหม่ วันสงกรานต์ การบวชนาค วันออกพรรษา ประเพณีเดือนสิบ (วันสารทไทย) และประเพณีวันลอยกระทง ชาวไทยที่นับถือศาสนาคริสต์ ก็จะมีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณี มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับจังหวัดอื่นๆ สำหรับชาวไทยที่ นับถือศาสนาอิสลาม จะมีความแตกต่างไปบ้าง

การแต่งกาย ชาวยะลาปัจจุบัน แต่งกายกันตามลัทธิศาสนาที่ตนนับถือ ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม ก็แต่งกายแบบที่นิยมของชาวมุสลิมโดยทั่วไป ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธก็แต่งกายตามแบบของชาวไทยที่นิยม โดยทั่วไป ชาวพุทธไม่ได้นิยมเครื่องแต่งกายแบบชาวฮินดูหรือชาวอินเดียอันเป็นแหล่งของศาสนาพุทธ ชาวพุทธในชนบทแต่งกายแบบไทยแท้ตามสบาย ถ้าอยู่ในเมืองแต่งกายแบบสากลหรือตามที่ทางราชการไทย บัญญัติ นิยมค่อนข้างไปทางยุโรป ในจังหวัดยะลาที่มีผู้นับถือศาสนาอื่นๆ เช่น คริสต์ ซิกข์ ฮินดู

ชาวชนบทที่กล่าวว่าแต่งกายตามสบายนั้น เพราะภาคใต้มีอากาศแบ่งเป็น ๒ ฤดู คือ ฤดูร้อน กับฤดูฝนเท่านั้น ไม่มีฤดูหนาว ชาวชนบทที่เรียกว่าชาวบ้านนั้น ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม เรื่องการสวมเสื้อ มีความจำเป็นน้อย สั้นเปลือย จึงไม่มีใครสวมเสื้อ เว้นแต่ผู้หญิง ผู้ชายจะนุ่งโสร่งหรือกางเกงขาสั้น โปกหัวหรือคลุมหัว ทำไร่ ทำนา ทำสวนหรือหาปลา ถ้าเข้าเมืองหรือเข้าสังคม ก็แต่งกายเรียบร้อย ตามความนิยมของสังคมในท้องถิ่นนั้น สำหรับชาวมุสลิมผู้คงแก่เรียนในทางศาสนา มักนิยมแบบชาวอาหรับก็มีอยู่เป็นอันมาก จะเห็นอยู่ทั่วไปในยุคโลกาภิวัตน์นี้การแต่งกายของคนรุ่นใหม่ มักวิวัฒนาการไปตามรูปแบบของชาวยุโรปมาก โดยเฉพาะบุคคลที่ประกอบอาชีพรับราชการ ธุรกิจ หรือรัฐวิสาหกิจต่างๆ

เขื่อนบางลาง กั้นแม่น้ำปัตตานี
 ที่บริเวณบ้านบางลาง ตำบลเขื่อนบางลาง
 อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ห่างจาก
 ตัวอำเภอเมือง ๕๘ กิโลเมตร ตัวเขื่อนเป็น
 เขื่อนหินถม แกนดินเหนียว มีสันเขื่อนยาว
 ๔๓๐ เมตร กว้าง ๑๐ เมตร ความสูง ๘๕
 เมตร อ่างเก็บน้ำมีความจุ ๑,๔๐๐ ล้าน
 ลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับน้ำเหนือเขื่อน
 ๒,๐๘๐ ตารางกิโลเมตร

โครงการโรงไฟฟ้าเขื่อนบางลางนับเป็นโครงการเนกประสงค์แห่งหนึ่งตามแผนพัฒนาลุ่มน้ำปัตตานี
 โครงการนี้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้เข้ามาดำเนินการสำรวจและรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติม
 เพื่อใช้ประกอบการออกแบบงานด้านวิศวกรรมศาสตร์เรื่อยมา โดยให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ไฟฟ้า
 ในภูมิภาคส่วนนี้ ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีอนุมัติให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ดำเนินการก่อสร้าง
 งานโครงการโรงไฟฟ้าเขื่อนบางลาง เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๖ โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
 ได้เร่งดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ เช่น การจัดหาแหล่งที่มาของการลงทุน การจัดทำรายละเอียด
 การเรียกประกวดราคางานก่อสร้างด้านโยธาของ โครงการและอุปกรณ์เครื่องจักรต่างๆ

เขื่อนบางลาง เริ่มดำเนินการก่อสร้าง มาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๑๙ แล้วเสร็จเดือน มิถุนายน
 ๒๕๒๔ เขื่อนบางลาง เป็นเขื่อนอเนกประสงค์แห่งแรกของภาคใต้ การก่อสร้างได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
 ก็ด้วยความเสียสละ ร่วมมือ ร่วมใจ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากราชการในพื้นที่ หน่วยงานราชการต่างๆ
 รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ที่เข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่ เขื่อนแห่งนี้
 จึงมีขึ้นเพื่ออำนวยประโยชน์แก่ประชาชน ในภูมิภาคนี้ของประเทศอย่างแท้จริง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ภูมิพลอดุลยเดชฯ รัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย
 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อน เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๒๔

บ่อน้ำร้อนเบตง จังหวัดชายแดนใต้สุด
 ในสยามที่ อ.เบตง เส้นทางคดโค้งตัดผ่านขุนเขาและ
 ป่าทึบ ตัวเมืองซ่อนตัวอยู่ในอ้อมกอดของหุบเขาและ
 อากาศเย็นฉ่ำ จนเป็นที่มาของสมญานาม "เมืองใน
 หมอกและดอกไม้" ก่อนถึงเบตง อุทยานแห่งชาติ
 บางลาง ครอบคลุมพื้นที่ป่าเหนืออ่างเก็บน้ำเขื่อน
 บางลาง เนื้อที่กว่าสองแสนไร่ มีจุดเด่น เช่น ทะเลสาบ
 ธารโตหรืออ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนบางลาง และน้ำตก
 ต่างๆ

บ่อน้ำร้อน เบตง ได้ เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่งของเบตงที่มีน้ำพุเดือดขึ้นมาจากพื้นดิน ในหมู่บ้านจะระเระปะไร ตำบลตาดานะแฉะระ ก่อนถึงอำเภอเบตง ๕ กิโลเมตรบนทางหลวงหมายเลข ๔๑๐ มีทางแยกขวาไปอีก ๘ กิโลเมตร ตรงจุดบริเวณที่น้ำเดือดสามารถต้มไข่สุก ภายใน ๗ นาที มีบริการห้องอาบน้ำแร่ ซึ่งเชื่อกันว่าน้ำแร่จากบ่อน้ำร้อนสามารถบรรเทาอาการปวดเมื่อย และรักษาโรคผิวหนัง

ลักษณะน้ำร้อนเบตง เดิมเป็นบ่อน้ำร้อนธรรมชาติขนาดใหญ่ เป็นบ่อน้ำร้อนที่ประกอบไปด้วยแร่ธาตุ มากมายมีอาณาบริเวณประมาณ ๓ ไร่ ตั้งอยู่ในหมู่บ้านบ่อน้ำร้อน ตำบลตาดานะแฉะระ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ห่างจากตัวเมืองเบตงไปทางเส้นทางหมายเลข ๔๑๐ (ยะลา-เบตง) ประมาณกิโลเมตรที่ ๔ และ แยกเข้าไปตามเส้นทางแอลพีลท์คอนกรีตอีกเกือบ ๗ กิโลเมตร รวมระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร เป็นเส้นทางสัญจรที่มีความสะดวกและปลอดภัยเป็นอย่างมาก บ่อน้ำพุร้อนจะมีน้ำร้อนผุดขึ้นมาจากใต้ดิน อุณหภูมิของน้ำประมาณ ๘๐ องศาเซลเซียส สามารถวกไข่ให้สุกภายใน ๑๐ นาที และมีสระน้ำขนาดใหญ่ไว้ กักน้ำจากน้ำพุร้อนเพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ใช้อาบและแช่เท้าเล่น ซึ่งเชื่อว่าน้ำแร่ในน้ำพุร้อน สามารถรักษาโรคภัยได้เป็นอย่างดี เช่น โรคผิวหนัง โรคปวดเมื่อย โรคเหน็บชา เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และศาสนสถาน

พระพุทธไสยาสน์วัดคูหาภิมุข (วัดถ้ำ)

“วัดคูหาภิมุข” หรือ “วัดหน้าถ้ำ” ตั้งอยู่เลขที่ ๑๓๖ หมู่ ๑ บ้านหน้าถ้ำ ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ทราบว่า พ.ศ.๒๓๙๐ ผู้ใหญ่บ้านอาศัยอยู่ที่บ้านหน้าถ้ำ ได้สร้างวัดคูหาภิมุข เพื่อประกอบพิธี บำเพ็ญกุศลในหมู่บ้าน ภายในวัดคูหาภิมุข มีถ้ำใหญ่ ประดิษฐานพระพุทธไสยาสน์ขนาดใหญ่ ภายในถ้ำยังมีหินงอก หินย้อย และน้ำใสสะอาดไหลรินจากโขดหิน

“วัดคูหาภิมุข” เป็น วัดที่สำคัญของเมืองยะลา มี พิพิธภัณฑสถานศรีวิชัย เก็บวัตถุโบราณที่ ได้มาจากวัดถ้ำ ภูเขากำบัง พระพิมพ์ ดินดิบ สลุปเม็ดพระศก อิฐฐาน พระพุทธรูป จอมพลแปลก พิบูล สงคราม เปลี่ยนชื่อ “วัดหน้า ถ้ำ” เป็น “วัดคูหาภิมุข”

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้พระยาเยะหริ่งมาสร้างเมืองยะลา ตั้งที่ว่าการ ณ บ้านท่าสาป ตำบลท่าสาป และสร้างวัดขึ้นที่ริมเขาหน้าถ้ำ ที่มีพระพุทธไสยาสน์ภายใน ถ้ำ พ.ศ. ๒๔๗๒ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จ มาประทับแรม ที่วัดแห่งนี้ มีพระปรมาภิไธย ย่อ ป.ป.ร. ที่ผาหินภายในวัดคูหาภิมุข

ตำบลหน้าถ้ำ ภาพพิภพทางภูมิศาสตร์ของวัดคูหาภิมุขตำบลหน้าถ้ำ เคยเป็นแหล่งชุมชน โบราณมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ พบร่องรอยศาสนสถาน เมืองโบราณ ซึ่งเป็นศาสนสถานที่ยพบเทวรูป สำริด กำแพงเมือง พระพิมพ์ดินดิบแบบทวารวดีศรีวิชัย ภาพเขียนสีพระพุทธรูปฉาย ภาพเขียนสีราชรถมีสัตว์ เทียม มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ ๑๕-๑๗ ยะลาเป็นชุมชนเกษตร นักโบราณคดีได้พบภาพเขียนก่อน ประวัติศาสตร์บริเวณถ้ำคูหาภิมุข เป็นภาพพระพุทธรูปฉาย และภาพราชรถแกะสลักไว้บนหน้าผา ภายในบริเวณ ถ้ำคูหาภิมุข

พระพุทธรูปไสยาสน์เป็นพระพุทธรูปปางไสยาสน์ขนาดใหญ่ ปั้นด้วยดินเหนียวโดยใช้ไม้ไผ่เป็นโครงสร้างขึ้นสมัยศรีวิชัยรุ่งเรืองราว พ.ศ. ๑๓๐๐ หรือสมัยเดียวกับพระบรมธาตุเมืองนคร มีขนาดความยาว ๘๑ ฟุต ๑ นิ้ว ประดิษฐานภายในถ้ำคูหาภิมุข เดิมชื่อ วัดหน้าถ้ำ กรมศิลปากรขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๒ ตอนที่ ๗๕ ลงวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ.๒๔๗๘ วัดคูหาภิมุข มีพระพุทธรูปสมัยศรีวิชัย สมัยสุโขทัย สมัยอู่ทอง ไกลๆ กับวัดมีภูเขาป่าเป็นภูเขาหินอ่อนสีชมพู สวยงามมาก ปัจจุบัน รัฐบาลได้ให้สัมปทานแก่บริษัทเอกชนทำหินอ่อนจำหน่าย หินอ่อนสีชมพูจากยะลา มีความสวยงาม มีชื่อเสียงระดับโลก

มหกรรมแข่งขันนกเขาชวาเสียงอาเซียน

การแข่งขันนกเขาชวาเสียงที่ยิ่งใหญ่เป็นที่สนใจของผู้นิยมเลี้ยงนกมากที่สุด คือ การแข่งขันนกเขาชวาเสียงชิงถ้วยพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำในช่วงต้นเดือนธันวาคม ของทุกปี ณ สนามโรงพิธีช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ในปี พ.ศ.๒๕๒๙ เทศบาลเมืองยะลา ร่วมกับจังหวัดยะลา ชมรมผู้เลี้ยงนกเขาชวาเสียงจังหวัดยะลา และชมรมผู้เลี้ยงนกเขาชวาเสียงภาคใต้ โดยการสนับสนุนของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ร่วมกันพัฒนาสนามแข่งขัน และกติกาการแข่งขันให้มีมาตรฐานเพิ่มขึ้น ตลอดจนความคิดที่จะพัฒนาเสริมสร้างประโยชน์ให้กับท้องถิ่นในด้านเศรษฐกิจจึงได้กำหนดให้มีการแข่งขันนกเขาชวาเสียง ชิงชนะเลิศในระดับอาเซียน ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๙ ณ สนามโรงพิธีช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยการใช้ชื่อในการจัดการแข่งขันว่า "การจัดงานแข่งขันนกเขาชวาเสียงชิงแชมป์กลุ่มประเทศอาเซียนครั้งที่ ๑" สาเหตุที่ใช้คำว่า "อาเซียน" เพราะมีประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงเข้าร่วมแข่งขันด้วย คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และบรูไน ซึ่งประเทศดังกล่าวนี้มีวิถีชีวิต วัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับประชาชนในพื้นที่

จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ได้มีการแลกเปลี่ยน สนับสนุนเกื้อกูลกันในเรื่องต่างๆ มาตลอด ที่สำคัญคือ มีความชื่นชอบและนิยมเลี้ยงนกเขาชวาเสียงเหมือนกัน จึงเกิดเป็นความสัมพันธ์ทางสังคม คือ สังคมนกเขาชวาเสียงตลอดมา

๓) จังหวัดนราธิวาส

จังหวัดนราธิวาส เป็นจังหวัดชายแดนใต้สุดของประเทศไทยและเป็นหนึ่งในห้าของประเทศไทยที่มีการอุตสาหกรรมอยู่ที่อำเภอสุไหงโกลก ซึ่งเป็นอำเภอที่มีขนาดใหญ่และมีความเจริญกว่าตัวจังหวัดมาก การเดินทางมายังด่านเข้ามาเลเซียใช้เวลาประมาณ ๙๐ นาที จะมีจุดตรวจสองจุดสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้า-ออกในประเทศไทย อำเภอสุไหงโกลก เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคใต้ตอนล่าง ซึ่งมีชาวมาเลเซียและสิงคโปร์ ที่เข้ามาซื้อปิ้งทุกช่วงวันหยุดภายในบริเวณนั้นเป็นจำนวนมากขึ้น

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา เป็นพื้นที่อนุรักษ์แห่งใหม่ของประเทศไทยได้รับการประกาศจัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ อันเป็นแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย มีพื้นที่ประมาณ ๒๗๐,๗๒๕ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ที่ภูเขาสันกาลาคีรี ป่าฮาลาและป่าบาลาเป็นผืนป่าดงดิบที่ไม่ต่อเนื่องกัน แต่ได้รับ

การประกาศเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเดียวกัน คือ ป่าฮาลา ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา และอำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส แต่ส่วนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปศึกษาธรรมชาติได้ จะเป็นป่าฮาลาเท่านั้น ป่าฮาลามีพื้นที่ครอบคลุม อำเภอแว้ง และอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส

มีการตัดถนนสายความมั่นคง (ทางหลวงหมายเลข ๔๐๖๒) ไปตามเทือกเขาสันกาลาคีรี ทำให้การเข้าถึงพื้นที่ป่าง่ายขึ้น เริ่มจากบ้านภูเก๊ะตา อำเภอแว้ง ตัดผ่านป่าฮาลาและ ไปสิ้นสุดที่บ้านภูเขาทองในอำเภอสุคีริน รวมระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร สองข้างทางมีสภาพเป็นป่าดงดิบที่สมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทย สำหรับการศึกษาธรรมชาติที่นี้ เพียงขับรถไปตามถนนสายความมั่นคงก็จะได้ชมสิ่งพิเศษมากมาย เริ่มจากที่ทำการเขตฯ เป็นต้นไป ห่างจากสำนักงาน

มาประมาณ ๕ กิโลเมตร จะมีจุดชมสัตว์ บริเวณนี้จะมีต้นไม้ขึ้นอยู่มาก และสัตว์มักจะมาหากินลูกไทรเป็นอาหาร ตรงเข้ามาอีกประมาณ ๑๐ กิโลเมตร จะพบที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์ภูเขาทองซึ่งเป็นหน่วยย่อยของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนสายดังกล่าว จะเป็นทำเลที่สามารถเห็นทะเลหมอกอีกจุดหนึ่ง จากจุดนี้เดินเข้าไปประมาณ ๑๐๐ เมตร จะพบ ต้นสมพง (กระพง) ยักษ์ ขนาดเส้นรอบวง ๒๕ เมตร ความสูงของพุ่มพอง (ส่วนที่อยู่โคนต้นไม้เป็นปีกแผ่ออกไปรอบๆ ส่วนใหญ่มักจะเป็นไม้ใหญ่ที่อยู่ริมน้ำ เพราะจะช่วยในการพุงลำต้น) สูงประมาณ ๔ เมตร ต้นสมพงเป็นไม้ที่ชอบขึ้นตามริมน้ำ เป็นไม้เนื้ออ่อนใช้ทำไม้จิ้มฟัน หรือไม้ขีด สองข้างทางจะเห็นพันธุ์ไม้ต่างๆ ที่ไม่อาจหาชมได้ง่ายๆ จากที่อื่นในเมืองไทย เช่น ต้นยวน ไม้ยืนต้นในวงศ์ถั่วที่สวยเด่นสะดุดตา เห็นได้แต่ไกลจากถนน ด้วยผิวเปลือกที่ขาวนวล และรูปร่างที่สูงชะลูด สามารถสูงได้ถึง ๖๕-๗๐ เมตร ถือว่ามีความสูงเป็นอันดับสามของโลก รองจากต้นเรดวูด และยูคาลิปตัส มักถูกตัดไปทำเฟอร์นิเจอร์ ต้นस्या ไม้ในวงศ์ยางซึ่งเป็นไม้เด่นของป่าฮาลา-บาลา จากจุดชมวิวจะเห็นเรือนยอดของต้นस्याขึ้นเบียดเสียดกัน ถ้าชุ่มสังเกตดีๆ อาจจะได้พบนกเงือก เพราะต้นस्याนี้เองที่เป็นแหล่งทำรังสำคัญของนกเงือกรวมทั้ง ต้นหัวร้อยรูหนาม เป็นหนึ่งในบรรดาพืชที่พบ ยังมีสัตว์ป่าที่ทำให้ป่าแห่งนี้มีความสมดุลทางระบบนิเวศน์ได้ สัตว์ที่อาศัยอยู่ที่นี่หลายชนิดเป็นสัตว์ที่หายากในไทย เช่น ชะนีดำใหญ่ หรือ เสียมัง มีสีน้ำตาลตลอดตัว และมีขนาดใหญ่กว่าชะนีธรรมดาเกือบเท่าตัว ชะนีมีสีดำ ซึ่งปกติจะพบเฉพาะในป่าบนเกาะสุมาตรา บอร์เนียว และปาปัวนิวกินีของมาเลเซียถึงทางใต้ของไทยเท่านั้น บางครั้งอาจจะโชคดีได้พบเจ้าสองตัวนี้เกาะอยู่บนยอดกิ่งไม้ นอกจากนั้นยังมี กบทูต ซึ่งเป็นกบขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ความยาวจากปลายปากถึงกัน ประมาณ ๑ ฟุต น้ำหนักกว่า ๕ กิโลกรัม มีถิ่นอาศัยอยู่บริเวณป่าต้นน้ำบนภูเขาสอง และจากการสำรวจพบสัตว์ป่าสงวน ๔ ชนิด คือ เลียงผา สมเสร็จ แมวลายหินอ่อน และ กระซู่ นกเงือกซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดความสมบูรณ์ของป่า และเป็นนกหายากชนิดหนึ่ง แต่ในป่านี้พบถึง ๙ ใน ๑๒ ชนิดของนกเงือกที่พบในไทย ได้แก่ นกเงือกปากย่น นกเงือกขนหิน (เป็นนกเงือกชนิดเดียวที่มีโหนกแข็งที่บชาวบ้านในอินโดนีเซียจึงล่านกเงือกขนหินเพื่อเอาโหนกไปแกะสลักอย่างงาช้าง) นกแก๊ก นกกก นกเงือกหัวหงอก นกเงือกปากดำ นกเงือกหัวเรด นกเงือกดำ นกเงือกกรามข้าง

อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว - เขาดันหยง อุทยานแห่งชาติ อ่าวมะนาวเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนราธิวาส ทางกรมป่าไม้ได้ขึ้นทะเบียนให้เป็นวนอุทยานอ่าวมะนาว เมื่อวันที่ ๒๑ เดือนเมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๖ กับเนื้อที่ประมาณ ๗๒๐ ไร่ และต่อมาทางกรมป่าไม้ ได้ส่งมอบ ให้อุทยานแห่งชาติทางทะเล

ทำการสำรวจ พื้นที่บริเวณใกล้เคียงเพิ่มเติม พบว่าสภาพพื้นที่ ตามธรรมชาติ มีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งทางบก และทางน้ำ จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว - เขาดันหยง”

อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว - เขาดันหยง เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ จะเป็นหาดทรายขาว สลับกับโขดหิน กระจัดกระจาย อยู่ทั่วบริเวณ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ อ่าวมะนาว - เขาดันหยง และโอบล้อม ด้วยเนินเขาสูง ตลอดแนว ซึ่งมองดูแล้วมีความสวยงาม เป็นอย่างมาก ที่สำคัญ ในเขตที่เป็นป่าติดกับหาดทรายนั้น

ยังมีน้ำตก ที่นักท่องเที่ยว สามารถลงเล่นน้ำได้ อีกด้วย น้ำตกแห่งนี้ ทางอุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว - เขาดันหยง ตั้งชื่อว่า “น้ำตกธาราสวรรค์” แต่น้ำตกแห่งนี้จะพบในช่วงฤดูฝนเท่านั้น เป็นน้ำตกที่มีต้นกำเนิดมาจากภูเขาสูง ในเขตพระราชฐาน และได้ไหลลงสู่อ่าวไทยในเขตของ อุทยานฯ

วัดเขากง

ที่ตั้ง : ตั้งอยู่ที่ตำบลลำภู ซึ่งชมพระพุทธรูปกลางแจ้งที่งดงามและใหญ่ที่สุดในภาคใต้ โดยพระพุทธรูป ทักซิณมิ่งมงคลสีทององค์นี้ ประดิษฐานในปางปฐมเทศนาขัดสมาธิเพชรอยู่บนยอดเขา มีพุทธลักษณะตาม แบบศิลปะสกุล ช่างอินเดียตอนใต้ เริ่มสร้างเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๐๙ แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ องค์พระเป็น คอนกรีตเสริมเหล็ก ประดับด้วยโมเสกสีทอง หน้าตักกว้าง ๑๗ เมตร ความสูงวัดจากพระเศียรถึงบัวใต้ พระเพลา ๒๔ เมตร

ส่วนที่เนินเขาถูกกัดไป คุณจะพบเจดีย์สิริ มหามายา ทรงระฆัง เหนือซุ้มประตูทั้ง ๔ ทิศ มีเจดีย์รายประดับอยู่ ภายในประดิษฐานพระพรหม บนยอดสุดบรรจุพระบรมสารีริกธาตุอันศักดิ์สิทธิ์

สำหรับพระอุโบสถนั้นตั้งอยู่บนเนินเขาอีก ลูกหนึ่ง อุโบสถหลังนี้มีผนังด้านนอกประดับด้วย กระเบื้องดินเผาแกะสลักทั้งสิ้น ด้าน โดยเฉพาะ ด้านหลังเป็นรูปช้างหมอบถวายดอกบัว หน้าบัน เป็นรูปนักรบมีเทวดาถือคนโทถวาย ดูกงมยั้งนัก

วัดชลธาราสিংเห วัดชลธาราสিংเห (วัดพิทักษ์แผ่นดินไทย) เป็นวัดเก่าแก่ ตั้งอยู่หมู่ ๓ ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จากสี่แยกตลาดอำเภอตากใบแยกซ้ายประมาณ ๑๐๐ เมตร

เมื่อครั้งอังกฤษได้มลายูเป็นเมืองขึ้นนั้น อังกฤษพยายามจะรวมเมืองนราธิวาสไว้ในเขตมลายูด้วย แต่ทว่าทางไทยเราได้อ้างว่าหัวเมืองนี้เป็นของไทยมานาน โดยยกเอาวัดชลธาราสিংเห ที่อำเภอตากใบ ซึ่งเป็นวัดไทยมาเป็นข้ออ้าง อังกฤษ จึงยอมให้นราธิวาสรวมอยู่ในเขตของไทย

ในบริเวณวัดชลธาราสিংเห มีสิ่งก่อสร้างทางพุทธศาสนาศิลปะฝีมือแบบไทยปักษ์ใต้ เป็นจุดเด่น และงดงามหลายชิ้น ในโบสถ์เก่าซึ่งสร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีภาพจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งเขียนโดยฝีมือพระภิกษุชาวสงขลางดงามมาก และถ่ายทอดรูปแบบชีวิตวัฒนธรรมความเป็นอยู่ท้องถิ่นปักษ์ใต้ไว้เด่น น่าสนใจเป็นพิเศษ เปิดให้ชมทุกวันระหว่างเวลา ๐๘.๐๐ น. - ๑๗.๐๐ น. โดยต้องขออนุญาตจากท่านเจ้าอาวาสก่อน

มัสยิด ๓๐๐ ปี (มัสยิดวาตีอัลฮูเซ็น)

มัสยิดเก่าแก่แห่งหมู่บ้านตะโละมาเนาะที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นแหล่งผลิตคัมภีร์อัลกุรอานที่เขียนด้วยมือ ทั้งนี้ ตามประวัติกล่าวว่านายวันฮูเซ็น อัล-ซานาวิ ผู้อพยพมาจากบ้านสะนอยานยา จังหวัดปัตตานี เป็นผู้สร้างมัสยิดแห่งนี้นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๑๖๗ โดยแรกสร้างนั้นเป็นหลังคามุงใบลาน ต่อมาเปลี่ยนเป็นกระเบื้องดินเผา ซึ่งปัจจุบันชาวบ้านตะโละมาเนาะยังคงใช้มัสยิดนี้เป็นสถานที่ประกอบพิธีศาสนกิจอยู่เป็นประจำ

สิ่งที่น่าชมที่สุดของมัสยิด ๓๐๐ ปี คือ ลักษณะสถาปัตยกรรมที่แตกต่างจากมัสยิดทั่วไป กล่าวคือ เป็นอาคาร ๒ หลังติดต่อกัน สร้างด้วยไม้ตะเคียนทั้งหลัง ใช้ไม้สลักแทนตะปู รูปทรงของอาคารเป็นแบบไทยพื้นเมือง ประยุกต์เข้ากับศิลปะจีน และมลายูที่ได้รับการออกแบบมาอย่างลงตัว ส่วนเด่นที่สุดของอาคาร คือ เหนือหลังคาจะมีฐานมารองรับจั่วบนหลังคาอยู่ชั้นหนึ่ง ส่วนหออาซาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแก่งจีน ก็ตั้งอยู่บนหลังคา

ส่วนหลังฝาเรือนใช้ไม้ทั้งแผ่นแล้วเจาะหน้าต่าง ส่วนช่องลมแกะเป็นลวดลาย ใบไม้ ดอกไม้สลักลายจีน

โดยทั่วไปเข้าชมได้บริเวณภายนอกเท่านั้น หากต้องการเข้าชมภายในต้องได้รับอนุญาตจากโต๊ะอิหม่ามประจำหมู่บ้าน

ที่ตั้ง : บ้านตะโละมาเนาะ ตำบลลูโบะสาวอ ห่างจากจังหวัดนราธิวาส ระยะทางประมาณ ๒๕ กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๒ จากนั้นแยกที่บ้านปือราแง

งานประเพณีเจ้าแม่โตะโม่

งานประเพณีศาลเจ้าแม่โตะโม่ อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมาจัดเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ไม่แพ้งานประเพณีอื่นๆ ในประเทศไทย ด้วยบุญญาบารมีของเจ้าแม่โตะโม่ที่ชาวสุโขทัย-ลก อำเภอใกล้เคียงและผู้คนทั่วทุกภาค รวมไปถึงชาวจีนที่อยู่ในมาเลเซีย สิงคโปร์ต่างเคารพ และศรัทธางานฉลองคล้ายวันเกิดของเจ้าแม่โตะโม่ จึงจัดอย่างยิ่งใหญ่เป็นประจำทุกปี โดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๕

ประเพณีแข่งเรือหน้าพระที่นั่ง และงานของดีเมืองนรา

ช่วงเวลา ประเพณีการแข่งเรือก้อและและเรือยาวด้วยฝีพายหน้าพระที่นั่งได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในระหว่างวันที่ ๒๑-๒๕ กันยายน ซึ่งเป็นระยะเวลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ได้เสด็จแปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์

การแข่งขันใช้เรือก้อและระยะทาง ๖๕๐ เมตร ผู้ควบคุมลำละ ๑ คน จำนวนฝีพายรวมทั้งนายท้ายไม่เกินลำละ ๒๓ คน และมีฝีพายสำรองไม่เกินลำละ ๕ คน การเปลี่ยนตัวในแต่ละเที่ยวทำได้เที่ยวละไม่เกิน ๕ คน ทั้งนี้ให้ผู้ควบคุมทีมประจำเรือแจ้งให้คณะกรรมการปล่อยเรือทราบเรือที่เข้าแข่งขันทุกลำต้องถึงจุดเริ่มต้น (จุดปล่อยเรือ) ก่อนเวลาที่กำหนดแข่งขันในรอบนั้น หากไปช้ากว่ากำหนดเกิน ๑๕ นาทีถือว่าสละสิทธิ์จะปรับแพ้ในรอบนั้นได้ ก่อนการได้ยืนยันสัญญาณ

ณ จุดเริ่มต้นฝีพายทุกคนยกพายให้พ้นผิวน้ำ ยกเว้นนายท้ายเรือให้ใช้พายค้ำท้ายเรือบังคับเรือให้หยุดนิ่งและจะต้องวิ่งในลู่วิ่งของตน หากวิ่งผิดลู่วิ่งหรือสายน้ำถือว่าผิดกติกาให้ปรับเป็นแพ้ในเที่ยวนั้น เรือที่เข้าถึงเส้นชัยก่อนลำอื่นโดยถือหัวเรือสุดเป็นการชนะการแข่งขันในเที่ยวนั้น การแข่งขันแบ่งเป็น ๔ รอบ รอบที่ ๑ และรอบที่ ๒ เป็นรอบคัดเลือก รอบที่ ๓ เป็นรอบรองชนะเลิศและรอบที่ ๔ เป็นรอบชิงชนะเลิศ

๑.๗. สถานการณ์ภายใน-นอก ที่กระทบการท่องเที่ยว

- ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังเกิดความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินการด้านความมั่นคงของรัฐ และมาตรการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่เศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามสถานการณ์ ความไม่สงบยังเป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาและเป็นเหตุฉุดรั้งการพัฒนาในแทบทุกด้าน รวมทั้งเกิดภาพลักษณ์ ความไม่สงบที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนและการท่องเที่ยวในพื้นที่อีกด้วย

- **พื้นที่เสี่ยงภัยจากการก่อการร้าย**

ภัยจากการก่อการร้ายในพื้นที่อนุภาคเกิดขึ้นใน ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา และ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่อำเภอสะบ้าย้อย เทพา จะนะ และนาทวี โดยพื้นที่ที่มีจำนวนการก่อการร้ายสูงจะอยู่ใน ๓ จังหวัด คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิต และทรัพย์สิน ร่องลงมาได้แก่ จังหวัดสงขลาในเขต ๔ อำเภอ และมีการก่อการร้ายในเขตอำเภอหาดใหญ่ด้วย ส่วนจังหวัดสตูลไม่ได้เกิดภัยจากการก่อการร้าย แต่ก็ได้รับผลกระทบอย่างมากทั้งด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และการคมนาคม เป็นต้น

- **การค้าชายแดน**

ด่านชายแดนไทย – มาเลเซีย ทั้ง ๔ ด่าน จะมีบทบาทการพัฒนาในพื้นที่ของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ในฐานะเป็นจุดเชื่อมโยงพื้นที่ (Connectivity) เข้าสู่การเป็นกลุ่มประชาคมอาเซียน (AEC) โดยจะมีบทบาทแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ดังนี้

ด่านศุลกากรเบตง จ.ยะลา : เป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจเมืองเบตงด้านการท่องเที่ยว การบริการ และการค้ากับประเทศมาเลเซีย

ด่านบุญเกีตา จ.นราธิวาส: เป็นประตูเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทางถนนและจะมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนด้านตะวันออกของไทยและมาเลเซีย

ด่านศุลกากรตากใบ จ.นราธิวาส : เป็นประตูเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าและการเดินทางทางน้ำระหว่างเมืองชายแดน ซึ่งอยู่ระหว่างการพัฒนาให้เป็นการเชื่อมโยงทางถนนโดยก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลก

ด่านศุลกากรสุไหงโก-ลก จ.นราธิวาส : เป็นประตูเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทางถนนและรถไฟ และการเดินทางของนักท่องเที่ยวระหว่างเมืองชายแดน

๑.๘. ข้อมูลด้านการสาธารณสุข

การให้บริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่ มีจำนวนสถานพยาบาลทั้งสิ้น ๖๐๖ แห่ง จำแนกเป็นโรงพยาบาล ๘๐ แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๕๓๗ แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุข ๘๙ แห่ง และคลินิกรวมทุกประเภท ๖๓๔ แห่ง เมื่อพิจารณาจากจำนวนบุคลากรรวมทั้งหมด พบว่า มีแพทย์จำนวน ๑,๑๙๖ คน ทันตแพทย์ ๒๙๒ คน เภสัชกร ๓๗๕ คน และพยาบาล ๖,๒๐๖ คน โดยจังหวัดสงขลามีจำนวนสถานพยาบาลมากที่สุด กล่าวคือ มีโรงพยาบาลของรัฐบาล ๓๖ แห่ง ทั้งนี้เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนประชากรอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังสามารถให้บริการไปยังเมืองอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียงได้อีกด้วย

- จังหวัดปัตตานี มีจำนวนสถานพยาบาลรวม ๒๓๔ แห่ง จำนวนเตียง ๘๒๕ เตียง
 - จังหวัดยะลา มีจำนวนสถานพยาบาลรวม ๑๘๓ แห่ง จำนวนเตียง ๙๖๗ เตียง
 - จังหวัดนราธิวาส มีจำนวนสถานพยาบาลรวม ๑๘๙ แห่ง จำนวนเตียง ๗๖๐ เตียง
- รวม ๖๐๖ แห่ง จำนวนเตียงรวม ๒,๕๕๒ เตียง**

๑.๙. โครงสร้างพื้นฐาน

โครงสร้างพื้นฐานเพื่อการคมนาคมขนส่งของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการพัฒนาให้มีความเชื่อมโยงทั้งภายใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างกลุ่มจังหวัด และสามารถเชื่อมโยงสู่ต่างประเทศได้อย่างสะดวกทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ดังนี้

๑.๑๐.๑. การขนส่งทางบก

- **ระบบคมนาคมขนส่งทางถนน** ระบบคมนาคมขนส่งในพื้นที่อนุภาคมีถนนสายสำคัญหลายสาย มีทางหลวงแผ่นดินสายหลักและสายรองทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดและภายในจังหวัด ทำให้การคมนาคมขนส่งในอนุภาคมีประสิทธิภาพ สามารถเดินทางได้อย่างสะดวก โดยมีเส้นทางสำคัญดังนี้

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ หรือ ถนนเพชรเกษม เป็นทางหลวงสายประธานของภาคใต้ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๒ หรือที่เรียกกันว่า ถนนเพชรเกษมสายปัตตานี-นราธิวาส เป็นเส้นทางหลักที่เชื่อมจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาสเข้ากับจังหวัดสงขลา ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๓ เป็นทางหลวงเส้นใหม่ที่ตัดขึ้นเพื่อย่นระยะทางจากจังหวัดสงขลาไปยังจังหวัดปัตตานีเป็นเส้นทางหลักที่เชื่อมจังหวัดสงขลาเข้ากับจังหวัดปัตตานี และทางหลวงหมายเลข ๔๐๖, ๔๐๗, ๔๐๘, ๔๐๙, ๔๑๐, ๔๑๔, ๔๑๖ และ ๔๑๘ เป็นต้น ส่วนทางหลวงหมายเลข ๔๐๖๖ ซึ่งเชื่อมจากกะโรบาตะ - บ้านทอน - สนามบินนราธิวาส และเชื่อมกับอำเภอยี่งอ รือเสาะ และรามัน จังหวัดยะลา

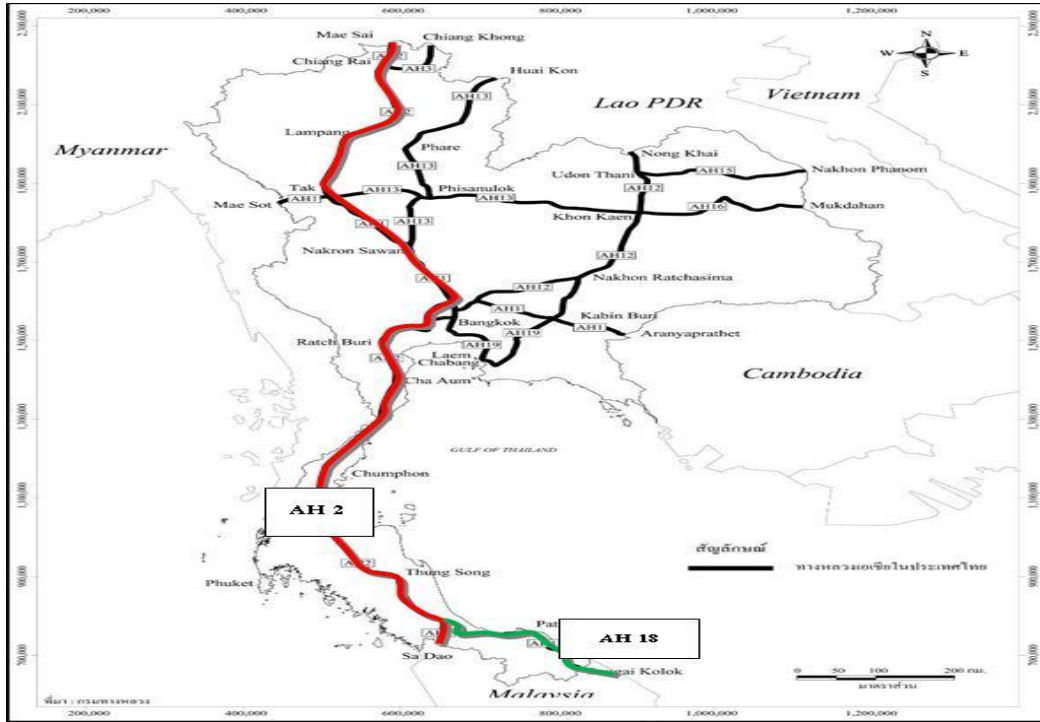
- **สถานีขนส่งผู้โดยสาร** ในพื้นที่อนุภาคทั้ง ๓ จังหวัด มีสำนักงานขนส่ง ๗ แห่ง โดยตั้งอยู่ในจังหวัดปัตตานี ๒ แห่ง จังหวัดยะลา ๒ แห่ง และจังหวัดนราธิวาส ๓ แห่ง และมีสถานีขนส่งผู้โดยสารที่อยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งสิ้น ๓ แห่ง ดังนี้

ลำดับ	จังหวัด	ชื่อสถานี	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
๑	ปัตตานี	สถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.ปัตตานี	องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี	
๒	ยะลา	สถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.ยะลา	เทศบาลนครยะลา	
๓	นราธิวาส	สถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.นราธิวาส	เทศบาลเมืองนราธิวาส	

- **ปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปี (AADT)** ปริมาณจราจรในอนุภาคที่สำคัญ ได้แก่ บนทางหลวงหมายเลข ๔ หรือถนนเพชรเกษมซึ่งเป็นทางหลวงสายประธานของภาคใต้ รองลงมาคือทางหลวงหมายเลข ๔๒ ๔๓ และ ๔๐๘ เป็นต้น โดยเฉพาะจังหวัดปัตตานี มีทางหลวงสายสำคัญ คือ ทางหลวงหมายเลข ๔๒ มีปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปี ๓๘,๙๖๓ คัน/วัน จังหวัดยะลา มีทางหลวงสายสำคัญคือทางหลวงหมายเลข ๔๑๐ ปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปี ๒๑,๑๘๕ คัน/วัน และจังหวัดนราธิวาส มีทางหลวงที่มีปริมาณจราจรจำนวนมากคือ ทางหลวงหมายเลข ๔๐๕๖ มีปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปี ๒๓,๘๒๘ คัน/วัน โดยเฉพาะช่วงบริเวณด่านสุโหงโกลก นอกจากนี้ในพื้นที่ศึกษา มีทางหลวงสายเอเชียพาดผ่าน (ดังรูป) ได้แก่

AH ๑๘ ผ่าน อ.สุโหงโกลก (ชายแดนไทย/มาเลเซีย)-อ.ตากใบ-นราธิวาส-อ.สายบุรี-อ.ปาล์ม-ปัตตานี-อ.หนองจิก-อ.เทพา-อ.จะนะ-อ.หาดใหญ่ รวมระยะทาง ๒๖๘.๐ กม.

รูปที่ ๑ รูปทางหลวงสายเอเชีย

ด้านระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ อนุภาคเป็นประตูเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย อีกทั้งยังเป็นพื้นที่คาบสมุทรระหว่างมหาสมุทรสองฝั่ง จึงมีระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทางถนนมีทางหลวงสายเอเชียสองสาย ได้แก่ AH๒ และ AH๑๘ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับประเทศมาเลเซียได้ทั้งด้านตะวันออกและด้านเหนือ โดยเฉพาะสาย AH๒ ที่นอกจากจะเป็นเส้นทางหลักเชื่อมโยงระหว่างไทยกับมาเลเซียแล้ว ยังสามารถเชื่อมโยงไปถึงระดับอาเซียน เนื่องจากทางหลวงสาย AH๒ มีความเชื่อมโยงไปจนถึงประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเชื่อมต่อโดยเส้นทางเรือเฟอร์รี่จากประเทศสิงคโปร์ นอกจากนี้ด้านบนยังสามารถเชื่อมโยงออกไปถึงประเทศพม่าและไปบรรจบกับทางหลวงสาย AH๓ เพื่อเชื่อมโยงไปยังประเทศจีนได้อีกด้วย อีกทั้งยังมีการศึกษาความเหมาะสม/ออกแบบก่อสร้างและดำเนินการก่อสร้างทางพิเศษระหว่างเมืองหาดใหญ่ – สะเดา เพื่อเชื่อมโยงการค้าชายแดน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการขนส่งสินค้าของอนุภาค แต่ขีดความสามารถในการให้บริการในปัจจุบันยังคงมีจำกัด หากในอนาคตมีปริมาณการสัญจรเพิ่มขึ้นตามศักยภาพทางเศรษฐกิจ เส้น AH๒ อาจไม่สามารถรองรับการสัญจรได้

ในส่วนของการนำรถเข้าออกระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย เพื่อการพาณิชย์นั้น ปัจจุบันประเทศไทยและมาเลเซียยังไม่มีข้อตกลงด้านการขนส่งผู้โดยสาร หรือขนส่งสินค้าระหว่างกัน ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ยกเว้นการขนส่งสินค้าผ่านแดน ซึ่งเป็นประเภทสินค้าเน่าเสียง่ายผ่านไปยังประเทศสิงคโปร์ โดยมีโควตาสินค้าผ่านแดนได้เพียงปีละ ๓๐,๐๐๐ ตัน ทำให้การนำรถเข้า – ออกระหว่างสองประเทศเพื่อการพาณิชย์ ยังคงมีปัญหาไม่ได้รับความสะดวก ต้องใช้กฎหมายของแต่ละประเทศในการกำกับดูแล

สำหรับสาย AH๑๘ เป็นเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมพลังงานที่สำคัญของไทยและมาเลเซียเข้าด้วยกัน ทั้งยังเป็นเส้นทางที่ช่วยส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของอนุภาค แต่กลับเป็นเส้นทางที่มีปัญหาด้านความปลอดภัยทำให้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาด้านอื่นๆ ด้วย นอกจากนี้อนุภาคยังมีทางหลวงแผ่นดินอีกหลายสายที่มีความสำคัญ

ในการเชื่อมโยงพื้นที่ต่างๆ ในอนุภาค ไม่ว่าจะเป็แหล่งท่องเที่ยว หรือเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจเพื่อกระจายการพัฒนา ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดิน

หมายเลข ๔ ๔๒ ๔๐๖ ๔๐๘ ๔๑๐ และ ๔๑๖ เป็นต้น ด้านระบบคมนาคมของด่านชายแดน พบว่าปัจจุบันด่านชายแดนมีความเชื่อมโยงกับเมืองหลักในพื้นที่ แต่ยังไม่มีความเชื่อมโยงระหว่างด่านชายแดนด้วยกัน

๑.๑๐.๒. ระบบคมนาคมขนส่งทางราง

ในปัจจุบันเส้นทางของการขนส่งสินค้าของการรถไฟแห่งประเทศไทย จะเป็นเส้นทางเดียวกันกับการขนส่งผู้โดยสาร โดยเส้นทางรถไฟที่ผ่านอนุภาคคือรถไฟสายใต้ เริ่มต้นจากสถานีรถไฟธนบุรี กรุงเทพมหานครผ่านจังหวัดนครปฐม, ราชบุรี, เพชรบุรี, ประจวบคีรีขันธ์, ชุมพร, สุราษฎร์ธานี, นครศรีธรรมราช, พัทลุง, สงขลา, ยะลาและไปสุดปลายทางที่สถานีรถไฟสุไหงโก-ลกจังหวัดนราธิวาส และไปบรรจบกับทางรถไฟของประเทศมาเลเซียที่สถานีรถไฟรันเตาปันจาง รวมระยะทาง ๑,๑๔๔.๒๙ กิโลเมตร

๑.๑๐.๓. ระบบคมนาคมขนส่งทางน้ำ

เนื่องจากพื้นที่อนุภาคเป็นกลุ่มจังหวัดในภาคใต้ ซึ่งมีพื้นที่ติดทะเลทำให้มีการใช้การคมนาคมขนส่งทางน้ำค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะเพื่อการประกอบอาชีพคือทำการประมง การขนส่งสินค้า และการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดนี้มีท่าเทียบเรือจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นท่าเรือเพื่อการประมง สำหรับท่าเรือที่ใช้เพื่อขนส่งสินค้าและการท่องเที่ยวที่สำคัญพบอยู่ในจังหวัดนราธิวาส คือ ท่าเรือตากใบ

๑.๑๐.๔. ระบบคมนาคมขนส่งทางอากาศ

ในพื้นที่มีสนามบิน ๑ แห่ง คือ ท่าอากาศยานนราธิวาส แต่มีเฉพาะการขนส่งผู้โดยสารเท่านั้น ไม่มีการขนส่งสินค้าและจดหมายทางอากาศ และมีเที่ยวบินทุกวันเช่นกัน โดยมีสายการบินที่ทำการบินคือ ไทยแอร์เอเชีย ไทยสมาย และสายการบินนกแอร์

๑.๑๐. การวิเคราะห์ด้านการท่องเที่ยว

๑.๑๓.๑. แหล่งท่องเที่ยว

จังหวัดปัตตานี

- แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จังหวัดปัตตานีมีมรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่น่าศึกษามากมาย ได้แก่ เมืองโบราณยะรัง เมืองเก่ากรือเซะ-บานา วังเก่าสมัย ๗ หัวเมือง กริชสกุลช่างปัตตานี จิตรกรรมบนเรือกอลและ (นาวาแห่งจิตวิญญาน) จิตรกรรมฝาผนังวัดโบราณที่สวยงามวิจิตร และยังมีศาสน-สถานที่สวยงามทรงคุณค่า ได้แก่ วัดราชบุรณะหรือวัดช้างไห้ (วัดหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด) ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว มัสยิดกรือเซะ (มัสยิดคู่พระราชวังโกตาอัสตานา) มัสยิดดาโต๊ะ (มัสยิดร่วมสมัยกับมัสยิดกรือเซะ) มัสยิดกลางปัตตานี (สถาปัตยกรรมคล้ายคลึงทัชมาฮาลในอินเดีย) เป็นต้น

- แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ปัตตานีมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลายจากทะเลจรดขุนเขา อาทิ หาดตะโละกาโปร์ หาดแหมแหม ที่มีหาดหินเป็นประติมากรรมทางธรรมชาติที่สวยงามและมีเสน่ห์ แหลมตาชี ซึ่งเป็นแหลมที่สามารถสัมผัสแสงแรกและแสงสุดท้ายของพระอาทิตย์โดยยืนตรงจุดเดียวกัน ตลอดจนสามารถสัมผัสวิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้านที่เรียบง่าย สำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ปัตตานี มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พิชิตยอดเขาสันกาลาศีรี ณ อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว กิจกรรม “พายเรือแคนู – ซี่คายัก ลายกอลและลอดอุโมงค์ธรรมชาติกลางป่าชายเลนยะหริ่ง” ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนยะหริ่ง

- **งานประเพณีและกิจกรรมท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด** ได้แก่ งานสมโภชเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี เทศกาลสงกรานต์น้ำหลวงปู่ทวดวัดช้างให้ ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ของทุกปี ประเพณีชักพระ อำเภอดอนสัก ซึ่งจัดในช่วงวันออกพรรษาของทุกปี ประเพณีของชาวไทยมุสลิมซึ่งประกอบด้วย พิธีการเกิด การโกนผมไฟและการเข้าสู่หน้หรือมาชะยาวิ ซึ่งเป็นพิธีกรรมอย่างหนึ่งของอิสลามที่มุสลิมทุกคนถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีชื่อเสียงอีกหลายกิจกรรม

- **การละเล่นพื้นเมืองที่สำคัญ** คือ ดิเกิร์ฮูลูหรือลิเกฮูลู ร้องเง็ง มะโย่ง

- **อาหารประจำถิ่นที่สำคัญ** คือ นาซิดาแฆ เป็นอาหารพื้นเมืองที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและอร่อย ไก่ก้อและ สะเต๊ะเนื้อ ซอเลาะพริกหยวก รอยะเยาะ ข้าวยา โรตีมะตะปะ โรตีปาแย ซาซึก ชัมบูชะกรือโป๊ะ (ข้าวเกรียบปลาสด) และบูดู

จังหวัดยะลา

- **แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ / ศาสนสถานจังหวัดยะลา**มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ / ศาสนสถาน ได้แก่ พระพุทธไสยาสน์วัดคูหาถ้ำกิมุข (วัดหน้าถ้ำ) ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง พระมหาธาตุเจดีย์ พระพุทธธรรมประกาศ มัสยิดกลางจังหวัดยะลา

- **แหล่งท่องเที่ยวเชิงประเพณีและวัฒนธรรม** ได้แก่ สวนสาธารณะสนามช้างเผือก อำเภอบางเบตง “เบตง” เป็นอำเภอนึ่งหนึ่งของจังหวัดยะลา ภูมิประเทศในเขตเทศบาลเมืองเบตงมีภูเขาปกคลุมอยู่ทั่วไป บางคนเรียกอำเภอบางเบตงว่า “เมืองในหมอก” ช่วงเช้าจะมีหมอกปกคลุมไปทั่วทั้งอำเภอบางเบตงเป็นเมืองชายแดนที่น่าเที่ยวเมืองหนึ่ง เพราะมีคนเกือบทุกชาติทุกภาษาพักอยู่ในเบตงโดยเฉพาะในเขตเทศบาล อีกทั้งยังมีอุโมงค์เบตง ตู๊โปรซณีย์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ไก่เบตง –ปลาเบตง นกนางแอ่นเบตง สวนสาธารณะเทศบาลตำบลเบตง หมู่บ้านซาไก

- **แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ** ได้แก่ สวนขวัญเมือง น้ำตกบูเก๊ะปิไลหรือน้ำตกตะวันรัศมี ถ้ำคนโท ถ้ำศิลป์ บึงน้ำใสถ้ำกระแซง น้ำตกก้อลอง(สุขทาลัย) ถ้ำทะเล เชื้อนบางกลาง ป่าฮาลา –บาหลีวนอุทยานน้ำตกธารโต บ่อน้ำร้อน

- **งานประเพณีและกิจกรรมท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด** ได้แก่ ประเพณีชิงเปรต ประเพณีบังกุลบัว ประเพณีลากพระ มาแกบูละ “มาแกบูละ”การเข้าสู่หน้ วันฮารีรายอ วันแมลิด วันอาซุรอ

- **สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี** ในจังหวัดยะลา มีสังคมแบ่งออกได้ตามภาษาและศาสนา เป็น ๓ รูปแบบ คือ (๑) สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่น และนับถือศาสนาอิสลาม (๒) สังคมชุมชนที่พูดภาษาไทยและนับถือศาสนาพุทธ (๓) สังคมชุมชนที่พูดภาษาจีนและนับถือศาสนาอื่น เช่น พุทธ และคริสต์

สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่นและนับถือศาสนาอิสลามนั้น มักตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่ม ไม่ปะปนกับชุมชน ที่นับถือศาสนาอื่น อยู่เป็นหมู่บ้านๆ ประกอบอาชีพด้วยกันในชุมชนเดียวกัน ส่วนน้อยที่ปะปนกันถ้าจำเป็นก็อยู่ปะปนกันบ้าง การนับถือศาสนาต่างคนต่างปฏิบัติศาสนกิจของตนไป ไม่เบียดเบียนกันอยู่ด้วยกันโดยสันติ มีบ้างที่ไม่ลงรอยกันในเรื่องศาสนา แต่เป็นเรื่องเล็กน้อย ปัจจุบันผู้ที่พูดภาษามลายูถิ่นก็สามารถพูดภาษาไทยได้เป็นส่วนใหญ่ เพราะการศึกษาสูงขึ้นกว้างออกไปตามความเจริญของท้องถิ่น และความจำเป็นที่ต้องประกอบอาชีพสัมพันธ์กัน สำหรับชาวพุทธที่พูดภาษาไทย ก็สามารถพูดภาษามลายูถิ่นได้ นับเป็นวิวัฒนาการด้านวัฒนธรรมแห่งยุคโลกาภิวัตน์ รูปแบบของชุมชนมักเกิดขึ้นโดยถือศาสนาสถานเป็นจุดศูนย์กลาง เช่น วัด มัสยิด หรือสุเหร่า เพราะต้องอาศัยคนที่รวมกันเข้าเป็นชุมชนที่สนับสนุนค้าจุนชาวไทย

ที่นับถือศาสนาพุทธ มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและไม่แตกต่างกันไป จากจังหวัดอื่นๆ เช่น การแต่งกาย การขึ้นบ้านใหม่ วันสงกรานต์ การบวชนาค วันออกพรรษา ประเพณีเดือนสิบ (วันสารทไทย) และประเพณีวันลอยกระทง ชาวไทยที่นับถือศาสนาคริสต์ ก็จะมีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณี มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับจังหวัดอื่นๆ สำหรับชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม จะมีความแตกต่างกันบ้าง

● **การแต่งกาย** ชาวยะลาปัจจุบัน แต่งกายกันตามลัทธิศาสนาที่ตนนับถือ ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามก็แต่งกายแบบที่นิยมของชาวมุสลิมโดยทั่วไป ผู้ที่นับถือศาสนาพุทธก็แต่งกายตามแบบของชาวไทยที่นิยมโดยทั่วไป ชาวพุทธไม่ได้นิยมเครื่องแต่งกายแบบชาวฮินดูหรือชาวอินเดียอันเป็นแหล่งของศาสนาพุทธ ชาวพุทธในชนบทแต่งกายแบบไทยแท้ตามสบาย ถ้าอยู่ในเมืองแต่งกายแบบสากลหรือตามที่ทางราชการไทยบัญญัติ นิยมค่อนข้างไปทางยุโรป ในจังหวัดยะลามีผู้นับถือศาสนาอื่นๆ เช่น คริสต์ ฮินดู ซิกข์

ชาวชนบทที่กล่าวว่าแต่งกายตามสบายนั้น เพราะภาคใต้มีอากาศแบ่งเป็น ๒ ฤดู คือ ฤดูร้อน กับฤดูฝนเท่านั้น ไม่มีฤดูหนาว ชาวชนบทที่เรียกว่าชาวบ้านนั้น ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม เรื่องการสวมเสื้อ มีความจำเป็นน้อย สิ้นเปลือง จึงไม่มีใครสวมเสื้อ เว้นแต่ผู้หญิง ผู้ชายจะนุ่งโจงกระเบนหรือกางเกงขาสั้น โปกหัวหรือคลุมหัว ทำไร่ ทำนา ทำสวนหรือหาปลา ถ้าเข้าเมืองหรือเข้าสังคม ก็แต่งกายเรียบร้อย ตามความนิยมของสังคมในท้องถิ่นนั้น สำหรับชาวมุสลิมผู้คงแก่เรียนในทางศาสนา มักนิยมแบบชาวอาหรับก็มีอยู่เป็นอันมาก จะเห็นอยู่ทั่วไปในยุคโลกาภิวัตน์นี้การแต่งกายของคนรุ่นใหม่ มักวิวัฒนาการไปตามรูปแบบของชาวยุโรปมาก โดยเฉพาะบุคคลที่ประกอบอาชีพรับราชการ ธุรกิจ หรือรัฐวิสาหกิจต่างๆ

จังหวัดนราธิวาส

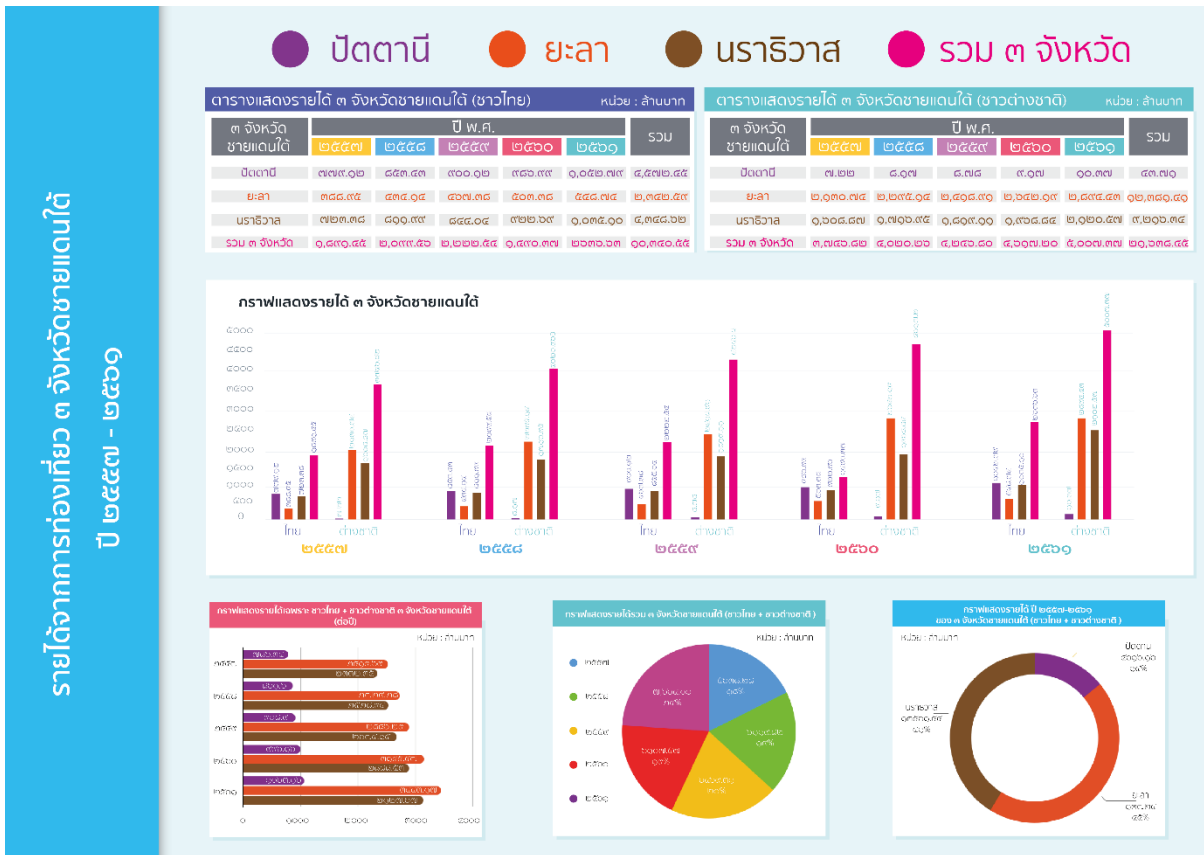
จังหวัดนราธิวาสมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เป็นประตูสู่อาเซียนทางใต้ผ่านทิศตะวันออกของมาเลเซีย และติดอ่าวไทย ประกอบกับมีทุนมนุษย์และวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ของความเป็นมาอายุ ๘๐% เชื่อมโยงกับมาเลเซียและอินโดนีเซีย รวมทั้งมีทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เช่น ป่าฮาลา-บาลา แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น มัสยิดตะโล๊ะมาเนาะ และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเช่น พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์/อุโมงค์ หมู่บ้านจุฬารัตน์พัฒนา ๑๒ และไม้ดอกสุคริณ เป็นต้น และมีประเพณีที่สำคัญแบ่งออกตามชาวไทยพุทธและไทยมุสลิม ดังนี้ ประเพณีของชาวไทยพุทธ ได้แก่ ประเพณีชิงเปรต ประเพณีบั้งสุกุลบัว ประเพณีลาซัง ประเพณีลากพระ ประเพณีกินวาน ประเพณีของชาวไทยมุสลิม ได้แก่ มาแกบูละ การเข้าสู่หนัต วันมาลิด วันอาซูรอ และวันฮารีรายอ มีอยู่ ๒ วันคือ วันอีฎิ้ลฟิตี และวันอีฎิ้ลอฎฮา

๑.๑๓.๒. ด้านการบริการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักตามสถานประกอบการในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ส่งผลให้เกิดรายได้ในพื้นที่แต่ละจังหวัด เมื่อเปรียบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑ จำนวน ๕ ปี ซึ่งโดยภาพรวมเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี

รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑

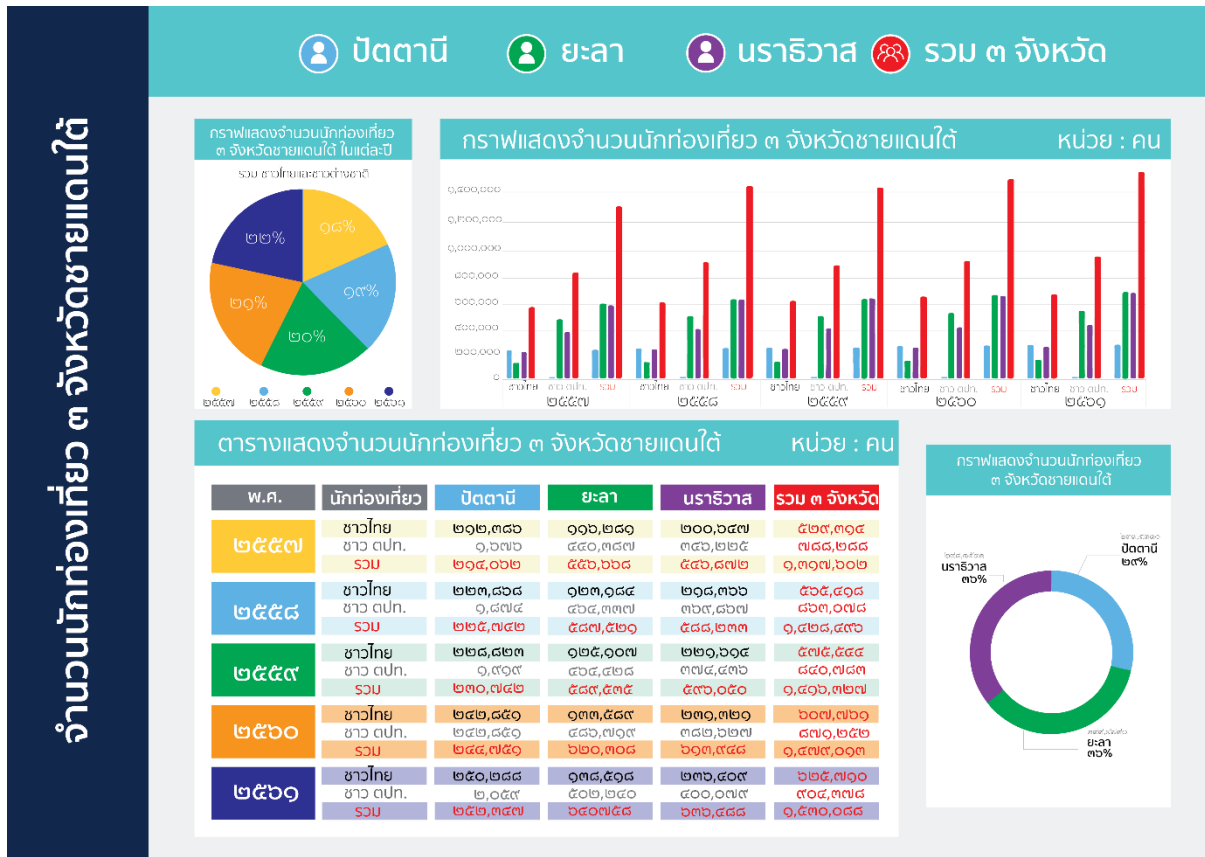

รายได้จากการท่องเที่ยว ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑

รายได้จากการท่องเที่ยวในภาพรวมของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑ พบว่ารายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยมีมูลค่าที่เพิ่มขึ้นทุกปี จังหวัดที่มีรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยมากที่สุด คือ จังหวัดยะลา รองลงมาเป็นจังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี ตามลำดับ ส่วนรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีมูลค่าสูงกว่ารายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยและมีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปีเช่นเดียวกัน จังหวัดที่มีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศมากที่สุดคือจังหวัดยะลา นราธิวาส ปัตตานี ตามลำดับ ในขณะที่จังหวัดปัตตานีมีรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติน้อยกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดยะลา และนราธิวาสเป็นจังหวัดที่มีเขตแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน และรายได้จากนักท่องเที่ยวในภาพรวม พบว่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จำนวนนักท่องเที่ยว ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑

ในขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวก็มีลักษณะเช่นเดียวกับรายได้จากการท่องเที่ยว และเมื่อพิจารณาจากจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว พบว่าจังหวัดที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวมากที่สุด คือ จังหวัดยะลา เนื่องจากมีรายได้จากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และเป็นจังหวัดที่มีรายได้มากที่สุด

จำนวนผู้เยี่ยมชมใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑

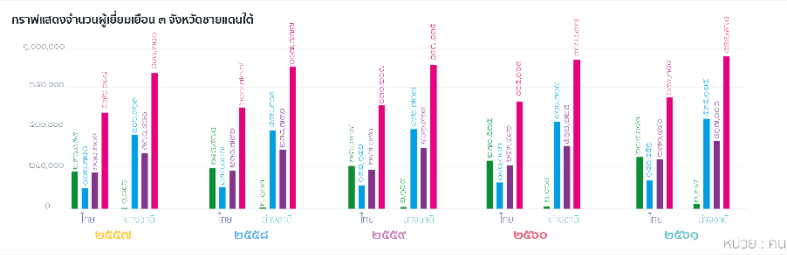
 ปัตตานี

 ยะลา

 นราธิวาส

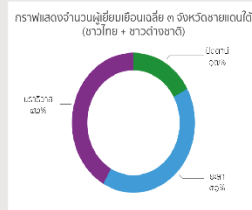
 รวม ๓ จังหวัด

ตารางที่ ๕ ตารางแสดงจำนวนผู้เยี่ยมชม ใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้

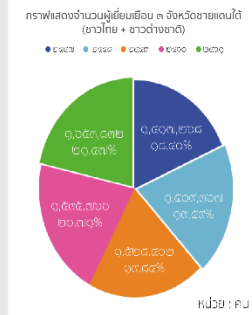
ตารางแสดงจำนวนผู้เยี่ยมชมใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ (ชาวไทย) หน่วย : คน

๓ จังหวัดชายแดนใต้	พ.ศ.					รวม
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	
ปัตตานี	๒๓๖,๐๓๙	๒๕๘,๙๗๘	๒๕๕,๙๗๕	๒๗๐,๕๗๕	๒๗๙,๖๕๓	๑,๒๙๑,๒๒๐
ยะลา	๑๑๒,๗๕๖	๑๓๐,๑๐๓	๑๓๒,๑๕๒	๑๕๐,๑๐๒	๑๕๘,๕๕๑	๖๘๓,๕๖๔
นราธิวาส	๒๖๑,๒๐๖	๒๙๘,๗๙๖	๒๕๓,๕๖๖	๒๕๓,๕๘๖	๒๗๙,๕๕๖	๑,๒๔๖,๑๑๑
รวม ๓ จังหวัด	๕๐๙,๐๐๑	๖๘๗,๙๗๗	๖๔๑,๖๙๓	๖๗๔,๒๖๓	๖๙๗,๗๕๙	๒,๘๔๖,๖๕๕

ตารางแสดงจำนวนผู้เยี่ยมชมใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ (ชาวต่างชาติ) หน่วย : คน

๓ จังหวัดชายแดนใต้	พ.ศ.					รวม
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	
ปัตตานี	๑,๘๖๖	๒,๑๐๓	๒,๑๖๙	๒,๑๖๕	๒,๓๕๕	๑๑,๖๖๗
ยะลา	๕๖๖,๓๑๓	๕๙๒,๓๖๙	๕๙๒,๓๑๗	๕๑๖,๓๐๕	๕๓๕,๑๒๕	๒,๕๐๓,๕๒๙
นราธิวาส	๓๓๑,๕๕๑	๓๙๗,๑๑๘	๔๐๒,๓๒๙	๔๐๒,๒๒๘	๔๐๗,๐๐๘	๒,๑๐๐,๒๓๒
รวม ๓ จังหวัด	๘๙๙,๗๓๖	๙๙๑,๕๙๐	๙๙๖,๘๑๕	๙๒๐,๖๙๘	๙๕๗,๕๘๘	๔,๕๑๕,๘๖๖

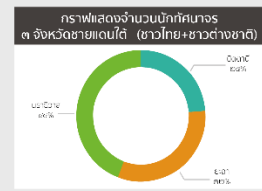
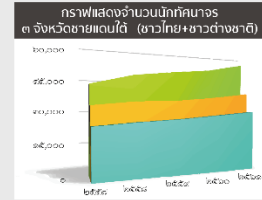
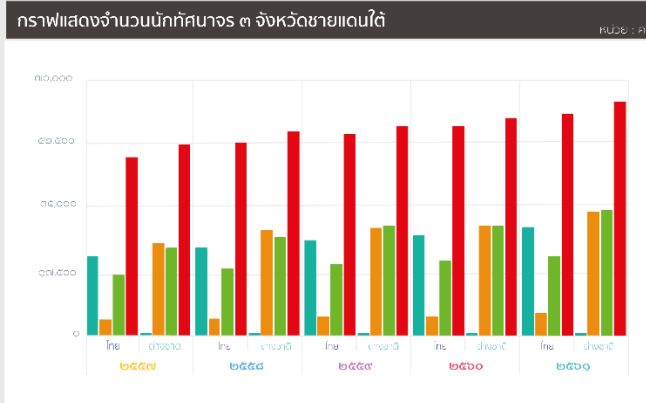
ในขณะที่จำนวนผู้เยี่ยมชมก็มีลักษณะเช่นเดียวกับรายได้จากการท่องเที่ยว และเมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้เยี่ยมชมและรายได้จากการท่องเที่ยว พบว่าจังหวัดที่มีผู้เยี่ยมชมมากที่สุด คือ จังหวัดนราธิวาส

จำนวนนักศึกษาร ๓ จังหวัดชายแดนใต้

กราฟแสดงจำนวนนักศึกษาร ๓ จังหวัดชายแดนใต้

 ปัตตานี
 ยะลา
 นราธิวาส
 รวม ๓ จังหวัด

ตารางแสดงจำนวนนักศึกษาร ๓ จังหวัดชายแดนใต้ (ชาวไทย)

๓ จังหวัดชายแดนใต้	พ.ศ.					รวม
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	
ปัตตานี	๑๗,๖๔๓	๑๘,๑๐๐	๑๖,๖๕๐	๑๗,๗๑๕	๑๙,๓๕๕	๑๑๑,๓๖๓
ยะลา	๑,๔๕๙	๑,๘๗๓	๓,๐๓๕	๓,๗๓๓	๓,๗๐๕	๑๕,๘๐๕
นราธิวาส	๑๗,๕๖๒	๑๖,๕๒๖	๑๖,๕๗๗	๑๖,๖๑๑	๑๗,๕๕๔	๑๐๕,๘๒๐
รวม ๓ จังหวัด	๓๖,๖๖๔	๓๖,๕๐๙	๓๖,๒๖๒	๓๗,๐๕๙	๓๖,๖๑๔	๓๓๓,๐๐๘

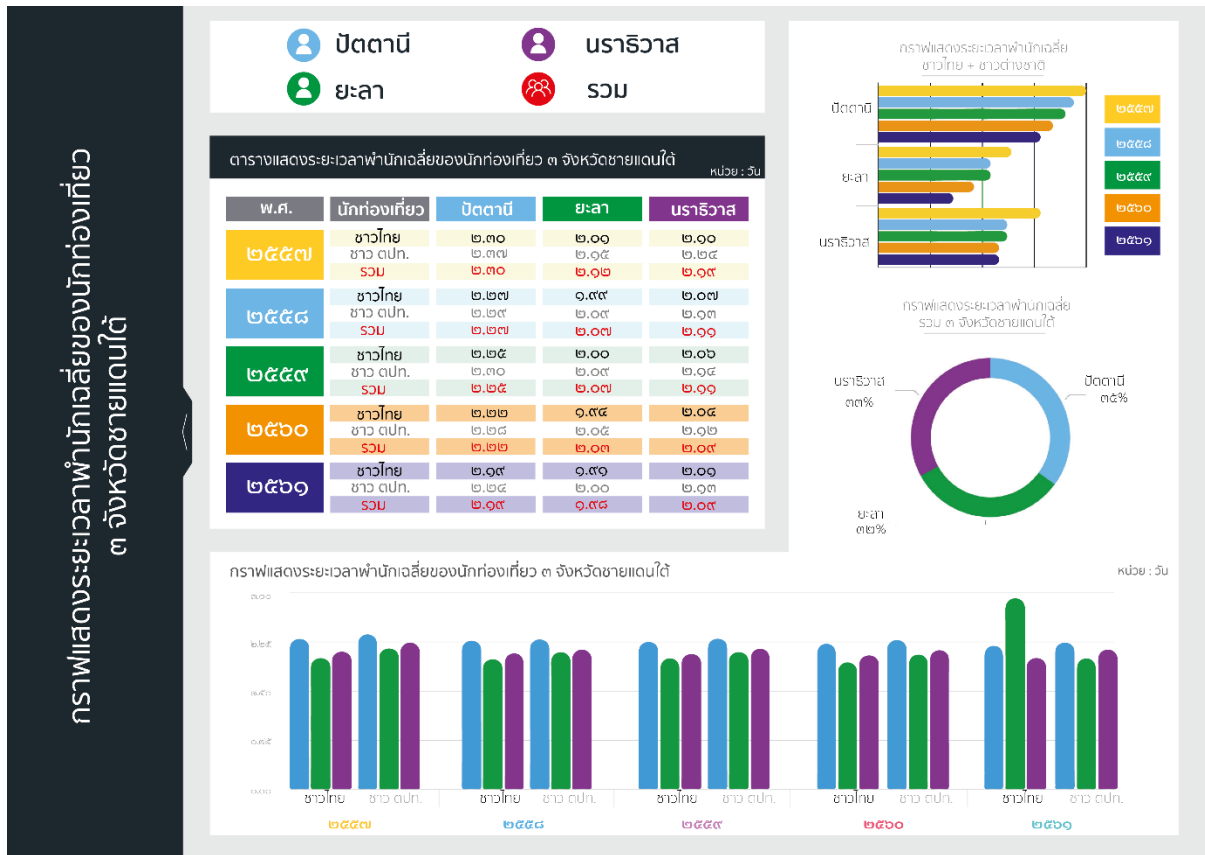
ตารางแสดงจำนวนนักศึกษาร ๓ จังหวัดชายแดนใต้ (ชาวต่างชาติ)

๓ จังหวัดชายแดนใต้	พ.ศ.					รวม
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	
ปัตตานี	๒๐๐	๒๑๙	๒๕๐	๒๕๖	๒๖๖	๑,๑๙๑
ยะลา	๒๖,๕๓๖	๒๖,๐๓๓	๒๖,๓๐๙	๒๖,๕๖๖	๓๐,๕๕๖	๑๔๕,๐๐๑
นราธิวาส	๑๕,๒๕๖	๑๗,๒๕๑	๑๘,๕๓๓	๑๙,๖๐๑	๓๑,๐๑๕	๑๒๑,๖๖๖
รวม ๓ จังหวัด	๔๑,๙๙๒	๔๕,๕๐๙	๔๕,๐๙๒	๔๖,๔๒๓	๖๑,๘๓๗	๓๗๗,๘๖๘

ในขณะที่จำนวนนักศึกษารก็มีลักษณะเช่นเดียวกับรายได้จากการท่องเที่ยว และเมื่อพิจารณาจากจำนวนนักศึกษารและรายได้จากการท่องเที่ยว พบว่าจังหวัดที่มีนักศึกษารมากที่สุด คือ จังหวัดนราธิวาส

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ๓ จังหวัดชายแดนใต้

ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑ ในภาพรวม ๓ จังหวัดชายแดนใต้ และรายจังหวัด พบว่ามีแนวโน้มระยะเวลาพำนักเฉลี่ยลดลง โดยจังหวัดนราธิวาสมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยสูงสุด คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ตามลำดับ

๑.๑๓.๓. สถานการณ์ภายใน-นอก ที่กระทบการท่องเที่ยว

- ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังเกิดความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง แต่ค่อนข้างดีขึ้นเมื่อดูจากปี ๒๕๕๙ ซึ่งมีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ รวมจำนวน ๓๑๖ ครั้ง เทียบกับปี ๒๕๕๘ ที่มีจำนวน ๒๙๐ ครั้ง เห็นว่าเหตุการณ์ได้เพิ่มขึ้นจำนวน ๒๖ ครั้ง และดูจากปี ๒๕๕๘ ซึ่งมีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ รวมจำนวน ๒๙๐ ครั้ง เทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่มีจำนวน ๕๘๔ ครั้ง เห็นว่าเหตุการณ์ได้ลดลงจำนวน ๒๙๔ ครั้ง ส่วนในปี ๒๕๖๐ ยังปรากฏการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ และ ๔ อ.สงขลา ซึ่งเหตุการณ์ความรุนแรงดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อการเดินทางประจำวันของประชาชนในพื้นที่ และเป็นเหตุุตุครั้งการพัฒนาในแทบทุกด้าน รวมทั้งเกิดภาพลักษณ์ความไม่สงบที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนและการท่องเที่ยวในพื้นที่อีกด้วย

- พื้นที่เสี่ยงภัยจากการก่อการร้าย

ภัยจากการก่อการร้ายในพื้นที่อนุภาคเกิดขึ้นใน ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอสะบ้าย้อย เทพา จะนะ และนาทวี โดยพื้นที่ที่มีจำนวนการก่อการร้ายสูงจะอยู่ใน ๓ จังหวัด คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน รองลงมาได้แก่ จังหวัดสงขลาในเขต ๔ อำเภอ และมีการก่อการร้ายในเขตอำเภอหาดใหญ่ด้วย ส่วนจังหวัดสตูลไม่ได้เกิดภัยจากการก่อการร้าย แต่ก็ได้รับผลกระทบอย่างมากทั้งด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และการคมนาคม เป็นต้น

จากการศึกษา วิเคราะห์ สภาพ พื้นที่ของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ และการวิเคราะห์ศักยภาพและการประเมินความเหมาะสมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว พบว่า ๓ จังหวัดชายแดนใต้มีความเหมาะสมต่อการต่อยอดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ในด้านการพัฒนาโดยมีรายละเอียดที่สามารถแสดงได้แต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการสร้างคุณค่า ของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และการเตรียมพร้อมชุมชนในการร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม

๑) สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการพื้นฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นของไทยมุสลิม ไทยพุทธ และไทยจีน ได้แก่ เมืองโบราณ ย่านการค้า วิถีชีวิต ลุ่มน้ำ สินค้าชุมชน อาหารฮาลาล และแพทย์แผนไทย เพื่อนำมาสร้างสรรค์คุณค่า และมูลค่าผ่านองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการออกแบบเพื่อสร้างสรรค์เป็นสินค้า รวมถึงการพัฒนากิจกรรมและบริการรูปแบบใหม่ๆ ของชุมชน ให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีชีวิตในชุมชน การท่องเที่ยววิถีชีวิตของชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยววิถีพุทธ การท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิม เป็นต้น

๒) พัฒนาชุมชน ผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนของชุมชนให้มีความพร้อมในการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ มุ่งสร้างทัศนคติใหม่ในการเป็นเมืองท่องเที่ยวสังคมพหุวัฒนธรรมแก่ชุมชน ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนพหุวัฒนธรรมท่องเที่ยวในระดับชาติ และนานาชาติ ให้เกิดในทุกอำเภอตามศักยภาพและเชื่อมโยงเป็นเส้นทางท่องเที่ยวร่วมชุมชนพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

ด้านการพัฒนานโยบาย ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมที่มีขีดความสามารถสูง

๑) บูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อร่วมกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานด้านการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม ให้มีเอกภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะการบูรณาการด้านงบประมาณ และการประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว และการพัฒนาฐานข้อมูลกลางด้านการท่องเที่ยว เพื่อการวางแผนการกำหนดนโยบาย และการอำนวยความสะดวกให้แก่ักท่องเที่ยว

๒) เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการ และบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสังคม พหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ เพื่อให้มีทักษะและองค์ความรู้ในธุรกิจตลอดห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยว ทั้งด้าน การออกแบบ การวิจัย และพัฒนาการสร้างสรรค์นวัตกรรมเทคโนโลยี การบริหารจัดการธุรกิจและการตลาด เพื่อ สร้างความแตกต่างและความโดดเด่นของสินค้าและบริการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดท่องเที่ยว เฉพาะกลุ่มทั้งในระดับประเทศ และนานาชาติ

๓) พัฒนาผู้ประกอบการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะด้านพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ทั้งด้าน อาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ และผู้ประกอบการโรงแรม รีสอร์ท พัฒนาสู่ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อรองรับกลุ่มท่องเที่ยวมุสลิม

๔) การเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสังคมพหุ วัฒนธรรม โดยการสนับสนุนมาตรการเพื่อสร้างแรงจูงใจ และอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ รวมทั้งสร้างความพร้อมของธุรกิจที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่คุณค่า และระบบนิเวศของ การเดินทางท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เช่น โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร การจัดเลี้ยง ของที่ระลึก บริการโลจิสติกส์ สถานบันเทิง ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจการจัดงาน เป็นต้น และส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม วิสาหกิจเริ่มต้น และชุมชนท้องถิ่น ในการนำเสนอสินค้าและบริการเพื่อรองรับการเดินทางท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการและบุคลากรในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ การตลาด และการสื่อสารท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม

๑) พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงพหุวัฒนธรรมในพื้นที่ชายแดนใต้ ได้แก่ การส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และการ ออกแบบ การสร้างนวัตกรรม การส่งเสริมการลงทุน การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยว การสื่อสารและ การคมนาคม การพัฒนาระบบฐานข้อมูล การส่งเสริมการตลาด และการสร้างเรื่องราวเพื่อบอกเล่า นักท่องเที่ยว เป็นต้น

๒) การเสริมสร้างความเข้มแข็งในตลาดท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งเสริม การตลาดการท่องเที่ยวโดยการนำเสนอเอกลักษณ์ของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ และของแต่ละท้องถิ่น ให้เป็นที่ เข้าใจในเวทีโลก ผ่านสื่อสร้างสรรค์ และนวัตกรรมทางสื่อต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริมการสื่อสารเรื่องราวอันเป็น เอกลักษณ์ของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ และแต่ละท้องถิ่นผ่านการพัฒนาแบรนด์ และการสื่อสารเรื่องราวอย่าง สร้างสรรค์ผ่านช่องทางการตลาดที่เป็นที่นิยมในกลุ่มเป้าหมาย

๓) การพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้เชื่อมโยงธุรกิจกับมุสลิม ส่งเสริมการตลาด และสนับสนุนการเป็นเจ้าของภาพจัดงานในระดับนานาชาติรวมทั้งประชาสัมพันธ์พื้นที่ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ และ ส่งเสริมกิจกรรมทั้ง ๓ จังหวัดชายแดนใต้ มีศักยภาพการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อจูงใจให้เกิดการเดินทาง การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ทั้งก่อนในระหว่าง และหลังการประกอบธุรกิจหรือการทำกิจกรรมต่างๆ ต่อยอด อุตสาหกรรมเป้าหมายของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ รวมถึงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการกีฬา เพื่อสนับสนุนให้ เกิดการเข้าถึง การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และเทคโนโลยีที่นำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมตลอดจนส่งเสริมให้ เกิดเวทีเจรจาการค้า และการลงทุนของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

๔) ส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวระหว่างประเทศร่วมกันให้สอดคล้องกับทิศทาง และแนวโน้ม ของตลาดยุคใหม่โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวรูปแบบใหม่โดย การประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และสร้างแรงจูงใจแก่นักท่องเที่ยว บนฐานอัตลักษณ์ร่วมกันของอนุภูมิภาค

และภูมิภาค เพื่อให้ ๓ จังหวัดชายแดนใต้เป็นที่รู้จักและเป็นจุดหมายปลายทางร่วมของนักท่องเที่ยวทั่วโลก พร้อมทั้งการใช้ประโยชน์ในการสื่อสารพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ เพื่อให้กลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายเกิดความเข้าใจและความเชื่อมั่น

๕) ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ที่ดีด้านการท่องเที่ยวของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ทั้งแหล่งท่องเที่ยว สินค้า บริการ และย่านการค้าที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยว รวมทั้งจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว เชื่อมโยงสอดรับกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ การส่งเสริมการนำเครือข่ายในสังคมดิจิทัล เช่น Youtuber blocker ที่มีชื่อเสียงและมีผู้ติดตามจำนวนมากเข้ามาท่องเที่ยว และใช้ชีวิตแบบเข้าถึง และมีเอกลักษณ์พหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ และเป็นผู้ร่วมสื่อสารสู่สังคมภายนอก และผู้ติดตาม เพื่อให้มาเป็นนักท่องเที่ยวของพื้นที่ต่อไป

ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเฉพาะด้าน

๑) มุ่งเน้นการเป็น MICE แห่งพหุวัฒนธรรมของประเทศไทยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกเมืองท่องเที่ยวเชิงธุรกิจให้มีความพร้อมสำหรับการเดินทางเพื่อประกอบธุรกิจ การจัดประชุม และนิทรรศการ การจัดงานแสดงสินค้า การจัดการกิจกรรม การจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ รวมถึงส่งเสริมการกระจายการท่องเที่ยวธุรกิจไปยังพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเป็นจุดหมายปลายทางของการจัดประชุมและนิทรรศการ การจัดงานหรือกิจกรรมพิเศษ และเพิ่มช่องทางการเข้าถึงการจัดแสดงผลงานรูปแบบต่างๆ ทั้งการจัดแสดงผลงานจริงและในรูปแบบเสมือนจริง

๒) การพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวมุสลิม มุ่งเน้นการเป็นแหล่งผลิต และพัฒนาบุคลากรท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาล์ รองรับความต้องการของตลาดท่องเที่ยวมุสลิมของประเทศ และพัฒนาระบบการอำนวยความสะดวกในการเดินทางระหว่างประเทศ โดยการพัฒนา และยกระดับพิธีผ่านแดนของการเดินทางในทุกรูปแบบอย่างไร้รอยต่อ การปรับปรุง และแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางข้ามแดนของนักท่องเที่ยว และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ความรู้ เผยแพร่ข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการเดินทางแก่นักท่องเที่ยว การส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวในด้านพิธีกรรมศาสนา หรือการท่องเที่ยวในวันหยุดสำคัญในศาสนาอิสลาม วันหยุดสำคัญของชาวไทยเชื้อสายจีน และวันหยุดสำคัญในศาสนาพุทธ

๓) การส่งเสริม การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่ พัฒนาบริการในธุรกิจสปา และบริการเสริมความงาม นวดแผนไทย โยคะ การดูแลผู้สูงอายุ สถานพักฟื้นเพื่อการฟื้นฟูสุขภาพ และการผ่อนคลาย สร้างสรรค์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพรูปแบบใหม่บนพื้นฐานของทรัพยากรที่มีศักยภาพในการบำบัด ฟื้นฟู รักษาสุขภาพ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม และเอกลักษณ์ความเป็นจังหวัดในการให้บริการ พร้อมทั้งสร้างความหลากหลายของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น การใช้พุร้อน น้ำแร่ สปาโคลน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น พัฒนาระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ด้านแพทย์แผนไทยให้มีมาตรฐานระดับสากล และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ โดยการวิจัย พัฒนานวัตกรรมต่อยอดให้เกิดสินค้าใหม่ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ พร้อมสร้างความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์การแพทย์แผนไทย ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวทางการแพทย์ที่ไทยมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อสร้างการรับรู้อย่างแพร่หลายในตลาดกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มตลาดที่มีความสนใจเฉพาะด้าน ได้แก่ ศัลยกรรมเสริม ความงาม การตรวจสุขภาพประจำปี ทันตกรรม จักษุวิทยา การรักษาภาวะผู้มีบุตรยาก ศัลยกรรมกระดูก และผ่าตัดหัวใจ เป็นต้น โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจรของ ๓ จังหวัดชายแดน

ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคม และโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยว

๑) การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมกับนิเวศน์ทางทะเล และการคมนาคมโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยวทางน้ำ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงกับเส้นทางการท่องเที่ยวทางทะเล ชายฝั่ง และแม่น้ำที่สำคัญ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวก่อน ระหว่าง และหลังการโดยสารด้วยเรือสำราญและเรือยอร์ชที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ใกล้เคียงทั้งฝั่งอันดามัน และฝั่งอ่าวไทย โดยให้ความสำคัญกับการรักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทั้งปะการัง ชายหาด และคุณภาพน้ำ รวมทั้งสร้างสรรค์และยกระดับกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการกระจาย กิจกรรมในพื้นที่ต่างๆ และการสร้างความพร้อมให้แก่ชุมชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพตามแนวชายฝั่ง และหมู่เกาะทั้งฝั่งอ่าวไทย และแม่น้ำสำคัญใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ เป็นต้น

๒) ส่งเสริมการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวทางน้ำ ทั้งท่าเรือ เพื่อปรับบทบาทของท่าเรือในประเทศจากท่าเรือแวะพักเป็นท่าเรือหลักในโซนปัตตานีและนราธิวาส และท่าเรืออื่นๆ ที่ใช้สำหรับการท่องเที่ยวทางน้ำให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนการบริหารจัดการท่าเรือทั้งในเรื่องความสะอาด และมาตรฐานด้านความปลอดภัย และพัฒนาและปรับปรุงปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวทางน้ำในทุกมิติ เช่น ความปลอดภัยในการเดินทาง การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการอำนวยความสะดวกในการเดินทางข้ามแดนของบุคคลและตัวเรือที่เชื่อมโยงกับอาเซียน โดยเฉพาะมาเลเซีย และสิงคโปร์ และความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวโดยเน้นการพัฒนาบุคลากรที่มีความถนัดเฉพาะทางเพื่อรองรับภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำในพื้นที่อ่าวปัตตานี และนราธิวาส พร้อมทั้งระดมพลังภาคีทุกภาคส่วนร่วมในการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ความพร้อมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมท่องเที่ยวต่อเนื่องในทุกรูปแบบ รวมทั้งส่งเสริมการทำตลาดรูปแบบใหม่บนพื้นฐานของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับพฤติกรรมความต้องการของนักท่องเที่ยว และธุรกิจสายการบินเรือ ซึ่งถือเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มีการใช้จ่ายสูง รวมทั้งนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงกับเส้นทางการท่องเที่ยวทางทะเล ชายฝั่ง และแม่น้ำสำคัญ

๓) พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระหว่างจังหวัด โดยใช้ประโยชน์จากโครงข่ายคมนาคมที่มีในปัจจุบัน และที่จะเกิดขึ้นใหม่ตามแผนพัฒนาในอนาคตทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ รวมทั้งส่งเสริมและบูรณาการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวภายใต้กรอบความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคและอาเซียน คือการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย และการพัฒนาตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ ซึ่งการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวยังรวมถึงการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม

๔) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำในแหล่งท่องเที่ยวหลักสำคัญของพื้นที่ที่ได้มาตรฐาน ปลอดภัย และทันสมัย และคำนึงถึงการมีศูนย์บริการระหว่างการเดินทางตามหลักศาสนาอิสลาม และมาตรฐานสากล และการเชื่อมโยงการพัฒนาการเดินทางท่องเที่ยวทางอากาศทั้งนราธิวาส และเบตง และโอกาสใหม่ของการพัฒนาการเดินทางทางอากาศ แบบเช่าเหมาลำขนาดเล็กในพื้นที่ปัตตานี เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีศักยภาพ เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวในประเทศและนานาชาติ

ด้านการปรับปรุง พัฒนาอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของพื้นที่ให้ยั่งยืน

๑) พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งชายหาด ชายฝั่งทะเล เกาะและหมู่เกาะ และพื้นที่นิเวศน์ป่าเขาในพื้นที่ให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ พร้อมทั้งการสร้างสรรค์กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ เช่น การท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ และชื่นชมธรรมชาติ ป่าเขาฮาลาบาลา การพัฒนาการท่องเที่ยวผจญภัย การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อดำน้ำชมปะการัง เป็นต้น

๒) ส่งเสริมการอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมของพื้นที่พร้อมทั้งการพัฒนาสังคมพหุวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยวให้เข้มแข็งทั้งที่เป็นวิถีชุมชน สิ่งปลูกสร้างที่สำคัญของพื้นที่

๓) สร้างสรรค์สิ่งจูงใจทางการท่องเที่ยวในรูปแบบสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกรูปแบบ และการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลการให้ความสำคัญกับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมกับผู้สูงอายุ โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม

๔) สนับสนุนการสร้างสรรครูปแบบการอนุรักษ์ และพัฒนาระบบการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เพื่อให้ชุมชน ประชาชนเป็นเจ้าของ และจัดการตัวเองได้อย่างยั่งยืน

ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ที่มีคุณภาพ มาตรฐาน ปลอดภัย สู่มาตรฐานสากล

๑) การรักษาไว้ซึ่งคุณค่า แห่งพหุวัฒนธรรมในระเบียบปฏิบัติสากล โดยการส่งเสริมการจดทะเบียน การคุ้มครอง การใช้ทรัพย์สินทางปัญญา และภูมิปัญญาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาต่อยอดไปสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และการเป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาค ได้แก่ เมืองโบราณมรดกทางวัฒนธรรม กิจกรรมและสินค้าของชุมชน อาหารฮาลาล และการแพทย์แผนไทย

๒) ยกกระดับคุณภาพการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ให้ได้มาตรฐานระดับสากลทั้งคุณภาพของสถานประกอบการ และคุณภาพของผู้ให้บริการที่มีทักษะ และความเชี่ยวชาญให้ความสำคัญเรื่องความสะอาด และความปลอดภัยในสถานประกอบการ

๓) ยกดับมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกมิติ รวมถึงคุณภาพมาตรฐานของสินค้า บริการ และสิ่งแวดล้อมที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของนักท่องเที่ยว โดยอาศัยเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคที่เกี่ยวข้อง และอาสาสมัครด้านการท่องเที่ยว และที่สำคัญคือการพัฒนา Safety Zone เพื่อการท่องเที่ยวเป็นการเฉพาะ ให้กระจายในทุกแหล่งท่องเที่ยวหลักของพื้นที่

บทที่ ๒

จุดยืน ตำแหน่ง และศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

๑. บทนำ

ปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) ได้มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ แผนพัฒนาของภูมิภาค จังหวัด ซึ่งถือเป็นทิศทางและแผนหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ที่ผ่านมามาตลอดระยะเวลา ๕ ปี เพื่อมุ่งให้จังหวัดชายแดนใต้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีขีดความสามารถในด้านการแข่งขัน ด้านการท่องเที่ยวในระดับนานาชาติ บนฐานอัตลักษณ์พหุวัฒนธรรม และความหลากหลายทางการท่องเที่ยว ที่สามารถสร้างรายได้ และกระจายรายได้ โดยคำนึงถึงความเป็นธรรม สมดุล และเกิดความยั่งยืน ซึ่งผลดำเนินงานในระยะเวลาที่ผ่านมาในการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนใต้ แม้จะประสบผลสำเร็จในการเพิ่มจำนวน และรายได้จากการท่องเที่ยว แต่ยังคงประสบปัญหาและอุปสรรคสำคัญหลายประการ ประกอบกับสภาพและ บริบทต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งที่เป็นปัจจัยภายใน เช่น สถานการณ์ความมั่นคงของพื้นที่ นโยบายของภาครัฐ การปรับตัวของภาคเอกชน และปัจจัยภายนอก เช่น สถานะการแข่งขันในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และความคาดหวังของ นักท่องเที่ยว แนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาค ระดับอาเซียน และระดับโลก

การพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนใต้ในปัจจุบันเป็นการดำเนินการในช่วงเวลาที่สำคัญ คือ ช่วงเวลาแห่ง การปฏิรูปประเทศไทย ให้ก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน โดยให้ประชาชนและทุก ภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูป และพัฒนาเพื่อประสานประโยชน์และสามารถอยู่ร่วมกันได้ อย่างสงบสุข ซึ่งรัฐบาลในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ภายใต้กรอบ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) กล่าวคือ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็น ประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น จึงนับเป็นโอกาสอันดีที่จังหวัด ชายแดนใต้จะได้กำหนดกรอบแนวคิดและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ ให้ ตอบสนองกับเจตนารมณ์ตามหลักการและวิสัยทัศน์ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นรูปธรรมและ สอดคล้องกับกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม ชายแดนใต้ได้คำนึงถึงบริบทของพื้นที่ และความจำเป็นในการพัฒนาประเทศไทยในการพัฒนาภายใต้กรอบ การวิเคราะห์แบบองค์รวม โดยสรุปจากการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิที่ได้สำรวจความเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้ง ภาครัฐและเอกชน รวมถึงข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้มีการดำเนินการตาม ๔ ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การศึกษาสภาพแวดล้อมและบริบทการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ ประเทศและของโลกที่ เกี่ยวข้อง และที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาท่องเที่ยวของชายแดนใต้ในอนาคตข้างหน้า การเรียนรู้ ความสำเร็จจากการทบทวนวิสัยทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในพื้นที่อื่นๆ และของพื้นที่อื่นๆ หรือประเทศคู่แข่ง และประเทศต้นแบบรายสำคัญที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง กับบริบทของจังหวัดชายแดนใต้ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการทบทวนนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และ

ภาคประชาชน/ประชาสังคม ในพื้นที่ชายแดนใต้ ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาการท่องเที่ยว การจัดประชุมกลุ่มย่อย และการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างแผนปฏิบัติการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ และนอกจากนั้นการจัดแผนในครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญในการดำเนินงานตามหลักวิชาการ และการระดมความคิดเห็น ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้เชี่ยวชาญของพื้นที่ในรูปแบบ Consensus Building จากทุกภาคส่วนทำให้ได้รับข้อมูลเชิงลึกที่ครบทุกมิติ ทั้งบริบทพื้นที่ บริบทในประเทศ บริบทต่างประเทศ บริบทตลาดโลก อีกทั้งได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสถานการณ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของพื้นที่ชายแดนใต้ ประเทศไทย และทิศทางการพัฒนาจากมุมมองของหลายหน่วยงาน และแนวคิดการพัฒนาจากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาการท่องเที่ยว เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นแนวทางวิสัยทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ และยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ และก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้การขับเคลื่อนวิสัยทัศน์แผนปฏิบัติการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

๒. จุดยืน และตำแหน่งการพัฒนา

มุ่งเน้นการส่งเสริมความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนใต้ โดยการวางตำแหน่งทางการตลาดการท่องเที่ยวชายแดนใต้ ให้เป็น **“แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ ที่เชิดชูอัตลักษณ์ และพหุวัฒนธรรม ความหลากหลายทางชีวภาพ และวิถีชีวิต ให้เป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เข้มแข็ง เพิ่มรายได้ และกระจายความเจริญสู่ชุมชน เสริมเสริมสังคม และความสันติ มุ่งส่งเสริมการท่องเที่ยวของพื้นที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวของประเทศ และนานาชาติ”** โดยมีเป้าหมายการพัฒนาคือการเพิ่มมูลค่ารวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในสังคมพหุวัฒนธรรมในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง เพิ่มอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และพหุวัฒนธรรมของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ เพิ่มดัชนีความสุขและความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของประชาชนในชุมชนท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมหลักของพื้นที่เติบโตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ (ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน สร้างสังคมพหุวัฒนธรรม สร้างเสริมความสันติสุข และการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) และมุ่งเน้นยุทธศาสตร์หลัก คือการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ชายแดนใต้ให้เกิดความสมดุลยั่งยืน และแข่งขันได้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก การท่องเที่ยวชายแดนใต้เชื่อมโยงกับฝั่งอันดามัน อ่าวไทย ประเทศและอาเซียนตอนใต้ การพัฒนาผู้ประกอบการ บุคลากร และการสร้างสังคมรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ การเสริมสร้างความเป็นเลิศ และความพร้อมของการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวมุสลิมของประเทศ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับนานาชาติ และการพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้หนุนเสริมคุณภาพชีวิต ความมั่นคง และการเติบโตที่ยั่งยืน

๓. การประเมินศักยภาพ และสภาพแวดล้อมภายนอก (SWOT Analysis)

๓.๑. จุดแข็ง (Strengths) มีปัจจัยสำคัญที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานเขตพัฒนาท่องเที่ยว ดังนี้

S๑. ประชากรโดยส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ตามวิถีอิสลามของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ซึ่งเป็นจุดแข็งเชิงสัญลักษณ์ที่โลกมุสลิมให้การยอมรับในอัตลักษณ์ของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ที่สามารถเชื่อมโยงกับเป้าหมายกลุ่มท่องเที่ยวมุสลิมทั้งในพื้นที่ใกล้เคียง ระดับประเทศ ภูมิภาคอาเซียนใต้ และนานาชาติ

S๒. สภาพภูมิสังคมมีวิถีเกษตรที่สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ท่องเที่ยว และมีสภาพภูมิประเทศมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำเกษตร โดยเป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจ เช่น ยางพารา ข้าว ปาล์ม น้ำมัน ปศุสัตว์ เช่น โคเนื้อ แพะ และสัตว์ปีก ที่มีความต่อเนื่องรองรับอุตสาหกรรมการผลิต และไม้ผล อีกทั้งยังมีศูนย์วิทยาศาสตร์อาหารฮาลาลมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอาหารที่เชื่อมโยงกับอาหารฮาลาล และเกิดความหลากหลายทางการท่องเที่ยวในด้านวิถีชีวิตของสังคม ชุมชน มีชุมชนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกระจายทุกพื้นที่ มีผลผลิต ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว

S๓. มีสถานที่ทางประวัติศาสตร์ และศูนย์กลางของศาสนาอิสลาม มีศิลปวัฒนธรรมที่เป็นมรดก ทางประวัติศาสตร์ เป็นที่รู้จักและศรัทธาเลื่อมใสของบุคคลทั่วไป ลักษณะสังคมพหุวัฒนธรรม อัตลักษณ์วิถีชุมชน ทั้งอิสลาม พุทธศาสนา วัฒนธรรมจีน ประเพณี และการบริการฮาลาลเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ทั้งในและต่างประเทศ ที่สามารถสร้างคุณค่า และมูลค่าทั้งการท่องเที่ยว และการพัฒนาทางเศรษฐกิจของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้

S๔. ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศมีความหลากหลายทั้งทางบก (ป่าฮาลา-บาลา) และทางทะเล (หาดตะโละกาโปร์ หาดแมแม จังหวัดปัตตานี และหาดนราทัศน์ จังหวัดนราธิวาส) รวมทั้งมีประเพณี วัฒนธรรม วิถีชุมชนที่โดดเด่นและเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ สามารถพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวทั้งเชิงนิเวศเชิงประวัติศาสตร์และเชิงวัฒนธรรม วิถีชาวเล และประเพณีที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายของนิเวศน์ป่าเขา และนิเวศน์ทางทะเล

S๕. เส้นทางคมนาคมของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ มีทั้งทางบก ทางราง ทางน้ำ ทางอากาศ และจุดเชื่อมโยงทางการคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์กับจังหวัดชายแดนภาคใต้และอาเซียนตอนล่าง สะดวกต่อการท่องเที่ยว มีพื้นที่การค้าชายแดน มีกิจกรรมการท่องเที่ยวชายแดน

S๖. ธุรกิจบริการ การค้าส่ง ค้าปลีก ของ ๓ จังหวัด มีห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่มีกิจกรรมทางการส่งเสริมการค้าการลงทุน ที่หลากหลาย มีธนาคารพาณิชย์ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่หลากหลาย มีโรงแรมที่มีมาตรฐาน ในการรองรับนักท่องเที่ยว และการประชุมสัมมนา

S๗. มีสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิต และพัฒนาบุคลากรสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ที่โดดเด่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน

๓.๒. จุดอ่อน (Weaknesses) มีเหตุปัจจัยสำคัญที่ต้องปรับปรุงแก้ไขโดยเร่งด่วน ดังนี้

W๑. การบูรณาการขององค์กรภาคีในการเชื่อมโยงการพัฒนาในมิติเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม ยังไม่มีความเข้มแข็ง และเป็นการพัฒนาที่ไม่ต่อเนื่อง ส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

W๒. ขาดการบริหารจัดการด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว (จะไปพักค้างที่หาดใหญ่มากกว่าการใช้บริการในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนใต้) ขาดการสร้างสรรค์และพัฒนาเพิ่มเติม ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยว ตลอดฤดูกาลท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในระดับนานาชาติ และมีพลังในการดึงดูด การท่องเที่ยวที่เข้มแข็ง และรูปแบบการดำเนินการไม่ได้มีการสร้างสรรค์รองรับการแข่งขันของ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป

W๓. ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมส่งผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเล การกัดเซาะชายฝั่ง และปัญหาอุทกภัยมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาอ่าวปัตตานีเสื่อมโทรม ปัญหาทางด้านขนส่งทางเรือ เนื่องจากมีตะกอนจากแม่น้ำปัตตานี และคลองจากอ่าวไหลทับถมทำให้เกิดการตื้นเขิน เกิดอุปสรรคในการเดินเรือทำให้เรือไม่สามารถเข้าเทียบท่าและใช้ประโยชน์ได้เต็มที่

W๔. ปัญหาอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุมชน พื้นที่ท่องเที่ยว และปัญหาสุขภาพอนามัย และวิถีทางด้านสุขภาพของชุมชนยังไม่เข้มแข็ง ประชาชนยังขาดความตระหนักในการสร้างวิถีสุขภาพที่ดี และพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคที่ไม่ติดต่อ โรคที่เป็นปัญหาของชุมชนโดยเฉพาะปัญหาอนามัยแม่และเด็กเกิดความไม่มั่นใจในการบริโภคอาหารปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

W๕. การเข้าถึงองค์ความรู้และการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงมีจำกัดการใช้ประโยชน์ของประชาชนใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้ และยังมีพื้นที่ที่มีข้อจำกัดในการใช้เทคโนโลยีที่ยังไม่ทั่วถึง ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความสะดวก

W๖. สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ ความไม่ปลอดภัยและความเชื่อมั่นด้านการลงทุนและการท่องเที่ยวในพื้นที่

W๗. บุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและมีความสร้างสรรค์ในกิจกรรมการท่องเที่ยว ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ขาดทักษะบริการรองรับการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ และผู้ประกอบการ ด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ยังไม่เข้มแข็ง ขาดประสบการณ์ในการทำการตลาดการท่องเที่ยวนานาชาติ และยังไม่มีความสามารถอย่างเพียงพอที่จะรองรับกับการแข่งขันของตลาดการท่องเที่ยวในระดับประเทศและนานาชาติ

W๘. ศักยภาพของชุมชนในการรักษาสิ่งที่ดึงดูดของชุมชนให้คงอยู่ และการจัดการทรัพยากร ทางการท่องเที่ยวของชุมชนยังไม่ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ชุมชนยังขาดทักษะการบริการนักท่องเที่ยว ทั้งในและต่างประเทศ และความสามารถในการริเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรมทางการตลาด เพื่อการเชื่อมโยงกับ การท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยว

W๙. ระบบการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานรัฐยังไม่เป็นปฏิบัติการเชิงรุกที่เข้าถึง นักท่องเที่ยว

๓.๓. โอกาส (Opportunities) มีเหตุปัจจัยภายนอกที่เอื้อต่อการพัฒนาและขับเคลื่อนการท่องเที่ยว
พหุวัฒนธรรม

๐๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี วาระการปฏิรูปประเทศ นโยบายรัฐบาล ให้ความสำคัญกับการบูรณาการ
ภาคีทุกภาคส่วนในการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งเป็นโอกาสในการระดมทรัพยากร งบประมาณ ในการพัฒนา
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวชายแดนใต้ร่วมกัน

๐๒. การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น กรอบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ ๓ ฝ่าย
อินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย (IMT-GT) โครงการพัฒนาร่วมไทย – มาเลเซีย (JDA) โครงการยุทธศาสตร์
การพัฒนาร่วมสำหรับพื้นที่ชายแดนไทย – มาเลเซีย (JDS) สร้างโอกาสในการขยายความร่วมมือในการพัฒนา
เศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐาน การค้า การท่องเที่ยวและการลงทุนร่วมกันเนื่องจากมีต้นทุนของวัฒนธรรม
ที่ใกล้เคียงกัน

๐๓. ประเทศไทยเป็นประธานอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และการเปิดเสรีทางการค้า และ
การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นโอกาสของภาคการผลิตในการขยายตลาดสินค้าและบริการของพื้นที่
รวมทั้งมีโอกาสนในการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์เพื่อเชื่อมโยงภายในภูมิภาค เพื่อรองรับ
การขนส่งสินค้า และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

๐๔. การสถาปนาความสัมพันธ์จากสังคมมุสลิมในอาเซียน และโลกอาหรับเอื้อต่อการเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์และความร่วมมือทางการค้า การพัฒนาทางด้านสังคมมุสลิม ที่สามารถเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว
กับต่างประเทศ และเปิดโอกาสในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างกัน

๐๕. การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การท่องเที่ยว
เรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยววิถีชีวิต วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว
การเกษตร การเรียนรู้จากปราชญ์ชาวบ้านในจังหวัดชายแดนใต้ กับจังหวัดใกล้เคียง

๐๖. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ การก้าวสู่สังคมดิจิทัลและการค้า การบริการ
ที่มีการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น การเติบโตของแอปพลิเคชันด้านการท่องเที่ยว ทำให้เข้าถึงนักท่องเที่ยวทั้งในและ
ต่างประเทศได้ง่าย เป็นโอกาสในการพัฒนาตลาด และบริการด้านการท่องเที่ยวของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้
กับสังคมภายนอก

๐๗. เครือข่าย NGO ในพื้นที่ใกล้เคียงที่เป็นรอยต่อสามารถบูรณาการการทำงานร่วม
กับเครือข่ายของจังหวัด เพื่อการเฝ้าระวังอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล และการจัดการแบบมีส่วนร่วมที่เข้มแข็ง
และการประสานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวระหว่างกัน

๐๘. โอกาสในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น
หาดใหญ่ และพื้นที่ของภาคใต้ทั้งฝั่งอ่าวไทย และอันดามัน ซึ่งเป็นที่รู้จักของประเทศเพื่อนบ้านในการดึงดูด
นักท่องเที่ยว

๐๙. กระแสความเติบโตของการท่องเที่ยววิถีชีวิต การท่องเที่ยวเรียนรู้ วัฒนธรรม
การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณี ที่มีอัตลักษณ์เฉพาะ การท่องเที่ยว
เชิงสุขภาพ เป็นโอกาสในการทำการตลาดการท่องเที่ยวในชายแดนใต้ เจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม

๓.๔. ภัยคุกคาม (Threats) มีเหตุปัจจัยภายนอกที่ไม่เอื้อหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม

T๑. การแข่งขันด้านการตลาดสินค้าจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สินค้าฮาลาลจากประเทศมาเลเซีย แพ้ขันมุสลิมจากอินโดนีเซีย เป็นต้น ทำให้ตลาดมีการแข่งขันกันสูง ทั้งทางการตลาด และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

T๒. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากภายนอก พหุวัฒนธรรม การบริโภคนิยมที่เปลี่ยนไป การบริโภคสื่อวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมทำให้วิถีชีวิต และสิ่งที่ดึงดูดทางวัฒนธรรมประเพณีเปลี่ยนแปลงไป กระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการเรียนรู้วิถีชีวิต

T๓. ปัญหาอาชญากรรม ความรุนแรง ปัญหาความไม่มั่นคงทางการเมือง ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชน ประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไป และความไม่เชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

T๔. การแข็งตัวของค่าเงินบาท ค่าครองชีพสูง สถานะการณ์ภาวะทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

T๕. การเชื่อมโยง การบูรณาการ ในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวผ่านแดน การพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง ยังไม่เป็นเส้นทางที่เชื่อมโยงต่อกันกับการท่องเที่ยวชายแดนได้

T๖. การสื่อสารสถานการณ์ในพื้นที่ที่ไม่มีการกลั่นกรองอย่างเหมาะสม ทำให้กระทบต่อภาพลักษณ์ของพื้นที่ และกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

บทที่ ๓

แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

ความเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยที่มีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่องโดยมีปัจจัยขับเคลื่อนมาจากเศรษฐกิจโลกที่พัฒนาขึ้นส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลางที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยว กอปรกับการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำที่ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและเพิ่มการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวรอง ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกที่มาเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งการปรับใช้เทคโนโลยีในการท่องเที่ยว เนื่องจากการเติบโตอย่างก้าวกระโดดของการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน และสื่อสังคมออนไลน์ การพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยี ทั้งในด้านการเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญ และการเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ความต้องการของนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงไปเช่นเดียวกัน จากการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมสถานที่ เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นประสบการณ์ ซึ่งนับเป็นโอกาสที่การพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนใต้สามารถที่จะดึงเอาจุดเด่นด้านวัฒนธรรมและความเป็นอยู่วิถีไทย วิถีพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ที่มีเอกลักษณ์มานำเสนอต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างมีเอกลักษณ์ ในขณะที่เดียวกันประเทศต้นแบบและคู่แข่งรายสำคัญของประเทศไทยได้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวทางพหุวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว โดยมีการเน้นย้ำการพัฒนาคุณภาพของการท่องเที่ยวอย่างองค์รวม อันประกอบด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม การอำนวยความสะดวก คุณภาพของบุคลากร และการปรับใช้เทคโนโลยีอีกทั้งยังมีการผลักดันการดำเนินงานอย่างบูรณาการ ทั้งระหว่างภาครัฐ รัฐบาล เอกชน และภาครัฐกับประชาชน ซึ่งเป็นอีกข้อที่บทรียนสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนใต้ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะเป็นกลไกนำไปสู่การพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมและเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ จากการศึกษาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พบว่าสาระสำคัญจะมุ่งให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นการวางหลักการการพัฒนาให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยและจังหวัดชายแดนใต้ด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อให้การท่องเที่ยวสามารถเป็นแหล่งสร้างรายได้และกระจายรายได้ได้อย่างยั่งยืน อันจะช่วยขับเคลื่อนจังหวัดชายแดนใต้ทั้ง ๓ จังหวัด (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) และหนุนเสริมประเทศไทยให้เป็นประเทศรายได้สูงที่พัฒนาแล้วตามเจตจำนงของแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี จึงเป็นจุดเน้นสำคัญของแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

อย่างไรก็ดีถึงแม้ว่าจังหวัดชายแดนใต้จะมีความอุดมสมบูรณ์ของนิเวศวิทยาทางการท่องเที่ยว และมีความหลากหลายที่สามารถพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวในระดับนานาชาติได้ แต่ก็ยังประสบปัญหาในด้านความยั่งยืนของการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างครบวงจร ปัญหาจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย ความสะอาด คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพบุคลากรทางการท่องเที่ยว การทำตลาดการท่องเที่ยวชายแดนใต้ และการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวในพื้นที่หลักๆ ปัญหาความเชื่อมั่นทั้งจากนักท่องเที่ยว นักลงทุนจากปัญหาความมั่นคง และประสิทธิภาพการจัดการการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานที่แข่งขันได้ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาตามวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวชายแดนใต้ จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มความสะอาด ความปลอดภัย และการเชื่อมต่อสู่พื้นที่ท่องเที่ยวต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพบุคลากรการท่องเที่ยว การสร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ชุมชน เพื่อเปิดโอกาสการพัฒนาและสนับสนุนการกระจายรายได้อย่างแท้จริง

โดยมีการส่งเสริมการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพและมีการปรับใช้เทคโนโลยี รวมถึงการวางระบบบริหารอย่างเป็นรูปแบบเพื่อเพิ่มการ บูรณาการในการทำงาน

วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวชายแดนใต้ ในมิติเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ จึงได้จัดทำและพัฒนาขึ้นบนหลักการที่มุ่งส่งเสริมความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนของพื้นที่ และหนุนเสริมการพัฒนาประเทศไทย ผ่านการพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก และสอดคล้องกับศักยภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย บนเอกลักษณ์ของความเป็นไทย และความเป็นพหุวัฒนธรรมของมลายู พุทธ และจีน ของพื้นที่ที่โดดเด่นและมีคุณภาพระดับประเทศ และมีศักยภาพระดับนานาชาติ เพื่อให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวชายแดนใต้สามารถเป็นแหล่งสร้างรายได้และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์ ดังนี้

**ศูนย์กลางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม มลายู พุทธ และจีนของประเทศ
เพื่อคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสันติสุขที่ยั่งยืน**

โดยกำหนดนิยามของวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้

ศูนย์กลางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมมลายู พุทธ และจีน เพื่อคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสันติสุขที่ยั่งยืน หมายถึง ๓ จังหวัดชายแดนใต้ประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส ที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ และวัฒนธรรม ประชาชนที่มีความแตกต่างสามารถอยู่ร่วมกันได้ บนหลักการของความเท่าเทียม มีสิทธิ์ในการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของกลุ่มตนไว้ได้ มีวิถีชีวิตที่มีเอกลักษณ์ไทยมุสลิม ไทยพุทธ และไทยจีน มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ สามารถบริหารจัดการจนสร้างมูลค่าทางการท่องเที่ยว สร้างงาน อาชีพ เศรษฐกิจ แก่พื้นที่ และหนุนเสริมการพัฒนาสังคม ความมั่นคง และการเติบโตของการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามรายละเอียดนิยามแห่งวิสัยทัศน์ ๕ องค์ประกอบดังนี้

๑) ๓ จังหวัดชายแดนใต้ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีความเข้มแข็งของสังคมพหุวัฒนธรรม ไทยมุสลิม ไทยพุทธ และไทยจีน ที่สามารถนำวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และสิ่งที่มีคุณค่าของพื้นที่มาเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวจนสามารถสร้างให้เกิดคุณค่าทางสังคม และมูลค่าทางเศรษฐกิจ

๒) มีความพร้อมการเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวสังคมพหุวัฒนธรรม เป็นแหล่งผลิต และพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาลของประเทศ

๓) การเติบโตทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวสังคมพหุวัฒนธรรมที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง สร้างงาน สร้างรายได้ สร้างอาชีพให้กับประชาชน ชุมชน จังหวัด กลุ่มจังหวัด

๔) สังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่มีความรักและหวงแหนในวิถี รักษา สืบทอด ต่อยอด ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน และปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม

๕) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี พื้นที่มีความมั่นคง ปลอดภัย สงบเรียบร้อยมากขึ้นจากฐานของการพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม

๒.วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) ให้เป็นไปทิศทางเดียวกัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นแนวทางในการบูรณาการในการทำงานร่วมกันอย่างมีเอกภาพ และมีพลังจนเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
- ๒) เพื่อเพิ่มมูลค่ารวมตลาดของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ๓ จังหวัดชายแดนใต้ ให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง
- ๓) เพื่อเพิ่มการสร้างงาน อาชีพ ให้กับประชาชนและรายได้กับชุมชนจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน
- ๔) เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นกลไกส่งเสริมเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม ความมั่นคง และการเติบโตคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ๕) เพื่ออนุรักษ์พัฒนาสืบสานต่อยอดวัฒนธรรมและการดำรงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์พหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้ สร้างความรัก ความภาคภูมิใจ และความหวงแหนต่อวิถีชีวิตที่ดั้งเดิมของพื้นที่ และหนุนเสริมการเสริมสร้างสันติสุขของพื้นที่

๓.เป้าหมายการพัฒนา

- ๑) มูลค่ารวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในสังคมพหุวัฒนธรรมในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาสเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีมูลค่ารวมไม่น้อยกว่า ล้านบาท
- ๒) อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และพหุวัฒนธรรมของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้เติบโตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
- ๓) ดัชนีความสุขและความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของประชาชนในชุมชนท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมหลักของพื้นที่เติบโตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ (ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน สร้างสังคมพหุวัฒนธรรม สร้างเสริมความสันติสุข)
- ๔) สร้างและพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวต้นแบบพหุวัฒนธรรมมลายู พุทธ และจีน ที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง บนฐานเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน ๓๐ แห่ง

๔.ประเด็นการพัฒนา

- ๑) การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ชายแดนใต้ให้เกิดความสมดุลยั่งยืน และแข่งขันได้
- ๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก การท่องเที่ยวชายแดนใต้เชื่อมโยงกับฝั่งอันดามัน อ่าวไทย ประเทศ และอาเซียนตอนใต้
- ๓) การพัฒนาผู้ประกอบการ บุคลากร และการสร้างสังคมรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้
- ๔) การเสริมสร้างความเป็นเลิศในการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวมุสลิม และพหุวัฒนธรรมมลายู พุทธ จีนของประเทศ และการพัฒนาการตลาดเฉพาะเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวระดับชาติ และนานาชาติ
- ๕) การพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้หนุนเสริมคุณภาพชีวิต ความมั่นคง และการเติบโตที่ยั่งยืน

โดยในแต่ละประเด็นการพัฒนาจะประกอบด้วย แนวทางการพัฒนา แผนงาน โครงการ ระยะเวลา
ดำเนินการ หน่วยงานรับผิดชอบ ประเมินการงบประมาณ รูปแบบการลงทุน กลไกการขับเคลื่อนแผนสู่การ
ปฏิบัติ ผลประโยชน์ที่จะได้รับทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมดังต่อไปนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑
การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าที่ระลึก และบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ชายแดนใต้
ให้เกิดความสมดุลยั่งยืน และแข่งขันได้

๑. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพัฒนาคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว สินค้าที่ระลึก และบริการทุกรูปแบบอย่างมีมาตรฐาน และมีเอกลักษณ์พหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ที่สามารถสร้างคุณค่าแก่พื้นที่
- ๒) เพื่อพัฒนาระบบการบริหารแหล่งท่องเที่ยว สินค้า บริการ และการสร้างสรรค์กิจกรรมท่องเที่ยว โดยใช้ชุมชนเป็นฐานที่เข้มแข็ง
- ๓) เพื่อรักษาสมดุลในแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการ ทั้งในเชิงพื้นที่ เชิงเวลา ฤดูกาล และรูปแบบการท่องเที่ยว ให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาของท่องเที่ยวพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๒. เป้าหมายและการวัดผล

- ๑) แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการปรับปรุง พัฒนาให้มีคุณภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชื่อมโยงพหุวัฒนธรรมในระดับนานาชาติ ๑๐ แห่ง
- ๒) แหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่ผ่านมาตรฐานการท่องเที่ยวชุมชนพหุวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า ๒๐ แห่ง
- ๓) รายได้รวมจากการจำหน่ายของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยวของพื้นที่เติบโตไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ล้านบาท
- ๔) แหล่งท่องเที่ยวหลักของพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่มีอารยสถาปัตย์ เพื่อคนทั้งมวลจำนวน ๑๐ แห่ง
- ๕) โมเดลการบริหารจัดการท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่อัตลักษณ์มลายู พุทธ และจีน จำนวน ๑๐ พื้นที่
- ๖) จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มมากขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๕

โดยมีแนวทางการพัฒนา มาตรการ และแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ สร้างและพัฒนาอัตลักษณ์ และคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวหลัก สินค้าที่ระลึก และบริการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน และแข่งขันได้

มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

- ๑) ส่งเสริม สนับสนุนการปรับปรุง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ที่เป็นอัตลักษณ์ และมีศักยภาพในระดับนานาชาติของจังหวัดชายแดนใต้ โดย
 - พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เมือง แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา ประวัติศาสตร์ แห่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเป้าหมายสำคัญ ๑๐ แห่ง โดยจะเน้นการพัฒนาภูมิทัศน์ทางการท่องเที่ยว การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นอารยสถาปัตย์เพื่อคนทั้งมวล และการพัฒนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ การสร้างระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบ WIFI เพื่อรองรับการท่องเที่ยวยุคดิจิทัล และการพัฒนาระบบความปลอดภัย

- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่นิเวศน์ป่าเขา นิเวศน์ทางทะเล นิเวศน์ป่าชายเลน จะเน้นการพัฒนาฟื้นฟูธรรมชาติ การรักษาความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์ การพัฒนาภูมิทัศน์ทางการท่องเที่ยวที่ไม่กระทบต่อธรรมชาติ เน้นการจัดการปัญหาขยะและมลพิษในแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นอารยะสถาปัตย์เพื่อคนทั้งมวล และการพัฒนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ การสร้างระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบ WIFI เพื่อรองรับการท่องเที่ยวยุคดิจิทัล และการพัฒนาระบบความปลอดภัย

๒) ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสินค้า บริการที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวภายใต้เอกลักษณ์พหุวัฒนธรรมของพื้นที่ชายแดนใต้ เน้นการพัฒนาคุณภาพด้านอาหารพื้นถิ่นที่เน้นการนำเสนอที่เข้าถึงนักท่องเที่ยว และส่งเสริมสถาบันการศึกษา ร่วมพัฒนาการบริการเพื่อการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ของท้องถิ่น เครื่องแต่งกายมุสลิม สินค้าของที่ระลึก และสินค้าใช้สอยที่ใช้วัตถุดิบในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพใน ความประณีตของกระบวนการผลิต คุณภาพของวัตถุดิบ บรรจุภัณฑ์ และที่สำคัญคือการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารให้ได้มาตรฐาน เช่น GAP HACCP HALAN เป็นต้น ให้เป็นสินค้าที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว ที่สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว และให้แข่งขันได้

๓) ส่งเสริมการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศาสนา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่ ต้นแบบในพื้นที่ที่มีอารยะสถาปัตย์จำนวน ๒๕ แห่ง เน้นการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อคนทั้งมวล และคงไว้ซึ่งรูปแบบการปลูกสร้างเอกลักษณ์ชายแดนใต้ และการให้ความสำคัญกับข้อปฏิบัติทางศาสนาอิสลาม เพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวมุสลิม

๔) พัฒนาคุณภาพการบริการของผู้ให้บริการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ (๒๕ แห่ง) แหล่งท่องเที่ยวชายแดน (๔ แห่ง ประกอบด้วย สุโงโกลก ตากใบ แวง ของจังหวัดนราธิวาส เบตง ของจังหวัดยะลา) และแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนให้มีเอกลักษณ์ของพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ๒๕ แห่ง เน้นการพัฒนาพฤติกรรมบริการ การต้อนรับนักท่องเที่ยว เมื่อมาใช้บริการ และการสร้างความประทับใจจากการได้รับบริการพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ และเน้นการได้มาตรฐานฮาลาล เพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวมุสลิมเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ให้ความสำคัญกับคุณภาพบริการที่เป็นสากล และการออกแบบหรือพัฒนาเป็นการเฉพาะกลุ่มลูกค้าต่างๆ เน้นลูกค้ามุสลิมจากพื้นที่ใกล้เคียง อาเซียนใต้ เพื่อให้ชายแดนใต้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา มาตรฐานการท่องเที่ยวฮาลาลของประเทศ

๕) พัฒนาคุณภาพสินค้าชุมชนให้เป็นสินค้าที่ระลึกที่เน้นอัตลักษณ์การรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่นเปลือกหอยที่เหลือใช้การประมง พันธุ์ธมหลายเรือกอและ บาติกด้วยบล็อกไม้ลายด้วยขามโบราณ ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว พวงกุญแจ จานถ้วยกาหมาก ผ้าไหมลายจวนตานี เรือกอและจำลอง ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าปาเต๊ะ เช่น กระเป๋า สมุดโน้ต พัด ฯลฯ และมีมาตรฐานสอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การลดการพึ่งพาจากวัตถุดิบ และบริการจากภายนอก แต่หันมาพึ่งตนเอง และพึ่งกันเองมากขึ้น และที่สำคัญคือ การยึดโยงกับอัตลักษณ์ของชุมชนพหุวัฒนธรรมเป็นสำคัญ

๖) ยกระดับคุณภาพ เอกลักษณ์ของการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้ได้มาตรฐานระดับสากล มุ่งเน้นการเจาะกลุ่มเฉพาะด้านสุขภาพและความงาม การนำมาตราฐานฮาลาลมาใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และการพัฒนาคุณภาพของสถานประกอบการและคุณภาพของผู้ให้บริการที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญ เน้นความสำคัญเรื่องความสะอาด ความปลอดภัยในสถานประกอบการ การส่งเสริมโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมการให้บริการในธุรกิจสปา และบริการเสริมความงาม นวดแผนไทย โยคะ การดูแลผู้สูงอายุ สถานพักผ่อนเพื่อการฟื้นฟูสุขภาพและการผ่อนคลาย และการพัฒนา สปาวิถีมุสลิม

๗) พัฒนาคุณภาพการบริการของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่มีเอกลักษณ์ โดยเน้นการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ชายแดนใต้ ได้แก่ แหล่งอุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถานเมืองเก่า สถานที่สำคัญทางศาสนาอิสลาม พุทธ และอื่นๆ ย่นการค้าเบตง วิถีชีวิตลุ่มน้ำปัตตานี สินค้าชุมชน อาหารประจำถิ่น แพทย์แผนไทย ปรากฏชาวบ้าน (หมอกระตูก) นวดแผนไทย เป็นต้น เพื่อนำมาสร้างสรรคกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีคุณค่า และมูลค่า ผ่านองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการออกแบบเพื่อสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมท่องเที่ยว และสินค้าของที่ระลึกที่มีเอกลักษณ์ รวมถึงการพัฒนากิจกรรมและบริการรูปแบบใหม่ๆ ที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นชายแดนใต้ให้กับนักท่องเที่ยว เฉพาะกลุ่มนั้นๆ

๘) พัฒนาคุณภาพการบริการทางการท่องเที่ยวในพื้นที่นิเวศน์ทางทะเล เอกลักษณ์ชายแดนใต้ เน้นการสร้างสรรคนวัตกรรมในนำเสนอข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวชายแดนใต้ที่มีอัตลักษณ์การผสมชมธรรมชาติ การผจญภัย การตีความวิถีชีวิตธรรมชาติของชุมชน ให้เชื่อมโยงกับเส้นทางท่องเที่ยวทางทะเล ชายฝั่ง และลุ่มน้ำสายสำคัญ เช่น ลุ่มน้ำปัตตานี ลุ่มน้ำสายบุรี ลุ่มน้ำบางนารา เป็นต้น ส่งเสริมการพัฒนาบริการท่องเที่ยวในเส้นทางใหม่ของการท่องเที่ยวในนิเวศน์ทางทะเล และการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเล ชายฝั่ง พร้อมทั้งเน้นการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยวในการส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวทะเลอ่าวปัตตานี ทะเลนราธิวาส โดยให้ชุมชนเป็นเจ้าของการบริการ เน้นการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลที่เชื่อมโยงกับวิถีชาวเล การออกเรือตกปลาใช้ชีวิตกับชาวเล การพัฒนาโฮมสเตย์ชาวประมงรองรับการท่องเที่ยว เป็นต้น

๙) การพัฒนาบริการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการท่องเที่ยว เน้นการนำเสนอข้อมูลประวัติความเป็นมาของสถานที่สำคัญในหมู่บ้านของทุกหมู่บ้าน เช่น การติดตั้ง WIFI การให้ข้อมูลผ่าน QR Code เพื่อนำเสนอความหมายของหมู่บ้าน แม่น้ำลำคลอง สถานที่สำคัญของทุกแห่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศเข้าใจความเป็นมาของประวัติ การส่งเสริมคนรุ่นใหม่ร่วมพัฒนาบริการในชุมชนผ่านระบบสารสนเทศทางอิเล็กทรอนิกส์ คิวอาร์โค้ด เพื่อส่งเสริมการเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้ทราบถึงชื่อบ้านนามเมืองของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในชุมชนของตนเอง ผ่านคลิปวิดีโอ หรือช่องทางดิจิทัลอื่นๆ

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาระบบการบริหารการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ แบบมีส่วนร่วม และการเป็นเจ้าของโดยชุมชนอย่างยั่งยืน

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการสร้างโมเดลการบริหารจัดการท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่ เช่น โมเดลการบริหารจัดการท่องเที่ยววิถีไทยมุสลิม วิถีไทยพุทธ เช่น วิถีไทยพุทธมุสลิมบ้านทรายขาว และวิถีไทยจีนในพื้นที่เมืองปัตตานี เบตง โมเดลการบริหารจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวชายแดนสู่โกลก โมเดลการบริหารจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวเมืองเบตง โมเดลการบริหารจัดการท่องเที่ยวนิเวศน์ป่าเขาฮาลาบาลา และบาลาฮาลา เป็นต้น

๒) ส่งเสริมขีดความสามารถของชุมชนในการสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเอง จากต้นทุนของทรัพยากรพหุวัฒนธรรมและความหลากหลายทางธรรมชาติของพื้นที่ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนากิจกรรมที่มีอยู่เดิมแล้วในพื้นที่ และมีศักยภาพในการต่อยอด เพื่อการพัฒนาเป็นกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวในระดับพื้นที่ หรือระดับประเทศ หรือนานาชาติ พร้อมทั้งการสนับสนุนการต่อยอดชุมชนนวัตกรรมวิถี เพื่อการพัฒนากิจกรรมเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม เช่น

- ชุมชนท่องเที่ยวปัตตานี ประกอบด้วย การท่องเที่ยวโดยชุมชนบางปู ชุมชนท่องเที่ยวบางปู (I LOVE Bangpu) ชุมชนท่องเที่ยวทรายขาว ชุมชนท่องเที่ยวตันหยงลุโละ ชุมชนท่องเที่ยวบูนาดารา ชุมชนท่องเที่ยวจะบังติกอ ชุมชนท่องเที่ยวยะรัง ชุมชนท่องเที่ยวบาราโหม ชุมชนท่องเที่ยวแหลมโพธิ์ ชุมชนท่องเที่ยวเจาะกะพ้อ ชุมชนท่องเที่ยวFormula Bow ชุมชนท่องเที่ยวยะหริ่ง ชุมชนท่องเที่ยวบ้านบ่อ ชุมชนท่องเที่ยวสะพานไม้บานา สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เป็นต้น
- ชุมชนท่องเที่ยวยะลา ประกอบด้วย ชุมชน OTOP นวัตกรรมิตาพะเยา ลำพะยา ภูงูซึลปัต อัยเยอร์เวง เป็นต้น
- ชุมชนท่องเที่ยว นราธิวาส ประกอบด้วย ชุมชนท่องเที่ยวจุฬารักษ์พัฒนา ๑๒ ชุมชนท่องเที่ยวตำบลภูเขาทอง ชุมชนตลาดน้ำยะกัง ชุมชนท่องเที่ยวบ้านบาลา ชุมชนท่องเที่ยวบ้านเกาะยาว ชุมชนท่องเที่ยวตลาดมูโนะ ชุมชนท่องเที่ยววัดชลธาราสิ่งเห ชุมชนท่องเที่ยวบ้านยาเต๊ะ สุคีริน และศรีสาคร จะแนะ

๓) ส่งเสริม สนับสนุน ความร่วมมือจากองค์กรภาคีทุกภาคส่วนเพื่อการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ของชุมชนที่มีศักยภาพในการพัฒนาสู่ผลิตภัณฑ์ที่ระลึกของชุมชนรองรับการท่องเที่ยวระดับประเทศ และนานาชาติ ให้อยู่ในรูปแบบของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น พระเครื่องหลวงปู่ทวด ผ้าไหมลายจวนตานี เสื้อยืดบูนาดารา เสื้อยืดตันหยงลุโละ เสื้อยืดเมืองโบราณยะรัง ผ้าบาติก เสื้อยืดเที่ยวกะพ้อ ร่มแฟนทลายเรือ กอและ พวงกุญแจกะลา เรือกอและจำลอง ใบไม้สีทอง กริช เป็นต้น เน้นศักยภาพชุมชนในการพัฒนาที่ให้เกิดความสะดวกและง่ายต่อการตัดสินใจซื้อให้กับตัวเองและซื้อฝากการพัฒนาบริการขนส่ง การพัฒนาการระบบบริการการใช้ผ่านระบบเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

๔) ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาที่ฝึกสอนชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวที่ประชาชนหรือชุมชนรวมกลุ่มกัน โดยการสนับสนุนการพัฒนาสู่โฮมสเตย์มาตรฐาน หรือโฮมสเตย์ในบริบทของชุมชน และการรักษาไว้ซึ่งคุณค่าเดิมของพื้นที่ เช่น

- ปัตตานี เช่น ที่พักชุมชนท่องเที่ยวเจาะกะพ้อ โฮมสเตย์ชุมชนท่องเที่ยวแหลมโพธิ์ ที่พักชุมชน Formula Bow ที่พักชุมชนบุนาดารา ที่พักชุมชนการท่องเที่ยวโดยชุมชนบางปู โฮมสเตย์บ้านทรายขาว เป็นต้น
- ยะลา เช่น กม.๒๘ โฮมสเตย์ คูลแคมป์ปิ้งโฮมสเตย์ รีสอร์ทและโฮมสเตย์อัยเยอร์เวง ที่พักชุมชนจุฬาภรณ์๙ ที่พักชุมชนจุฬาภรณ์๑๐ เป็นต้น
- นราธิวาส เช่น ที่พักชุมชนจุฬาภรณ์พัฒนา๑๒ ที่พักชุมชนประชารัฐบ้านบารา ที่พักชุมชนตำบลภูเขาทอง เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ สร้างรูปแบบและมาตรการในการรักษาสมดุลในแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการ ทั้งในเชิงพื้นที่ เชิงเวลา ฤดูกาล และรูปแบบการท่องเที่ยว เพื่อให้ชายแดนใต้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีคุณค่าในตลอดเวลา

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีความเข้มแข็งในวิถีจิตวิญญาณของมลายู พุทธ และจีน ที่ท่องเที่ยวได้ทั้งปี และโดดเด่นในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงจิตวิญญาณพุทธวัฒนธรรมชายแดนใต้ รองรับนักท่องเที่ยวในประเทศ และนานาชาติ โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้

- พื้นที่ท่องเที่ยวจิตวิญญาณไทยมุสลิม เช่น มัสยิดกลางปัตตานี มัสยิดกรือชะ เป็นต้น
- พื้นที่ท่องเที่ยวจิตวิญญาณไทยพุทธ เช่น วัดช้างให้ เป็นต้น
- พื้นที่ท่องเที่ยวจิตวิญญาณไทยจีน เช่น ศาลแม่ลิ้มกอเหนี่ยว เป็นต้น

๒) ส่งเสริมการพัฒนากิจกรรม ประเพณีในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวรองทุกแห่งในพื้นที่ และพื้นที่ท่องเที่ยวในชุมชนสำคัญ เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางการท่องเที่ยวในเชิงพื้นที่ เชิงเวลา ฤดูกาล และรูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ๆ โดยมุ่งเน้นในพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจทางด้าน พหุวัฒนธรรม หรือความสวยงามของธรรมชาติที่ศักยภาพในการต่อยอดพัฒนาได้ มุ่งเน้นการเชื่อมโยงจากพื้นที่ท่องเที่ยวหลัก เพื่อสร้างตัวเลือกเพิ่มแก่นักท่องเที่ยว และการสร้างโอกาสในการกระจายรายได้ การท่องเที่ยวสู่ชุมชน เช่น

- เที่ยวปีใหม่ไทยจีนเบตง ชื่นชมแสงแรกตะวันรับปีใหม่ที่ตากใบนราธิวาส
- สงกรานต์เที่ยวถนนข้าวยาเทศบาลเมืองปัตตานี งานประจำปีเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว
- หนักร้อนทรงน้ำหลวงปู่ทวด ตักบาตรเขารังเกียบ ชมนกเงือกเจาะกะพ้อ เที่ยววิถีเกลือหวานบานา ล่องเรือรอบอ่าวปัตตานี ชมความสวยงามอุโมงค์โก่งกาง
- หน้าฝนเที่ยวป่าฝนฮาลาบารา (ยะลา) และร่วมอนุรักษ์ป่าบาลาฮาลา (นราธิวาส)
- หน้าหนาวเที่ยวชมทะเลหมอกอัยเยอร์เวง เจาะกะพ้อ

๓) ส่งเสริมการท่องเที่ยวในช่วงฤดูกาลสำคัญทางการท่องเที่ยว และช่วงเวลาสำคัญทางศาสนาหรือวันหยุดสำคัญของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงวันฮารีรายอ มหารอมฎอน (ปัตตานี) วันตรุษจีน งานวันประเพณีเดือนสิบ ชักพระขึ้นเขากบ้านทรายขาว สงกรานต์สงน้ำหลวงปู่ทวดวัดช้างให้ (ปัตตานี) สงกรานต์ถนนข้าวยา (ปัตตานี) สงกรานต์นานาชาติชายแดนใต้ (สุโขทัย-เบตง) เป็นต้น โดยการส่งเสริมการสร้างสรรคกิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยว

การดูแลรักษาความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว การสื่อสารให้ความรู้ และความเข้าใจในวันสำคัญ แก่ นักท่องเที่ยว การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับจังหวัดใกล้เคียง และอาเซียนตอนใต้ พร้อมทั้งการจัดทำปฏิทิน การท่องเที่ยวประจำเดือนสำหรับการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ทั้งในรูปแบบภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษามลายู ภาษาจีน

๔) ส่งเสริม การพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวชายแดนใต้ เพื่อการสร้างการเติบโต อย่างมีคุณภาพของการท่องเที่ยวระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยว อาทิ ระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ระหว่างนักท่องเที่ยวตามถิ่นที่อยู่ ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไป นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะ และส่งเสริม คุณภาพในการเติบโตระหว่างพื้นที่ท่องเที่ยว โดยเน้นการกระจายการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนท่องเที่ยว รอง และพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมคุณภาพในการเติบโตระหว่างช่วงเวลา และฤดูกาลของชายแดนใต้ตลอดทั้งปี ตามแนวทาง ดังนี้

- การส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดยาวในวันสำคัญทางศาสนาของประเทศ มาเลเซีย เพื่อกระตุ้นการเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ชายแดนใต้ การจัดงานมหกรรมสินค้า คุณภาพส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนใต้ในช่วงตรุษจีน
- การส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในวันสำคัญของศาสนาอิสลาม ศาสนาพุทธ เพื่อเชิญชวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดใกล้เคียงทั้งฝั่งอันดามัน อ่าวไทยมาท่องเที่ยวในพื้นที่ ชายแดนใต้
- การพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนใต้เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การผจญภัย บันเทิง และการประชุมสัมมนา คาราวานปีกไบค์ เน้นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับพื้นที่ และการจัดกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม
- การส่งเสริมสนับสนุนการนำรายการแข่งขันกีฬาที่สำคัญมาจัดในพื้นที่เพื่อสร้างกระแส การท่องเที่ยวเชิงกีฬาทั้งในระดับประเทศ และนานาชาติ เช่น การแข่งเรือพายนานาชาติ การแข่งขันมวยไทย การแข่งขันรถจักรยานยนต์ การแข่งขันวิ่งเทรล การแข่งขันเรือใบ นานาชาติ เป็นต้น หรือ การส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เทือกเขาฮาลาบาลา เช่น การเดินป่าผจญภัยในพื้นที่ปลอดภัยและมีความหลากหลายทางนิเวศน์วิทยาชมนก เจริญ เป็นต้น และการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าทาง เศรษฐกิจ มุ่งเน้นการส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว ทั้งด้านกีฬา บันเทิง การค้า และการประชุม เป็นการเฉพาะกลุ่ม

แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมกีฬา และมหกรรมนันทนาการ เพื่อการท่องเที่ยว และสันติสุขชายแดนใต้ มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑) สนับสนุนการจัดการแข่งขันกีฬาในรูปแบบระบบลีก “ฮาร์บปีนบารูลีก” ในชนิดกีฬาฟุตบอล วอลเลย์บอล และตะกร้อ โดยสนับสนุนการพัฒนานักกีฬา บุคลากรกีฬา และพัฒนาสโมสรในพื้นที่ การสร้าง ค่านิยมกรรมการเชียร์กีฬา และการส่งเสริมเยาวชนมาร่วมเล่นกีฬา

๒) สนับสนุนการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับชาติ นานาชาติในพื้นที่ โดยเฉพาะกีฬานานาชาติ เพื่อการท่องเที่ยว

- วิ่งเทรลนานาชาติ ฮาลาบาลา-บาลาฮาลา (ยะลา-นราธิวาส)

- วังมาราธอนนานาชาติ
- นักเขาชาวเสียดอาเซียน (ยะลา)
- การแข่งขันเรือพายนานาชาติ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส)
- การแข่งขันการเชิดสิงโตนานาชาติ (สุโขทัย)
- แรลลี่นานาชาติ : บิ๊กไบค์ ออฟโรด (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส)
- การแข่งขันมอเตอร์ยานานาชาติ
- การแข่งขันว่าวนานาชาติ
- เป็นต้น

๓) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมกีฬานันทนาการระหว่างชายแดนใต้ และมาเลเซีย (กลันตัน เปรัก เคดาห์ ตรังกะนู เปอร์ลิส) (Good will Game)

- กีฬาสากล
- กีฬาพื้นบ้าน (ชกกระเย่อ สก๊อบก เดินไม้สูง วิ่งกระสอบ เป็นต้น)

๔) สนับสนุนการจัดการแข่งขันกีฬา การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ประเพณี การแสดง สนับสนุนการท่องเที่ยวในรูปแบบ IMTGT (อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย) โดยเน้นกีฬาสากล และกีฬา/การแสดงศิลปวัฒนธรรมร่วมกัน

๓. แผนงาน โครงการ ระยะเวลาดำเนินการ หน่วยงานรับผิดชอบ ประเมินการงบประมาณ

แผนงานที่ ๑ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

- ๑) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เมือง
- ๒) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา ประวัติศาสตร์
- ๓) โครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ประวัติศาสตร์ ศาสนา เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ

๔) โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบ WIFI เพื่อรองรับการท่องเที่ยวยุคดิจิทัล

๕) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่นิเวศน์ป่าเขา

๖) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่นิเวศน์ทางทะเล นิเวศน์ป่าชายเลน

แผนงานที่ ๒ การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยว

๑) โครงการพัฒนาคุณภาพอาหารพื้นถิ่นรับนักท่องเที่ยว

๒) โครงการออกแบบและพัฒนาเครื่องแต่งกายมุสลิม

๓) โครงการพัฒนาสินค้าของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว

๔) โครงการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวมาตรฐานสากล

๕) โครงการพัฒนาคุณภาพการบริการของผู้ให้บริการ และบุคลากรการท่องเที่ยวชายแดนใต้

๖) โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สปาและความงามมาตรฐานสากล

๗) โครงการพัฒนาคุณภาพการบริการพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

๘) โครงการพัฒนาคุณภาพการบริการพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ทางทะเล

๙) โครงการพัฒนาบริการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการท่องเที่ยวนานาชาติชายแดนใต้

แผนงานที่ ๓ การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน

๑) โครงการการท่องเที่ยวชุมชนวิถีไทยพุทธมุสลิมบ้านทรายขาว

- ๒) โครงการการท่องเที่ยววิถีไทยจีนในพื้นที่เมืองปัตตานี และเบตง
 - ๓) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเมืองชายแดนใต้
 - ๔) โครงการพัฒนาขีดความสามารถของชุมชนในการสร้างสรรคกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเอง
 - ๕) โครงการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชนวิถีปัตตานี
 - ๖) โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ระลึกของชุมชนรองรับการท่องเที่ยวระดับประเทศ และนานาชาติ
 - ๗) โครงการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาที่พักในชุมชน สุโฮมสเตย์มาตรฐาน
- แผนงานที่ ๔ การพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนใต้เที่ยวทั้งปี เพื่อรักษาสมดุลในแหล่งท่องเที่ยว**

สินค้าและบริการ

- ๑) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวจิตวิญญาณของมลายู พุทธ และจีน นานาชาติ
- ๒) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวปีใหม่มลายู ไทย จีน
- ๓) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณศูนย์ป่าเขาฮาลาบาลา ชายแดนใต้
- ๔) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวหน้าร้อนชายแดนใต้
- ๕) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวหน้าหนาวชายแดนใต้
- ๖) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรม ประเพณี ชายแดนใต้
- ๗) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวมุสลิมชายแดนใต้ -อาเซียนใต้
- ๘) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในวันสำคัญของศาสนาอิสลาม
- ๙) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในวันสำคัญของศาสนาพุทธ
- ๑๐) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในวันสำคัญของคนจีน

แผนงานที่ ๕ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผจญภัย

- ๑) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวการประชุมสัมมนาชายแดนใต้
- ๒) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวคาราวานบิกไบค์ และรถยนต์ชายแดนใต้
- ๓) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวการผจญภัยชายแดนใต้
- ๔) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬานานาชาติ (การแข่งขันเรือพายนานาชาติ การแข่งขันมวยไทย การแข่งขันรถจักรยานยนต์ การแข่งขันวิ่งเทรล การแข่งขันเรือใบนานาชาติ)
- ๕) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์วิทยาชมนกเงือก

แผนงานที่ ๖ กีฬาเพื่อการท่องเที่ยว

- ๑) โครงการฮาร์บปีนการูลึก
- ๒) โครงการส่งเสริมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติชายแดนใต้
- ๓) โครงการมหกรรมนันทนาการชายแดนใต้-มาเลเซีย
- ๔) โครงการส่งเสริมการแข่งขันกีฬากลุ่ม IMTGT
- ๕) โครงการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการแข่งขันกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบโลจิสติกส์การท่องเที่ยวชายแดนใต้
เชื่อมโยงกับฝั่งอันดามัน อ่าวไทย ประเทศ และอาเซียนตอนใต้

๑. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ยะลา นราธิวาส ปัตตานี ให้เชื่อมกันอย่างสะดวก ปลอดภัย และเชื่อมโยงอาเซียนตอนใต้ และการท่องเที่ยวฝั่งอ่าวไทย ฝั่งอันดามัน
- ๒) เพื่อพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวชายแดนใต้ให้มีเอกลักษณ์ มีความทันสมัย และเป็นสากลทางการท่องเที่ยว
- ๓) เพื่อพัฒนาระบบความปลอดภัย และสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ให้มีมาตรฐานการท่องเที่ยวที่ดี

๒. เป้าหมาย และค่าวัดผล

- ๑) เส้นทางท่องเที่ยวสำคัญในพื้นที่ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ได้รับการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์รองรับมาตรฐานการท่องเที่ยวนานาชาติ จำนวน ๒๐ เส้นทาง/พื้นที่
- ๒) แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการจัดสร้าง พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ระบบ CCTV ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลรองรับการท่องเที่ยวนานาชาติที่มีมาตรฐาน ๒๐ แห่ง
- ๓) พื้นที่ท่องเที่ยวของจังหวัด และในระดับชุมชนพหุวัฒนธรรมที่ได้รับการพัฒนาระบบความปลอดภัย และอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว จำนวน ๕๐ แห่ง

โดยมีแนวทางการพัฒนา มาตรการ และแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาเส้นทางคมนาคม และระบบโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยวทางบก ทางราง และทางอากาศในพื้นที่ให้มีมาตรฐาน ปลอดภัย และเชื่อมโยงอาเซียนตอนใต้ ฝั่งอ่าวไทย และ ฝั่งอันดามัน

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

- ๑) พัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งในการเดินทางเข้าสู่ประเทศในพื้นที่ด้านชายแดน พื้นที่เมือง พื้นที่เชื่อมโยงการเดินทางทั้งทางบก ทางราง ทางอากาศ ทั้งจังหวัดยะลา และนราธิวาส โดยเน้นการปรับปรุงระบบการขนส่งสาธารณะ การพัฒนาคุณภาพของผู้ให้บริการ การปรับปรุงยานพาหนะ การสร้างความสะดวกในการเข้าถึงการบริการขนส่งสาธารณะที่ผู้ใช้บริการมีความประทับใจ และเชื่อมั่นในความปลอดภัย
- ๒) ส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันการเพิ่มเส้นทางรถไฟจากสถานีปัตตานีเชื่อมต่อไปถึงกัวลาลัมเปอร์ ขยายระบบรางเข้าสู่เขตพื้นที่สามเหลี่ยมเศรษฐกิจ ส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวทางรางสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ การส่งเสริมให้มีระบบการขนส่งสาธารณะที่มีมาตรฐานเพื่อเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยวทางรางสู่พื้นที่ท่องเที่ยว การพัฒนาจุดบริการการท่องเที่ยวในสถานีรถไฟหลักในพื้นที่ การจัดระบบความปลอดภัยในสถานีรถไฟเพื่อสร้างความอุ่นใจแก่นักท่องเที่ยว
- ๓) พัฒนาเส้นทางทางบกเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอาเซียนใต้ โดยการเจาะอุโมงค์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณบ้านกระป่อง ถนนยะลา-เบตง สร้างถนนสาย ๔๑๐ ยะรัง ต้นหยงลูไล๊ะ เพื่อพัฒนาแหล่ง

ท่องเที่ยวเมืองโบราณยะรัง ท่าเรือจะบังติกอ เป็นต้น และพัฒนาระบบโลจิสติกส์ในพื้นที่หลักของทั้ง ๓ จังหวัด ให้เชื่อมโยงอาเซียนได้ และฝั่งอ่าวไทย อันดามัน โดยการปรับปรุงพัฒนา และสร้างเส้นทางใหม่ในพื้นที่ท่องเที่ยว โดยการสร้างถนนเลียบริมทะเลจากอำเภอเทพาเข้าสู่เมืองปัตตานี ก่อสร้างถนนเลียบบแม่น้ำปัตตานี สร้างถนนเลียบบชายฝั่งนราธิวาสมาปัตตานี ก่อสร้างเส้นทางคมนาคมระหว่างอำเภอตากใบกับอำเภอปาเสมัส ประเทศมาเลเซีย

๔) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริการของกลุ่มผู้รับจ้าง รถเช่า และบริการอื่นๆ ที่เป็นระบบโดยสาธารณะ การพัฒนาคุณภาพการบริการ ระบบความปลอดภัย ความสามารถในการสื่อสาร และการมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว การฝึกอบรมการเป็นผู้ขับขี่ปลอดภัย และเป็นไกด์ให้กับนักท่องเที่ยว และการปรับปรุงสถานีขนส่งเป็นศูนย์รวมเพื่อการท่องเที่ยวแบบครบวงจร ในจังหวัดชายแดนใต้

๕) เพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยวทางน้ำ การปรับปรุงท่าเรือ การปรับปรุงเส้นทางทางน้ำ การดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวและการมีบทบาทสำคัญของผู้ให้บริการในการเป็นไกด์นำเที่ยว การพัฒนาชุมชนแวดล้อมรับการท่องเที่ยวทางน้ำ ทั้งการท่องเที่ยวทางทะเล และส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำบางนรา พื้นที่เขื่อนบางลาง พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สามารถเชื่อมโยงกับรูปแบบการเดินทางอื่นๆ เช่นการปรับปรุงท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวตาพะเยา จ.ยะลา ก่อสร้างท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว ในแม่น้ำปัตตานี ท่าจะบังติกอ จ.ปัตตานี , ก่อสร้างท่าเทียบเรือขนาดเล็กเพื่อการท่องเที่ยว จ.นราธิวาส , สร้างท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว ต.แหลมโพธิ์ ต.ตะไละกาโปร์ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี , สร้างท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว ต.บานา (บ้านไม้บานา) อ.เมือง จ.ปัตตานี , สร้างสะพานเชื่อมแหล่งท่องเที่ยวหาดนราทัศน์ถึงอ่าวมะนาว จ.นราธิวาส , สร้างท่าเรือขนาดเล็กเพื่อการท่องเที่ยวทางน้ำ (เกาะปูลากาเมง-แม่น้ำบางนรา) จ.นราธิวาส เป็นต้น

๖) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยวทางอากาศ ในพื้นที่สนามบินนราธิวาส และสนามบินเบตงเน้นการพัฒนาระบบรถเช่าในสนามบิน การสร้างบรรยากาศความมั่นคงที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว การพัฒนาระบบรถแท็กซี่บริการในสนามบิน และรถโดยสารสาธารณะจากสนามบินสู่พื้นที่เมืองที่มีมาตรฐานของการบริการ และการเพิ่มความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว สนับสนุน ผลักดันการขยายรันเวย์ของสนามบินเบตง เพื่อรองรับการเป็นสนามบินนานาชาติ และผลักดันการก่อสร้างสนามบินเพื่อการพาณิชย์ในจังหวัดปัตตานี

๗) บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานความมั่นคงและส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจในภารกิจร่วมตลอดเส้นทางของการโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยว เพื่อการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ทั้งในรูปแบบกลุ่มนักท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวด้วยตัวเอง พร้อมทั้งการสื่อสาร แก่นักท่องเที่ยวให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในข้อปฏิบัติของการท่องเที่ยวในพื้นที่

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ สร้างสรรค์สิ่งจูงใจทางการท่องเที่ยว พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการรัฐ เพื่อการท่องเที่ยวที่มีความทันสมัย และเป็นสากล

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑) สร้างสิ่งจูงใจทางการท่องเที่ยว (Man-made attraction) ด้วยเอกลักษณ์เด่นของพื้นที่ที่มีศักยภาพ ในการจูงใจทางการท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยการ

- สนับสนุนการก่อสร้างสิ่งที่น่าสนใจที่สะท้อนเอกลักษณ์ของพื้นที่ เช่น นกเงือกขนาดใหญ่ เรือกอล์ฟและในพื้นที่นราธิวาส การสร้างและพัฒนาพิพิธภัณฑ์หอศาลนดิธรรมในพื้นที่จังหวัดยะลา การก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองโบราณยะรัง
- สนับสนุนการสร้างสรรคณ์ศิลปะในตัวเมืองสำคัญของจังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปแบบ Street art โดยการเรื่องราวของพื้นที่มานำเสนอในรูปแบบของศิลปะบริเวณเมืองเก่า ปัตตานี บริเวณเมืองเก่าสายบุรี จ.ปัตตานี บริเวณเมืองเบตง จ.ยะลา บริเวณถนนภูผาภักดิ์ อ.เมือง จ.นราธิวาส เป็นต้น
- สนับสนุนการสร้างกระเช้าลอยฟ้า/สนามพารามอเตอร์ บนจุดชมวิวเขาไร่เกียบ บ้านทรายขาว จ.ปัตตานี และพื้นที่ฝึกซ้อมและเล่นกิจกรรมโรดในบริเวณเชื่อมบางกลาง ชายหาดนราทัศน์และอ่าวปัตตานี
- สนับสนุนการขยายพื้นที่ในการก่อสร้างแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Park) ระยะที่ ๓ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง บริเวณสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ จังหวัดปัตตานี และการก่อสร้างหอดูดาวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วง เดือนรอมฎอน บริเวณสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ จังหวัดปัตตานี และการต่อยอด สกายวอล์คปัตตานีในรูปแบบพื้นที่กระจก
- สร้างจูงใจทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวของชุมชนท่องเที่ยว เช่น การสร้างศูนย์ การเรียนรู้ชุมชนแหลมโพธิ์ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี การสร้างศูนย์อำนวยความสะดวกและจุด ชมพระอาทิตย์ตกดินส่งเสริมการท่องเที่ยวในบริเวณอ่าวปัตตานี เป็นต้น
- ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เมืองท่องเที่ยวของจังหวัดชายแดนใต้ให้เป็น Smart tourism city ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวพร้อมสมบูรณ์ ทันสมัย มีเอกลักษณ์ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒) การพัฒนาระบบบริการเพื่ออำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวชายแดน โดยการพัฒนาระบบ การบริการรัฐ ในการเข้า ออก ด้านชายแดน เพิ่มความสะดวก ความรวดเร็ว และความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวจากฝั่งอาเซียนใต้ การปรับปรุงระบบการตรวจคนเข้าเมือง การสื่อสารข้อมูลทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ด้านชายแดน การจัดระเบียบการเข้าออกของนักท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะที่ได้มาตรฐาน สะอาด ปลอดภัย รวมทั้งบริการของรัฐอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาระบบ การแพทย์ฉุกเฉินระหว่างประเทศ การพัฒนาระบบบริการในการขนส่ง และโลจิสติกส์สินค้าของ นักท่องเที่ยว การอนุญาตต่างๆ ในภารกิจของรัฐที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้รวดเร็ว โปร่งใส เป็นต้น

๓) สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวทันสมัย โดยการจัดทำแผนที่ท่องเที่ยว ให้ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัด พร้อมการนำเสนอข้อมูลความน่าสนใจ ข้อปฏิบัติสำคัญในการท่องเที่ยว อาหารเด็ดของพื้นที่ สินค้าของที่ระลึกที่ต้องซื้อปิ้ง การเดินทางทั้งในรูปแบบของเอกสารโบรชัวร์

แผ่นพับ และสื่อดิจิทัล (QR Code ,Clip VDO) เพื่อนำเสนอแหล่งซื้อ แหล่งกิน ป้ายจุดชมวิวยุทธมณฑล
ท่องเที่ยวหนองโพ อ.ยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เป็นต้น

๔) สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง โดยการเพิ่มจุดแวะพัก จุดเช็คอินทางการท่องเที่ยวตลอด
เส้นทางหลักจากอาเซียนใต้เพื่อเข้ามาในจังหวัดชายแดนใต้ (Tourism rest area) ในเส้นทางที่มุ่งสู่แหล่ง
ท่องเที่ยวหลัก โดยให้ชุมชนร่วมเป็นเจ้าของ การจัดทำป้ายจราจรอัจฉริยะรองรับการท่องเที่ยว การนำระบบ
ดิจิทัลมาใช้เพื่อการรองรับนักท่องเที่ยวตลอดเส้นทางหลักของการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มความสะดวก ความ
ทันสมัยในการท่องเที่ยว ทั้งนี้คำนึงถึงมาตรฐานของระบบโลจิสติกส์การท่องเที่ยว การสื่อสารกับชุมชนในการ
ใช้เส้นทางร่วมกับนักท่องเที่ยวที่ถูกต้อง และมาตรฐานการรองรับกลุ่มเป้าหมายที่ขับรถท่องเที่ยวด้วยตนเอง
เป็นสำคัญ สร้างป้ายบอกแหล่งท่องเที่ยวของทุกชุมชนของสามจังหวัด สร้างป้ายอธิบายความเป็นมาของ
แหล่งท่องเที่ยวและ QR Code โครงการติดตั้งระบบ Free WIFI สำหรับนักท่องเที่ยวบริเวณเขื่อนท่าพระยา
สาย (ลานนกเงือก) จ.นราธิวาส เพื่ออำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยว

๕) สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในระหว่างการท่องเที่ยวชายแดนใต้ในด้านการสื่อสาร โดยการผสม
ความร่วมมือกับผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในการพัฒนารูปแบบการบริการสำหรับนักท่องเที่ยว
จากอาเซียนใต้ ที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ชายแดนใต้ที่สะดวก และสอดคล้องกับนโยบายความมั่นคง พร้อมทั้ง
การพัฒนาสื่อดิจิทัลในรูปแบบของคิวอาร์โค้ดในการให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว โดยการเพิ่มจุดบริการ Free –
WIFI ในแหล่งท่องเที่ยวหลักสำคัญของจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อการบริการนักท่องเที่ยวทั้งในและ
ต่างประเทศในพื้นที่ ทั้งนี้คำนึงถึงความสะดวกในการให้บริการ และความมั่นคงของพื้นที่เป็นสำคัญ

๖) สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางโดยการจัดสร้าง Tourism Rest Area ในระหว่าง
เส้นทางหลักของการท่องเที่ยวในจังหวัดชายแดนใต้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ที่เดินทาง
ท่องเที่ยวทางบก มีจุดแวะพัก มีห้องน้ำที่สะอาดรองรับการบริการ มีจุดบริการข้อมูลท่องเที่ยว มีจุดบริการ
Free-WIFI พร้อมทั้งการจัดให้มีประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูลการท่องเที่ยว หรือจำหน่าย
สินค้าประจำถิ่น โดยการพัฒนาจุดแวะพัก Rest Area บริเวณเขาเยื่อลาแป จ.นราธิวาส เส้นทาง ๔๑๐ จากเบตง
มาอำเภอเมืองยะลา

๗) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับคนทั้งมวล เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนพิการ
กลุ่มผู้สูงอายุ พร้อมทั้งพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อรองรับการปฏิบัติศาสนกิจต่อนักท่องเที่ยวทั้งในพื้นที่
สาธารณะ การร่วมมือกับสถานประกอบการที่พัก ร้านอาหาร และร้านค้า โดยการปรับปรุงพัฒนาห้องน้ำ
สาธารณะที่เป็นอารยสถาปัตยกรรมเพื่อคนทั้งมวล (universal design) ในแหล่งท่องเที่ยวหลักของทั้งสามจังหวัด
นำเสาไฟฟ้าลงใต้ดินเพื่อมิให้บังภูมิทัศน์ในการท่องเที่ยวเมืองเก่าเขตเทศบาลเมืองปัตตานี เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาระบบความปลอดภัย และสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑) บูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อการพัฒนา Tourism Safety ในทุกแหล่งท่องเที่ยวหลักสำคัญในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมุ่งเน้นความปลอดภัยทั้งจากภัยความไม่สงบ อุบัติเหตุจากการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว และอุบัติเหตุในการใช้บริการในแหล่งท่องเที่ยว การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยฉุกเฉินในพื้นที่และระหว่างประเทศ ทั้งนี้มุ่งเน้นการพัฒนาที่เป็นมาตรฐานสากลเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับนโยบายความมั่นคงของพื้นที่ โดยการ

- การฝึกซ้อมเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยวเจ็บป่วยฉุกเฉินผ่านด่านเบตงและสุโขทัย
- การปรับปรุงถนนในเส้นทางหลักแหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพชำรุดและเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ
- ปรับปรุงเส้นทางบริเวณเส้นทางลาดชัน เส้นทางอันตราย บริเวณเส้นทาง ๔๑๐ ยะลา – เบตง
- การเพิ่มพื้นที่ Tourism safety zone
- การจัดหาอุปกรณ์ด้านความปลอดภัย สนับสนุนกิจการฝ่ายความมั่นคง เพื่อการอำนวยความสะดวก และสร้างความเชื่อมั่นทางการท่องเที่ยว
- เป็นต้น

๒) สนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อป้องกันและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในกรณีฉุกเฉินให้มีไว้สำหรับการบริการในแหล่งท่องเที่ยวหลักสำคัญ โดยการติดตั้งตู้เครื่อง AED อุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้นใน Tourism Rest Area สถานีขนส่ง สถานีรถไฟหลักในสามจังหวัด เป็นต้น

๓) จัดตั้งและพัฒนาศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ท่องเที่ยว โดยเน้นการเป็นหน่วยให้บริการข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยว การให้การช่วยเหลือฉุกเฉินแก่นักท่องเที่ยว การประสานงานด้านการเดินทาง ที่พักแก่นักท่องเที่ยว โดยการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในพื้นที่สำคัญทางการท่องเที่ยว เช่น บริเวณสกายวอล์คปัตตานี จ.ปัตตานี วัดคูหาภิมุข (วัดถ้ำ) จ.ยะลา หาดนราทัศน์ อ่าวมะนาว และสุโขทัย จ.นราธิวาส เป็นต้น

๔) ส่งเสริมการพัฒนาให้จังหวัดชายแดนใต้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวอาหารปลอดภัย โดยการร่วมมือกับหน่วยงานด้านสาธารณสุข เพื่อพัฒนาให้ผู้ขายอาหาร และเครื่องดื่มในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ ให้ผ่านมาตรฐาน Food Safety และการพัฒนามาตรฐานอาหารฮาลาล เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม โดยการจัดอบรมผู้ประกอบการด้านอาหาร สะอาด ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และการส่งเสริมสนับสนุนสถานประกอบการที่พัก ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ร่วมพัฒนาสุขอนามัยในพื้นที่บริการนักท่องเที่ยว การพัฒนาสุขอนามัยส่วนบุคคลของผู้ให้บริการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งระบบ พร้อมทั้งส่งเสริมการตรวจรับรองและการประกวดสถานประกอบการต้นแบบดีเด่นด้าน Safety Area ,Food Safety ,Hygiene โดยการจัดโครงการส่งเสริมและรับรองสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และรับรองมาตรฐาน เป็นต้น

๕) การพัฒนาอเนกมัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ท่องเที่ยวของจังหวัดชายแดนใต้ ให้การส่งเสริม สนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดการตนเองของชุมชน โดยเฉพาะด้านขยะ น้ำเสีย และความเป็น ระเบียบเรียบร้อยของชุมชนรองรับการท่องเที่ยว และการพัฒนาระบบการบำบัดน้ำเสียในเขตเมืองของ เทศบาลเมืองปัตตานี เทศบาลเมืองนราธิวาส เทศบาลเมืองสุไหงโกลก เทศบาลเมืองนครยะลา เทศบาล เมืองเบตง

๓. แผนงาน โครงการ ระยะเวลาดำเนินการ หน่วยงานรับผิดชอบ ประเมินการงบประมาณ

แผนงานที่ ๑ การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยวทางบกเชื่อมโยงอาเซียนตอนใต้และฝั่งอ่าวไทย ฝั่งอันดามัน

๑) โครงการพัฒนาเส้นทางทางบกเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอาเซียนใต้ โดยการเจาะอุโมงค์ เพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวบริเวณบ้านกระป่อง ถนนยะลา-เบตง

๒) โครงการก่อสร้างถนนสาย ๔๑๐ ยะรัง ต้นหยงลูโละ เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเมืองโบราณยะรัง

๓) โครงการสร้างถนนเลียบริมทะเลจากอำเภอเทพาเข้าสู่เมืองปัตตานี ก่อสร้างถนนเลียบริมแม่น้ำ ปัตตานี

๔) โครงการก่อสร้างถนนเลียบริมชายฝั่งนราธิวาสมาปัตตานี

๕) โครงการก่อสร้างเส้นทางคมนาคมระหว่างอำเภอตากใบกับอำเภอปาเสมัส ประเทศมาเลเซีย

แผนงานที่ ๒ การพัฒนาระบบการคมนาคม และโลจิสติกส์ทางรางเพื่อการท่องเที่ยว

๑) โครงการส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันการเพิ่มเส้นทางรถไฟจากสถานีปัตตานีเชื่อมต่อไปถึง กัวลาลัมเปอร์เพื่อการท่องเที่ยวทางรางสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

๒) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนใต้โดยการเดินทางทางราง

แผนงานที่ ๓ การพัฒนาระบบการคมนาคม และโลจิสติกส์ทางน้ำเพื่อการท่องเที่ยว

๑) โครงการปรับปรุงท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวปัตตานี ยะลา นราธิวาส

๒) โครงการการปรับปรุงเส้นทางทางน้ำ การดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว

แผนงานที่ ๔ การพัฒนาระบบการคมนาคม และโลจิสติกส์ทางอากาศเพื่อการท่องเที่ยว

๑) โครงการพัฒนาระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวทางอากาศ ในพื้นที่สนามบินนราธิวาส และสนามบินเบตง

๒) โครงการก่อสร้างสนามบินเพื่อการพาณิชย์ในจังหวัดปัตตานี

แผนงานที่ ๕ การจัดสร้างและพัฒนาสิ่งจูงใจทางการท่องเที่ยว

๑) โครงการก่อสร้าง นกเงือกขนาดใหญ่ เรือกอและ ในพื้นที่นราธิวาส

๒) โครงการสร้างและพัฒนาพิพิธภัณฑ์หอศานติธรรมในพื้นที่จังหวัดยะลา

๓) โครงการก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองโบราณยะรัง

๔) โครงการสนับสนุนการสร้างสรรคณศิลป์ในตัวเมืองสำคัญของจังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปแบบ Street art

๕) โครงการสนับสนุนการสร้างกระเช้าลอยฟ้า/สนามพารามอเตอร์ บนจุดชมวิวเขาไร่เกียบ บ้านทรายขาว จ.ปัตตานี

๖) โครงการจัดสร้างพื้นที่ฝึกซ้อมและเล่นกิจกรรมโดรนในบริเวณเขื่อบางกลาง ชายหาดนราทัศน์ และอ่าวปัตตานี

- ๗) โครงการสนับสนุนการขยายพื้นที่ในการก่อสร้างแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Park) ระยะที่ ๓ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง บริเวณสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ จังหวัดปัตตานี
- ๘) โครงการก่อสร้างหอดูดาวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วงเดือนรอมฎอน บริเวณสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ จังหวัดปัตตานี
- ๙) โครงการต่อยอดสกายวอล์คปัตตานีในรูปแบบพื้นที่กระจก
- ๑๐) โครงการสร้างศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแหลมโพธิ์ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี
- ๑๑) โครงการสร้างศูนย์อำนวยความสะดวกและจุดชมพระอาทิตย์ตกดินส่งเสริมการท่องเที่ยวในบริเวณอ่าวปัตตานี
- ๑๒) โครงการการพัฒนาพื้นที่เมืองท่องเที่ยวของจังหวัดชายแดนใต้ให้เป็น Smart tourism city

แผนงานที่ ๖ การพัฒนาระบบบริการเพื่ออำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวชายแดนใต้

- ๑) โครงการพัฒนาระบบการบริการรัฐ ในการเข้า ออก ด้านชายแดน เพิ่มความสะดวก ความรวดเร็ว และความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวจากฝั่งอาเซียนใต้
- ๒) โครงการพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินระหว่างประเทศ
- ๓) โครงการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวทันสมัย
- ๔) โครงการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง จากอาเซียนใต้เพื่อเข้ามาในจังหวัดชายแดนใต้ (Tourism rest area)
- ๕) โครงการ พัฒนาสื่อดิจิทัลในรูปแบบของคิวอาร์โค้ดในการให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว
- ๖) โครงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับคนทั้งมวล เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้สูงอายุ
- ๗) โครงการปรับปรุงพัฒนาห้องน้ำสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นอารยสถาปัตยกรรมเพื่อคนทั้งมวล (universal design)
- ๘) โครงการ นำเสาไฟฟ้าลงใต้ดินเพื่อมิให้บดบังภูมิทัศน์ในการท่องเที่ยวเมืองเก่าเขตเทศบาลเมืองปัตตานี

แผนงานที่ ๗ การพัฒนาระบบความปลอดภัย และสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว

- ๑) โครงการผลิตและพัฒนาบุคลากร เพื่อดูแลรักษาความปลอดภัย และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว (Tourism Gard)
- ๒) โครงการจัดทำแผนและระบบบริหารความเสี่ยง และภัยพิบัติ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้
- ๓) โครงการส่งเสริมสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐาน Food Safety และ Halal Food
- ๔) โครงการพัฒนามาตรฐานและระบบจัดการขยะและบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน
- ๕) โครงการพัฒนามาตรฐานและระบบจัดการขยะและบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยวชายแดน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓
การพัฒนาผู้ประกอบการ บุคลากร และการสร้างสังคมรองรับการขยายตัว
ของการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

๑. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวรองรับการขยายตัวการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ท่องเที่ยวฮาลาล และการขยายโอกาสทางการท่องเที่ยวสู่นานาชาติ
- ๒) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว และเตรียมความพร้อมสังคมในชายแดนใต้ให้มีความพร้อมในการเปิดรับการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้
- ๓) เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาชุมชน สร้างโอกาสชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ

๒. เป้าหมาย และค่าวัดผล

- ๑) บุคลากรกลุ่มจังหวัดชายแดนใต้ด้านการท่องเที่ยว ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน บุคลากรท่องเที่ยวฮาลาล สถานประกอบการด้านโรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร ๑๐๐ ราย ตัวแทนการท่องเที่ยว ๒๐ ราย มัคคุเทศก์ท่องเที่ยวฮาลาลและมัคคุเทศก์นานาชาติ ๕๐ ราย
- ๒) ระดับความอยู่ดีมีสุขของชุมชนท่องเที่ยวชายแดนใต้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ และชุมชนนวัตกรรมมีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยวมากกว่าร้อยละ ๓๐ และชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดชายแดนใต้ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา เตรียมพร้อมชุมชนให้เป็นชุมชนการท่องเที่ยวมาตรฐานจำนวน ๕๐ ชุมชน
- ๓) ความพึงพอใจประทับใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการต้อนรับของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงพหุวัฒนธรรมในพื้นที่ชายแดนใต้เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

โดยมีแนวทางการพัฒนา มาตรการ และแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทั้งระบบให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเพียงพอต่อความต้องการของตลาด

มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

- ๑) สร้างส่งเสริมความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ทั้งด้านหลักสูตรฝึกอบรมผู้ประกอบการ หลักสูตรฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านอาหารและผลิตภัณฑ์สินค้าทางวัฒนธรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น (OTOP นวัตกรรม) หลักสูตรการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการและประชาสัมพันธ์ หลักสูตรนักโภชนาการอาหารฮาลาล หลักสูตรเทียบโอนการศึกษาเพื่อรองรับการผลิตและการพัฒนาบุคลากรท่องเที่ยวเฉพาะ หลักสูตรผู้นำเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้ หลักสูตรสะสมหน่วยกิตแบบ Non-Degree (หลักสูตรประกอบด้วย ความรู้เรื่องการจัดการภาครัฐ ทักษะทางด้านภาษา ความรู้เรื่องการจัดการการท่องเที่ยว ฯลฯ) หลักสูตรมัคคุเทศก์น้อย หลักสูตรตัวแทนการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนใต้ หลักสูตรนักรับบริการการท่องเที่ยวชายแดนใต้ หลักสูตรการบริการด้านการท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาล หลักสูตรว่าด้วยการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเฉพาะ (นิเวศน์ป่าเขา

นิเวศน์ทะเล เชิงวัฒนธรรม MICE) หลักสูตรการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการโฮมสเตย์มาตรฐานชาติและฮาลาล (นวัตกรรม) เป็นต้น

๒) สร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการด้วยมาตรการกลไกทางภาษี นโยบายรัฐบาล การเข้าถึงแหล่งเงินทุกดอกเบี้ยต่ำ เพื่อให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้พัฒนาคุณภาพการบริการ พัฒนาบุคลากรของตนเอง และการพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะการจัดการท่องเที่ยวสมัยใหม่เพื่อสร้างโอกาสทางตลาดแก่ผู้ประกอบการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ

๓) สนับสนุนบุคลากรในสถานประกอบการการท่องเที่ยวให้มีสมรรถนะขั้นพื้นฐานตามตำแหน่งงานตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ พร้อมทั้งการเสริมสร้างทัศนคติใหม่แก่ประชาชนที่ทำงานด้านการท่องเที่ยว พร้อมทั้งการเพิ่มสมรรถนะเฉพาะทั้งด้านภาษาอังกฤษ จีน มลายู อาหรับ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะทางการตลาดท่องเที่ยวในระบบดิจิทัล ทักษะการบริการการท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาล ทักษะการมีมนุษยสัมพันธ์และการพัฒนาบุคลิกภาพ

๔) การปลูกฝังและพัฒนาทัศนคติที่น้อยพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ทั้งในและนอกระบบการศึกษาเพื่อสืบสานภารกิจการท่องเที่ยวของพื้นที่ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในชุมชนของตนเอง

๕) สนับสนุนสถาบันการศึกษา จัดตั้งศูนย์ฝึกความเชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยวอาหารและการโรงแรมให้เป็นไปตามมาตรฐานฮาลาลและระดับสากล และการพัฒนาห้องปฏิบัติการเพื่อการท่องเที่ยวอาหาร และการโรงแรมให้เป็นไปตามมาตรฐานฮาลาลและระดับสากล และการโรงแรม เพื่อเป็นแหล่งฝึกทักษะการปฏิบัติของแรงงาน เพื่อการพัฒนาเป็นแรงงานมืออาชีพในอนาคต และการหนุนเสริมให้ชายแดนใต้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และการโรงแรม มาตรฐานฮาลาล รองรับการค้าเติบโตของนักท่องเที่ยวมุสลิมของพื้นที่ และประเทศ

๖) สนับสนุนการจัดเสวนาแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนาวิชาการในการบริหารจัดการแรงงานด้านการท่องเที่ยว การสร้างสรรคนโยบายแห่งรัฐ เพื่อการจูงใจและพัฒนาแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวชายแดนใต้

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริม และพัฒนาขีดความสามารถประชาชน ชุมชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของตนเอง และได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑) ส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ พื้นที่ท่องเที่ยวชุมชนนวัตกรรม ชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวได้มีความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยว และส่งเสริมให้มีคณะกรรมการบริหารท่องเที่ยวชุมชนประจำพื้นที่ และพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ให้สามารถจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวของตนเองได้ ส่งเสริมการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น ประชาชนท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างมืออาชีพ

๒) เปิดโอกาสให้ประชาชน และชุมชนที่มีขีดความสามารถ เข้าถึงการพัฒนาศักยภาพของตนเอง และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้า ที่เป็นอัตลักษณ์พหุวัฒนธรรมของพื้นที่ การต่อยอดสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชนในชายแดนใต้ให้เป็นของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว และการพัฒนาบริการบนพื้นฐานของมรดกและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อยกระดับเป็นบริการแก่นักท่องเที่ยว

๓) สร้างโอกาสให้แก่ประชาชนคนรุ่นใหม่ให้กลับมาทำงานในชุมชนตนเอง โดยการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมทักษะธุรกิจบริการทางการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการประกอบธุรกิจใหม่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ระดับชุมชนโดยเฉพาะด้านการพัฒนาบริการ และการจัดการตลาดท่องเที่ยว เช่นหลักสูตรสปาสุขภาพ หลักสูตรเมนูอาหารชายแดนใต้ เป็นต้น

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นชมรมการท่องเที่ยว หรือท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ หรือผู้ประกอบการท่องเที่ยวให้มีความเข้มแข็งในการบูรณาการทำงานร่วมกัน พร้อมทั้งยกระดับเป็นสมาพันธ์ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวชายแดนใต้

๕) เพิ่มช่องทางและโอกาสสำหรับชุมชน (วิสาหกิจชุมชน) ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อการลงทุน และพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้แก่เอกชน ชุมชนท่องเที่ยวภายใต้หลักการสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม Tourism ๔.๐

๖) พัฒนาพื้นที่ชุมชนต้นแบบที่มีร่องรอยทางประวัติศาสตร์ พหุวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ เช่น

- ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ที่เน้นการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมเยือน นอกจากจะได้สัมผัสกับหมู่บ้านในม่านหมอกท่ามกลางหุบเขา สีเขียวและผู้คนที่ยิ้มแย้มเป็นมิตรแล้ว ยังได้เรียนรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่มาของชุมชน และเป็นหน้าประวัติศาสตร์ของประเทศ อีกทั้งมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรท้องถิ่น โดยแปรรูป ให้เป็นสบู่ เทียนหอม และอื่นๆ อีกมากมาย ที่สามารถใช้ในชุมชนเพื่อลดค่าใช้จ่าย รวมถึงสามารถขายเป็นสินค้าของฝากได้ต่อไปอีกด้วย
- ส่งเสริมการเรียนรู้วิถีชีวิตเงาะป่าซาไก เน้นการชิมซบวิถีชีวิต การสัมผัสบรรยากาศหุบเขาที่อยู่อาศัยกับธรรมชาติ การผลิตของที่ระลึกร่วมกับชนพื้นเมือง การแสดงวิถีชีวิตชนพื้นเมือง เป็นต้น
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวตำบลบางปู ชุมชนมุสลิมที่อยู่ริม "อ่าวปัตตานี" เน้นการท่องเที่ยวชุมชนการสัมผัสบรรยากาศที่สวยงาม อาหารทะเลที่อร่อย และเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนมุสลิม บรรยากาศล่องเรือชมหิ่งห้อยที่สวยงามมาก อีกทั้งยังมีการสร้างศาลาลอยน้ำเพื่อให้นักท่องเที่ยวพักผ่อนธรรมชาติ เป็นต้น
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวระบบเชิงนิเวศ อาทิ เชื้อนบางกลาง ทะเลหมอกอัยเยอร์เวง มะแนตตาล้ำ น้ำตกทรายขาว
- การฟื้นฟูพัฒนาชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น ให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมของชุมชนท่องเที่ยวตามเอกลักษณ์ที่ต้องการนำเสนอแก่นักท่องเที่ยว เช่น พิพิธภัณฑสถานชุมชนละหาร (ยิงอ) มัสยิด ๓๐๐ ปี (วาดีอัลฮูเซ็น) มัสยิดกรือเซะ พิพิธภัณฑสถานปัตตานี วังเก่า ๗ หัวเมือง ศาลาเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ เมืองโบราณยะรัง โบราณสถานหรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ เตรียมพร้อมสังคม ชุมชนชายแดนใต้รองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยว พหุวัฒนธรรมในระดับประเทศ และนานาชาติ

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑) ส่งเสริมการเติบโตทางการท่องเที่ยวชายแดนใต้บนพื้นฐานความเป็นพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ โดยเน้นสนับสนุนชุมชน ผู้ประกอบการในพื้นที่ในการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์และวิถีชายแดนใต้ และสนับสนุนชุมชนมีบทบาทในการสื่อสาร การส่งเสริมภาพลักษณ์ การเป็นเจ้าของที่ดี การเสริมสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนถึงอัตลักษณ์ความเป็นไทยชายแดนใต้ และสนับสนุนชุมชนท่องเที่ยวในการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นพื้นที่พหุวัฒนธรรม และสนับสนุนคณะกรรมการท่องเที่ยวชุมชนในการเรียนรู้ผ่านการศึกษาดูงาน การอบรมในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเรียนรู้ในการเป็นเจ้าของที่ดีสำหรับการต้อนรับนักท่องเที่ยว

๒) สร้างกระแสสังคมท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดในสังคมชายแดนใต้ ให้มีความตื่นตัวเปิดรับการท่องเที่ยว โดยผ่านสื่อสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางสื่อต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริม การสื่อสารเรื่องราวอันเป็นเอกลักษณ์ของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้ที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อปลูกฝังความรักและความภาคภูมิใจต่อพหุวัฒนธรรมของชุมชน ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ชุมชน ให้การสนับสนุนคนรุ่นใหม่ของชุมชนชายแดนใต้ร่วมพัฒนาสื่อสร้างสรรค์นำเสนอสิ่งจูงใจทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวของตนเอง และการส่งเสริมให้ชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการการท่องเที่ยวด้วยตัวเอง ควบคู่กับการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวทั้งการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อาหารปลอดภัย การแต่งกายและอาหารตามอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) เตรียมพร้อมชุมชนที่เป็นพื้นที่สำคัญทางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมระดับนานาชาติ และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของชายแดนใต้ เพื่อให้ชุมชนมีทักษะสากลในการเป็นเจ้าของที่ดีเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว ต่างชาติ ส่งเสริมการจัดทำธรรมนูญการท่องเที่ยวในชุมชน การสร้างค่านิยมชุมชนเพื่อรับการท่องเที่ยว พร้อมบูรณาการความร่วมมือกับองค์กรภาคีเพื่อการจัดระเบียบชุมชนรองรับการท่องเที่ยว การสร้างภาพลักษณ์และความภาคภูมิใจในอาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนอันจะนำไปสู่การสร้างงาน อาชีพ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของตลาดการท่องเที่ยวของชุมชน และจังหวัดชายแดนใต้ที่ดีขึ้นได้

๔) เสริมสร้างความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ประชาชน และส่วนราชการ ในการส่งเสริมจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำหมู่บ้าน ชุมชน จังหวัด ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องรองรับการ ท่องเที่ยวเชิงพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ในแต่ละจังหวัดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในจังหวัด และการ ท่องเที่ยวร่วมในชายแดนภาคใต้ เชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวหลักของจังหวัดสู่ชุมชน ให้ชุมชนได้ประโยชน์ จากการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด

๕) ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนจัดการท่องเที่ยวของตนเองให้เป็นชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบให้เกิดขึ้นทุก อำเภอ และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความสำเร็จการท่องเที่ยวของชุมชนอื่นเพื่อการปรับปรุงและ พัฒนาชุมชนท่องเที่ยวของตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินงานใน ๔ กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมพัฒนาศักยภาพ บุคลากรขับเคลื่อนโครงการในพื้นที่ ๓ จังหวัดภาคใต้ กิจกรรมศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนา การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กิจกรรมพัฒนาชุมชนต้นแบบด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน และกิจกรรมสร้างการรับรู้ การท่องเที่ยวโดยชุมชนต้นแบบ เพื่อพัฒนาต้นแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน และส่งเสริมให้การท่องเที่ยวโดยชุมชน ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในตลาดการท่องเที่ยวคุณภาพทั้งใน และต่างประเทศ

๖) เตรียมพร้อมชุมชนในการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชน การจัดการปัญหาขยะ การจัดระเบียบชุมชนให้มีความสวยงามเรียบร้อย การส่งเสริมการปรับปรุงและพัฒนาบริเวณในชุมชนการท่องเที่ยวโดยเฉพาะระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมในชุมชนรับนักท่องเที่ยว

๓. แผนงาน โครงการ ระยะเวลาดำเนินการ หน่วยงานรับผิดชอบ ประมาณการงบประมาณ

แผนงานที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

- ๑) โครงการปรับปรุงและหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๒) โครงการฝึกอบรมผู้นำเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๓) โครงการฝึกอบรมตัวแทนการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนใต้
- ๔) โครงการฝึกอบรมนักบริหารการท่องเที่ยวชายแดนใต้
- ๕) โครงการฝึกอบรมการบริการด้านการท่องเที่ยวมาตรฐานสากล
- ๖) โครงการจัดทำหลักสูตรว่าด้วยการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเฉพาะ และการฝึกอบรมสร้างบุคลากรท่องเที่ยว (นิเวศน์ป่าเขา นิเวศน์ทะเล เชิงวัฒนธรรม MICE)
- ๗) โครงการส่งเสริม มาตรการกลไกทางภาษี นโยบายรัฐบาล เพื่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุกดอกเบียต่ำผู้ประกอบการท่องเที่ยว
- ๘) โครงการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะทั้งด้านภาษาอังกฤษ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะทางด้านการตลาดท่องเที่ยวในระบบดิจิทัลแก่บุคลากรการท่องเที่ยว
- ๙) โครงการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรด้านอาหารและผลิตภัณฑ์สินค้าทางวัฒนธรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น (OTOP นวัตกรรม)
- ๑๐) โครงการพัฒนาฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการและประชาสัมพันธ์
- ๑๑) โครงการฝึกอบรมนักโภชนาการอาหารฮาลาล
- ๑๒) โครงการเทียบโอนการศึกษาเพื่อรองรับการผลิตและการพัฒนาบุคลากรท่องเที่ยวเฉพาะ
- ๑๓) โครงการการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการโฮมสเตย์มาตรฐานชาติและฮาลาล
- ๑๔) โครงการจัดแสดงนิทรรศการผลิตภัณฑ์ชุมชนทั้งในและต่างประเทศ
- ๑๕) โครงการฝึกอบรมยูวเซฟเพื่อการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม
- ๑๖) โครงการจัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชายแดนใต้
- ๑๗) โครงการพัฒนาวิชาการในการบริหารจัดการแรงงานด้านการท่องเที่ยวชายแดนใต้

แผนงานที่ ๒ การเตรียมพร้อมเมืองอาหารรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม

- ๑) โครงการปึกหมุดผู้ประกอบการมรดกอาหารจากภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๒) โครงการพัฒนา Application หรือเทคโนโลยีสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการขยายตัวของ การท่องเที่ยวอาหารพหุวัฒนธรรม
- ๓) โครงการสายสัมพันธ์มรดกอาหาร มรดกอาเซียน เพื่อการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม
- ๔) โครงการผลิตและเผยแพร่ตำรับมรดกอาหารปัตตานีเพื่อการท่องเที่ยวแบบ ๒ ภาษา (Pattani Heritage Recipe)
- ๕) โครงการจัดตั้งศูนย์ฝึกความเชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยวอาหารและการโรงแรมให้เป็นไปตาม มาตรฐานสากลและระดับสากล

แผนงานที่ ๓ ส่งเสริม และพัฒนาขีดความสามารถประชาชน ชุมชนในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของตนเอง

- ๑) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนนวัตวิถีชายแดนใต้
- ๒) โครงการส่งเสริมการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น ปราชญ์ท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างมืออาชีพ
- ๓) โครงการต่อยอดสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชนในชายแดนใต้ให้เป็นของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว
- ๔) โครงการพัฒนาทักษะธุรกิจบริการทางการท่องเที่ยวชุมชน
- ๕) โครงการส่งเสริมการรวมกลุ่มชุมชนท่องเที่ยวชายแดนใต้ รองรับการท่องเที่ยวนานาชาติ

แผนงานที่ ๔ การพัฒนาชุมชนพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้เพื่อการท่องเที่ยว

- ๑) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว พื้นที่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา
- ๒) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเรียนรู้วิถีชีวิตเงาะป่าซาไก
- ๓) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวตำบลบางปู" ชุมชนมุสลิมที่อยู่ริม "อ่าวปัตตานี"
- ๔) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวระบบเชิงนิเวศชุมชน เชื้อนบางกลาง ทะเลหมอกอัยเยอร์เวง
- ๕) โครงการฟื้นฟูพัฒนาชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น (พิพิธภัณฑสถานละหาร (ยิงอ) มัสยิด ๓๐๐ ปี (วาดีอัลฮูเซ็น) มัสยิดกรือเซะ พิพิธภัณฑสถานปัตตานี วังเก่า ๗ หัวเมือง ศาลาเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ เมืองโบราณยะรัง)

แผนงานที่ ๕ การพัฒนาชุมชนรองรับการท่องเที่ยวนานาชาติ

- ๑) โครงการพัฒนาชุมชนชายแดนอัตลักษณ์ความเป็นไทยชายแดนใต้รับการท่องเที่ยว
- ๒) โครงการส่งเสริมจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวประจำหมู่บ้าน ชุมชน จังหวัด
- ๓) โครงการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนจัดการท่องเที่ยวของตนเองให้เป็นชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบ อำเภอ
- ๔) โครงการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชน การจัดระเบียบชุมชนรับการท่องเที่ยว

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔

การเสริมสร้างความเป็นเลิศในการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวมุสลิม และพหุวัฒนธรรมมลายู พุทธ จีน ของประเทศ และการพัฒนาการตลาดเฉพาะเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวระดับชาติ และนานาชาติ

๑. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อพัฒนาให้จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวฮาลาล ของประเทศไทย ที่มีศักยภาพในระดับสากล เป็นที่ยอมรับ เชื่อมโยงจากนักท่องเที่ยวทั้งใน และต่างประเทศ (ฮาลาล หมายถึง การได้รับอนุญาตหรืออนุมัติ การท่องเที่ยวฮาลาล หมายถึง การท่องเที่ยวที่ครอบคลุมไปถึงวิถีชีวิตที่ฮาลาล อาหารฮาลาล ที่พักฮาลาล การแต่งตัวฮาลาล)

๒) เพื่อเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวฮาลาลในจังหวัดชายแดนใต้ให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง สร้างงาน อาชีพ และรายได้แก่ชุมชน และจังหวัด

๓) เพื่อสร้างตลาดแบบเฉพาะกลุ่มสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไปที่มีความสนใจในการท่องเที่ยวจาก กลุ่มนักท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ กลุ่ม MICE กลุ่มนักท่องเที่ยวนิเวศน์ป่าเขาฮาลาลบาเลา กลุ่มนักท่องเที่ยวนิเวศน์ทางทะเล และกลุ่มนักท่องเที่ยวชายแดน ให้เติบโตมากขึ้น

๒. เป้าหมาย และค่าวัดผล

- ๑) การท่องเที่ยวฮาลาลชายแดนใต้ สร้างงาน อาชีพ มากกว่า ๕,๐๐๐ คน
- ๒) การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มมุสลิมอาเซียนใต้ในพื้นที่ชายแดนใต้เติบโตไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๕
- ๓) มูลค่าการท่องเที่ยวฮาลาลสร้างรายได้แก่ชุมชนท่องเที่ยวรองรับมาตรฐานฮาลาล ไม่น้อยกว่า ๕๐ ล้านบาท
- ๔) จำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่ม MICE กลุ่มนักท่องเที่ยวนิเวศน์ป่าเขาฮาลาลบาเลา กลุ่มนักท่องเที่ยวนิเวศน์ทางทะเล และกลุ่มนักท่องเที่ยวชายแดน เติบโตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕

โดยมีแนวทางการพัฒนา มาตรการ และแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างมาตรฐานท่องเที่ยวฮาลาลของจังหวัดชายแดนภาคใต้

มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

๑) จัดทำมาตรฐานกลางของการท่องเที่ยวฮาลาล เพื่อการพัฒนาภาพลักษณ์ และความเชื่อมั่น ด้านคุณภาพในการจัดบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้มาตรฐานฮาลาล พร้อมทั้งส่งเสริมสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคีเครือข่าย ในพื้นที่ร่วมพัฒนาและบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน ให้มีระบบการให้คำปรึกษาการพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาล และการตรวจประเมินรับรองมาตรฐานแก่ชุมชนท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร ร้านค้า ที่ได้มาตรฐานท่องเที่ยวฮาลาล และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนการเชื่อมโยงความร่วมมือกับกลุ่มประเทศอิสลามเพื่อการยกระดับการการท่องเที่ยวฮาลาลให้ได้รับการยอมรับในระดับสากล

๒) ส่งเสริมการพัฒนาสื่อการท่องเที่ยวเพื่อการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวฮาลาลเชิงรุก ในสื่อที่หลากหลาย โดยเฉพาะสื่อดิจิทัล มุ่งเน้นการสื่อสารคุณค่า ภาษาเฉพาะ (ภาษามลายูถิ่นและมลายู

กลาง/บาฮาซา) และภาพลักษณ์การท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมมุสลิมชายแดนใต้ เพื่อเชื่อมโยงกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยววันหยุดนิยม ที่เป็นจุดหมายปลายทางอันบริสุทธิ์ (Virginity Destination) ตัวเลือกของนักท่องเที่ยวจากอาเซียนใต้ และนักท่องเที่ยวมุสลิมจากทั้งใน และต่างประเทศ เช่น เปิดโลกแหล่งท่องเที่ยววิถีชนป่าชายเลนบางปูมาตรฐานฮาลาล เปิดโลกแหล่งท่องเที่ยววิถีชนนานาชาติป่าฮาลาบาลา มาตรฐานฮาลาล การพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาล เป็นต้น

๓) ส่งเสริมการทำการตลาดเป้าหมายมุสลิม ด้วยการวางแผนการตลาดผ่านผู้แทนองค์กรอิสลาม เครือข่ายมุสลิมทั้งในพื้นที่ประเทศ และนานาชาติ เพื่อการสร้างโอกาสในการส่งเสริมการท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาลของพื้นที่ จัดทำปฏิทินท่องเที่ยววิถีมุสลิมแบบมลายู เพื่อเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวเฉพาะในพื้นที่ใกล้เคียง และนักท่องเที่ยวนานาชาติ

๔) ส่งเสริมการนำมาตรฐานท่องเที่ยวฮาลาลไปใช้อย่างกว้างขวางในพื้นที่ และให้ความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องตามหลักศาสนาอิสลามแก่นักท่องเที่ยวและสาธารณชน คัดเลือกผู้ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานพร้อมจัดหารางวัลจูงใจในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

๕) การพัฒนาระบบการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ การตลาดท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาลผ่านผู้ประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยวชุมชน มัคคุเทศก์ นักเล่าเรื่องชุมชน Youtuber และ Blogger เพื่อการสร้างกระแสท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาลของชายแดนใต้

๖) เสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาล โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ระบบเครือข่ายสารสนเทศเพื่อวิเคราะห์และเก็บข้อมูล กล้อง CCTV ระบบอินเทอร์เน็ตในเมืองในสถานที่ท่องเที่ยว ระบบไฟฟ้า พื้นที่ตัวอย่าง แหล่งท่องเที่ยว บ่อน้ำร้อนอำเภอบางปะกง แหล่งท่องเที่ยวชุมชนบางปู ชุมชนท่องเที่ยวจุฬารัตน์พัฒนาที่ ๑๒ อำเภอสุนทรบุรี เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่ม เพื่อดึงดูดการเดินทางท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม และกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในจังหวัดชายแดนใต้

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑) ส่งเสริมการตลาดแบบเฉพาะกลุ่มสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไปที่มีความสนใจในการท่องเที่ยวในความหลากหลายนิเวศน์ป่าเขาฮาลาบาลา จ.ยะลา และป่าเขาบาลาฮาลา จ.นราธิวาส ชุมชนท่องเที่ยวบาราโหม อ.เมือง ชุมชนท่องเที่ยวจุฬารัตน์พัฒนา ๑๐ อ.เบตง พร้อมทั้งพัฒนากิจกรรมขึ้นสำหรับกลุ่มตลาดระดับกลาง และนักท่องเที่ยวผู้มีกำลังซื้อสูง และนักท่องเที่ยวกลุ่มความสนใจพิเศษ นักอนุรักษ์ นักผจญภัย เช่น นั่งรถจี๊ปชมสวนผลไม้ นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร การเรียนรู้ศาสตร์พระราชานในพื้นที่ชายแดนใต้ ทั้งที่เป็นมุสลิม

๒) ส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มที่ขึ้นขอบวิถีชีวิตตามศักยภาพของจังหวัดชายแดนใต้ เช่น การแข่งขันนกเขาชวาเสียงระดับนานาชาติ จ.ยะลา การแข่งขันเรือกอลและเรือคซสีห์นานาชาติ การแข่งเรือยอกองนานาชาติ จ.นราธิวาส เทศกาลไม้ผลเบตง-นานาชาติ จ.ยะลา เป็นต้น

๓) ส่งเสริมการทำตลาดเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ทางทะเล เช่น ชุมชนท่องเที่ยวบางปู อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี เป็นต้น

๔) ส่งเสริม สนับสนุน การทำการตลาด เจาะกลุ่มส่วนราชการ ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน ในการพัฒนา กลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยว เพื่อรองรับในช่วงฤดูแล้งเฉพาะทางด้านพหุวัฒนธรรม และวันสำคัญทาง ศาสนา เช่น งานเมาลิดกลาง งานอาซูรอ ประเพณีซึกพระ อ.โคกโพธิ์ งานคริสต์มาส จ.ปัตตานี มหารอมฎอน จ.ปัตตานี การประกวดอนาซีตนาชาติ การประกวดการท่องเที่ยวจ.ปัตตานี เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ต่างพื้นที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสนับสนุนการส่งเสริมการจัดงานในวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมของชุมชน จังหวัด ที่ยึดโยงกับความหลากหลายทางพหุวัฒนธรรมพร้อมพัฒนาเชื่อมโยงกับการ ท่องเที่ยวจากพื้นที่ใกล้เคียง และนานาชาติ และจัดทำตารางเวลาการท่องเที่ยวเพื่อการส่งเสริมท่องเที่ยวฮาลาล ที่เชื่อมโยงพิธีกรรมทางศาสนา จัดการแอฟฟลิเคชันเพื่อการรองรับการท่องเที่ยวฮาลาล เช่น แอฟฟลิเคชัน Halal Trip Thailand หรือเพจเฟสบุ๊คแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว และการพัฒนาบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง

๕) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น การพัฒนาตลาด วัฒนธรรม ถนนสายวัฒนธรรมบูดาอชายแดน งานบุญบั้งไฟ อ.สุคีริน ประเพณีศาลเจ้าโต๊ะโมะ อ.สุคีรินและ อ.สุโขทัย การส่งเสริมผ้าทอลายจวนตานีที่ชุมชนบ้านตรังและ อ.มายอ และบ้านทรายขาว อ.โคกโพธิ์ ผ้าสี มายา บ้านหน้าถ้ำ จ.ยะลา ส่งเสริมถนนสายวัฒนธรรมชุมชนสองวิถีไทยพุทธ-มุสลิม อ.แม่ลาน และอำเภอกอ โภธิ์ ถนนสายวัฒนธรรมชุมชนสามวิถี ไทยพุทธ-มุสลิมและจีน บ้านอานะรุ จ.ปัตตานี และ อ.เบตง จ.ยะลา แลกเปลี่ยนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ตลาดน้ำยะกัง

๖) ส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เน้นการบริการการแพทย์ ครบวงจร เช่น แช่เท้าที่บ่อน้ำร้อนเบตง สมุนไพร ณ หมู่บ้านจุฬารณ ๑๒ และสร้างการรับรู้อย่างแพร่หลายในตลาด กลุ่มเป้าหมายมุสลิมที่มีความสนใจเฉพาะด้านสร้างโอกาส จากนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจากชายแดนอาเซียนใต้ และนานาชาติ ให้การสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการสุขภาพมาตรฐานฮาลาลเพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่ ศัลยกรรมเสริมความงาม การตรวจสุขภาพประจำปี ทันตกรรม จักษุวิทยา การรักษาภาวะผู้มีบุตรยาก ศัลยกรรมกระดูก และผ่าตัดหัวใจ วาริบำบัด สปา เป็นต้น

๗) ส่งเสริมตลาดธุรกิจท่องเที่ยวกลุ่ม MICE ในกลุ่มมุสลิม เพื่อการประชุม สัมมนา จัดนิทรรศการ หรือการประชุมวิชาการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น การจัดงานการท่องเที่ยวฮาลาลเอ็กซ์โป การจัดงาน Business matching ธุรกิจสามเหลี่ยมชายแดนใต้ งานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจอาหารฮาลาล พหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ มหกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ๓ จังหวัดชายแดนใต้

๘) การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวชายแดน ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยว ชายแดน การส่งเสริมการขายสินค้าในพื้นที่ชายแดน การจัดงานมิตรภาพชายแดนเพื่อการท่องเที่ยว มหกรรม สินค้าชายแดนเพื่อการท่องเที่ยว การจัดงานส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนในพื้นที่เบตง สุโขทัย และ ด่านชายแดนอื่นๆ ที่มีศักยภาพร่วมระหว่างชายแดนใต้และประเทศมาเลเซีย เช่น มหกรรมบิกไบค์ประจำปี งานออฟโรด วิ่งเทรล วิ่งมาราธอน ปั่นจักรยาน เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างแบรนด์การตลาดสมัยใหม่ เพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยว

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑) ส่งเสริมการพัฒนา สร้างสรรค์สื่อดิจิทัล เพื่อการสื่อสารเอกลักษณ์ความเป็นไทยมุสลิม ไทยพุทธ ไทยจีน ที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งการสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจ ในเวทีระดับพื้นที่ ระดับชาติ และระดับโลก พร้อมทั้งส่งเสริม และพัฒนาเรื่องราวในโลกดิจิทัลเพื่อสื่อสาร ความโดดเด่นเฉพาะทั้งด้าน ภาษา วิถีชีวิต อาหาร เครื่องแต่งกาย สถาปัตยกรรม ตีกรามบ้านช่อง ให้ได้รับ โอกาสจากธุรกิจการท่องเที่ยว

๒) ส่งเสริมขีดความสามารถแก่ชุมชน ผู้ประกอบการ ในการสื่อสารเอกลักษณ์ความเป็นพหุวัฒนธรรม ชายแดนใต้ผ่านสื่อสร้างสรรค์และนวัตกรรมทางสื่อในรูปแบบดิจิทัล คลิปวิดีโอ รวมทั้งสื่อต่างๆ ที่เอื้อต่อ พฤติกรรมผู้บริโภคในสังคมดิจิทัล (Like ,Chat ,Share and comment) เทสต์ทัวร์ ดารานักแสดง ยุวทูตการ ท่องเที่ยว พรีเซ็นเตอร์ เน็ตไอดอล Blogger Youtuber

๓) ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างแพลตฟอร์มกลางเพื่อการท่องเที่ยวชายแดนใต้ หรือพัฒนาเนื้อหา (คอนเท้นต์ในรูปแบบดิจิทัล เพื่อเชื่อมโยงแพลตฟอร์มอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสะท้อนเอกลักษณ์ของแต่ละจังหวัด เพื่อการนำเอกลักษณ์พหุวัฒนธรรมชายแดนใต้และของแต่ละท้องถิ่นในชายแดนใต้ เพื่อสร้างโอกาส และมูลค่า ทางการท่องเที่ยว ผ่านกิจกรรมดิจิทัล พร้อมทั้งการสัญจรพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้สัญจรในระดับประเทศ และต่างประเทศ ผ่านช่องทางทางการสื่อสารเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์บนตลาดดิจิทัล ที่เป็นที่นิยม ในกลุ่มเป้าหมายคนรุ่นใหม่ เช่น จัดทำฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

๔) สนับสนุน ผู้ที่มีความสามารถในพื้นที่ และสังคมไทยในภาพกว้างเพื่อร่วมในการสร้างสรรค์ นวัตกรรมเชิงกิจกรรมท่องเที่ยว เพื่อการสร้างคุณค่าในส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดชายแดนใต้ และ สร้างสรรค์นวัตกรรมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สมดุลเชิงพื้นที่และเวลาทั้งในช่วงฤดูการท่องเที่ยวทั้งกิจกรรม สำคัญทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ด้วยการพัฒนารูปแบบใหม่ๆ ในการจัดงานมหกรรม เพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวในรายกิจกรรมสำคัญอย่างต่อเนื่อง นวัตกรรมส่งเสริมการ กระตุ้นการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล การสร้างสรรค์กิจกรรมทางเลือกเพื่อให้จังหวัดชายแดนใต้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความนิยมในกลุ่มการตลาด ท่องเที่ยวแบบมีเป้าหมายเฉพาะ เช่น ท่องเที่ยวเพื่อการช้อปปิ้งชายแดนใต้ ท่องเที่ยวเพื่อผจญภัยนิเวศน์ป่าเขา ฮาลาบาลา ท่องเที่ยวเชิงกีฬา ท่องเที่ยวตามรอยเพชรพระอุมา อ.สุคีริน เรียนรู้วิถีโอริงอัสลี เป็นต้น

๕) ส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการพัฒนาผู้ประกอบการ บุคลากรทางการท่องเที่ยว ให้เข้าถึงสามารถใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมการตลาด พร้อมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคส่วน ในการทำการตลาดร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการตลาด เช่น การสร้างโอกาสในการเชื่อมโยงกับผู้ให้บริการแพลตฟอร์มทางการท่องเที่ยวระดับประเทศ และนานาชาติ การทำ MOU การศึกษาดูงานระหว่างชุมชน เป็นต้น

๖) สร้างเส้นทางท่องเที่ยวภาคใต้ให้เป็นแบรนด์โปรแกรมท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมที่ต้องห้ามพลาด ริเริ่มให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยว และการเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำ ในรูปแบบการท่องเที่ยว (segments) ใหม่ และเริ่มมีการขยายเป้าหมายกลุ่มภูมิศาสตร์เพิ่มเติม เช่น โปรแกรม การท่องเที่ยว ดังนี้

- วันเดียวเที่ยวชายแดนใต้ เช่น เที่ยวปัตตานี โปรแกรม “สัมผัสปัตตานีเมืองแห่ง ๓ วัฒนธรรม ไทย จีน มลายู” วันเดียวเที่ยวเบตง วันเดียวเที่ยวนรา ยะลาสุขใจ เที่ยวได้

- ตลอดปี สัมผัสชีวิต ๒ วิถี ใต้เงาสันกาลาศีรี ชุมชนทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี มาเป็นนักร้องด้วยกัน สักวันหนึ่ง ต.ภูเขทอง อ.สุคีริน เป็นต้น
- เส้นทางเชื่อมโยงกับพื้นที่ใกล้เคียง เช่น เส้นทางหาดใหญ่-ด่านประกอบ- มาเลเซีย - เบตง-ยะลา-ปัตตานี-หาดใหญ่ “๓ วัน ๒ คืน เทียวยะลา” โปรแกรม “ลอด ๒ อุโมงค์ สัมผัสวัฒนธรรม ๓ ศาสนา”
 - เส้นทางเชื่อมโยงกับอันดามัน เช่น เทียวเมืองพหุวัฒนธรรม สตูล – สงขลา – ปัตตานี คุกพาส์กูเด็น – มัสยิดมาบัง – วัดชนาธิปเฉลิม – ศาลเจ้าไปเจ้าแก้ว – ชุมชนหัวทางและชุมชนโคกพะยอม – มัสยิดกลางสงขลา – สถาบันทักษิณคดีศึกษา - สุลต่านสุไลมาน ณ มรุ่ม ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว- มัสยิดกรือแซะ-สุสานพญาอินทรีรา – มัสยิดรายอหาดตะโล๊ะกาโป – วัดมูจลินทวาปีวิหาร – มัสยิดนัจมุดดิน เป็นต้น
 - เส้นทางเชื่อมอาเซียนใต้ เช่น ชิงกอร่า – ลังกาสูกะ – รัฐเคดาห์ – ปีนัง – มะละกา ย่านสงขลาเมืองเก่า – กำแพงเมืองสงขลา – พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสงขลา มัสยิดกรือแซะ – เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว – พิพิธภัณฑชาิว – ปีนัง เทลุกอินตัน รัฐเปรัก – มะละกา เป็นต้น
 - เส้นทางวัฒนธรรม ศาสนา ชายแดนใต้ เช่น เทียววัด ชมวังจะบังติกอ ต่อสู่อู ปีนัง , วังเก่าจะบังติกอ - เมืองโบราณยะริง – เมืองโบราณยะรัง - วัดคูหาภิมุข - วัดช้างให้ - น้ำตกทรายขาว - มัสยิดโบราณ ๓๐๐ ปี - ศาลาที่ประทับ ร.๗ - มัสยิดกลางปัตตานี – เกาะปีนัง เป็นต้น
 - เส้นทางลังกาสุกะสู่เมืองปัตตานีในอดีต เช่น ชุมชนท่องเที่ยวต้นหยงลูโละ - มัสยิดกรือแซะ - สุสานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว - ชมชุมชนบาราโหม - สุสานพระยาอินทรีรา - ชุมชนท่องเที่ยวบางปู – มัสยิดโบราณอาโหลง- วังจะบังติกอ – มัสยิดรายอฟาตอนี เป็นต้น
 - เส้นทางใต้สุดแดนสยาม เมืองงามชายแดน สงขลาเขตแคว้น ดินแดนสุไลมาน เช่น วัดคูหาภิมุข – สวนขวัญเมือง – สวนสาธารณะเบตง – วัดพุทธาธิวาส - หมู่บ้านจุฬารณณ์ ๑๐ อุโมงค์ปิยะมิตร – สวนไม้ดอกเมืองหนาว – พิพิธภัณฑฯพะอำมะรงค์ – กำแพงเมืองเก่า พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจังหวัดสงขลา – เขาดังกวน – สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำสงขลาหาดสมิหลา - สุสานของสุลต่านสุไลมาน ณ มรุ่ม เป็นต้น
 - เส้นทางลังกาสุกะ ๗ หัวเมืองในสามจังหวัดชายแดนใต้ คือ หัวเมืองปัตตานี- สายบุรี - ยะหริ่ง – หนองจิก – ระแงะ - รามัน – ยาลอ
 - เส้นทางนกเงือก บ้านเจาะกะพ้อใน อ.กะพ้อ จ.ปัตตานี ป่าบาลาฮาลา อ.แว้ง จ.นราธิวาส และป่าฮาลา บาลา อ.บันนังสตา จ.ยะลา
 - เป็นต้น

๓. แผนงาน โครงการ ระยะเวลาดำเนินการ หน่วยงานรับผิดชอบ ประมาณการงบประมาณ

แผนงานที่ ๑ การเสริมสร้างภาพลักษณ์คุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานท่องเที่ยวฮาลาล

๑) โครงการจัดทำมาตรฐานการท่องเที่ยวฮาลาลแดนใต้
๒) โครงการพัฒนาภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นด้านคุณภาพในการจัดบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดชายแดนภาคใต้

- ๓) โครงการสื่อสารคุณค่า และภาพลักษณ์การท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมวิถีมุสลิมชายแดนใต้
๔) โครงการส่งเสริมการตลาดเส้นทางโปรแกรมท่องเที่ยวชายแดนใต้
๕) โครงการส่งเสริมการปฏิบัติทางการท่องเที่ยวที่ตามหลักศาสนาอิสลาม

แผนงานที่ ๒ การส่งเสริมการตลาดดิจิทัล เพื่อการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม

๑) โครงการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยววิเวศน์ป่าเขาฮาลาลา จ.ยะลา และป่าเขาฮาลาลาฮาลา จ.นราธิวาส

๒) โครงการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มการแข่งขันนกเขาชาวเสียงระดับนานาชาติ จ.ยะลา
๓) โครงการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มนักท่องเที่ยวการแข่งขันเรือกอลและและเรือคชสีห์นานาชาติ การแข่งเรือยอกองนานาชาติ จ.นราธิวาส เทศกาลไม้ผลเบตง-นานาชาติ จ.ยะลา
๔) โครงการส่งเสริมการทำตลาดเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ทางทะเล
๕) โครงการส่งเสริม สนับสนุน การทำการตลาด เจาะกลุ่มส่วนราชการ ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน ในการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยว

- ๖) โครงการส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
๗) โครงการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวทางการแพทย์
๘) โครงการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวกลุ่ม MICE ในกลุ่มมุสลิม
๙) โครงการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวกลุ่มการท่องเที่ยวชายแดนใต้
๑๐) โครงการพัฒนาทักษะตลาดดิจิทัล เพื่อการท่องเที่ยวแก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวชายแดนใต้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕

การบริหารจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้แบบบูรณาการ เพื่อหนุนเสริมคุณภาพชีวิต ความมั่นคง และการเติบโตที่ยั่งยืน

๑. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติเชิงบูรณาการในการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- ๒) เพื่อส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้
- ๓) เพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีบทบาทการพัฒนาคุณภาพชีวิต การเสริมสร้างสันติสุขและการเติบโตของการพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๔) เพื่อเชื่อมโยงอุตสาหกรรมพัฒนาการท่องเที่ยวประเทศไทยกับอาเซียนและนานาชาติ

๒. เป้าหมาย และค่าวัดผล

- ๑) โครงการที่มีผลสัมฤทธิ์ของโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายแดนใต้บรรลุเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของโครงการทั้งหมด
- ๒) มูลค่าการลงทุนใหม่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ รวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
- ๓) มีความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมพัฒนาการท่องเที่ยวประเทศไทยกับอาเซียนและนานาชาติ เชื่อมโยงประวัติศาสตร์คาบสมุทรศรีวิชัย (Srivichai peninsula heritage) โดยมีแนวทางการพัฒนา และมาตรการแนวทางดำเนินงานดังนี้

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมการกำกับดูแลการพัฒนา และบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ และธรรมาภิบาล

มาตรการและแนวทางดำเนินงาน

- ๑) เสริมสร้างการทำงานอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานระดับนโยบายของจังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปแบบของคณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะกรรมการบริหารการพัฒนาพื้นที่ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้ และจัดให้มีคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการการบริหารการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้เฉพาะด้านในระดับจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย ส่วนราชการระดับจังหวัด/อำเภอ อปท. ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ ทั้งในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาการประชาสัมพันธ์ และด้านการตลาดการท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว ด้านการบริการนักท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย เป็นต้น
- ๒) จัดตั้งศูนย์อำนวยการกลางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ เพื่อเป็นศูนย์กลางการประสานงานเชิงนโยบาย และการบูรณาการเชิงนโยบาย เพื่อการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ ทั้งนี้จะเน้นการบูรณาการกับภารกิจของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และสำนักงานการกีฬาและการท่องเที่ยวจังหวัดทั้งสามจังหวัด ให้ดำเนินงานแบบบูรณาการ

๓) ส่งเสริม สนับสนุนผู้ประกอบการ และบุคลากรทางการท่องเที่ยวทั้งระบบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ มีเวทีเพื่อการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนข้อมูล การเสริมสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น จัดเวทีสภากาแฟสำหรับผู้ประกอบการและบุคลากรทางการท่องเที่ยว สร้างกลุ่มไลน์@ กลุ่มไลน์รับข้อร้องเรียนและการแลกเปลี่ยนข้อมูล

๔) บูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้กับแผนการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด แผนการพัฒนาจังหวัด และแผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างโอกาสในการจัดสรรงบประมาณและบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานทางด้านการท่องเที่ยวทั้งระดับกลุ่มจังหวัด จังหวัด และท้องถิ่น สนับสนุนให้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้แนวทางการจัดทำแผนท่องเที่ยวสอดคล้องกันทั้ง ๓ จังหวัด นำไปสู่แผนแม่บทที่จะเป็นต้นแบบในการจัดทำแผนท้องถิ่นต่อไป

๕) บูรณาการความร่วมมือส่วนราชการ ท้องถิ่น ในการร่วมส่งเสริมการพัฒนากระบวนการจัดการท่องเที่ยวชุมชนที่มีธรรมชาติ เพื่อการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างรับผิดชอบ โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism : CBT) เพื่อให้สามารถจัดการตนเองได้ มุ่งเน้นการต่อยอดชุมชนนวัตวิถี ชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของตนเอง ชุมชนที่เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

๖) ร่วมมือกับองค์กรภาคีทุกภาคส่วนเพื่อคัดเลือกพื้นที่ หรือประเด็นการท่องเที่ยวเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อจัดให้มีแผนบริหารจัดการความเสี่ยง และแผนบริหารจัดการสภาวะวิกฤต ในรายการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และเชิงพื้นที่

๗) สร้างและพัฒนาเครือข่ายจิตอาสาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ เพื่อร่วมเป็นกลไกในการพัฒนาและเฝ้าระวังการดำเนินกิจกรรม และการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง พร้อมส่งเสริมให้มีไกด์อาสา เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อ การสร้างไกด์อาสาหรือไกด์ท้องถิ่นของชุมชนนั้น เพื่อการดูแลนักท่องเที่ยวกลุ่มพิเศษ เช่น กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (อารยสถาปัตย์) เป็นต้น

๘) พัฒนาระเบียบ ข้อบังคับและมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ทบทวน และวิเคราะห์ทางออก เพื่อการนำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อนำไปสู่การแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตามบริบทพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ พร้อมทั้งการนำเสนอและมาตรการเพื่อกำหนดบทบาท และความรับผิดชอบต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๙) ส่งเสริมผู้ประกอบการท่องเที่ยว ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว และผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อระเบียบด้านการท่องเที่ยวต่างๆ และการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างความเข้าใจในระเบียบและกฎหมายด้านการท่องเที่ยว ทั้งนี้คำนึงถึงการบูรณาการร่วมกับภารกิจความมั่นคงเป็นสำคัญ เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต การจัดทำสื่อออนไลน์ วิทยุ บอร์ดประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการอบรมให้ความรู้

๑๐) สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ในรูปแบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อให้สถานประกอบการ บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ใช้เป็นประโยชน์ และสนับสนุนการจัดตั้งหน่วยบริหารและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ภารกิจของสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด และส่งเสริมการพัฒนา

ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวชายแดนใต้ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความทันสมัย และน่าสนใจ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชายแดนใต้ เช่น สถานที่ท่องเที่ยวแนะนำ ให้บริการข้อมูลร้านอาหาร สถานที่พัก โรงแรม แหล่งท่องเที่ยว เส้นทาง รถประจำแหล่งท่องเที่ยว และสนับสนุนการจัดตั้งสายตรวจนักท่องเที่ยว เพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวและบริการข้อมูล

๑๑) ส่งเสริมการจดทะเบียน การคุ้มครอง การใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและภูมิปัญญาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาต่อยอดไปสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการเป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาค ได้แก่ เมืองโบราณยะรัง เมืองเก่ากรือเซะ-บานา วังเก่าสมัย ๗ หัวเมือง กริชสกุลช่างปัตตานี จิตรกรรมบนเรือกอล และ (นาวาแห่งจิตวิญญาณ) จิตรกรรมฝาผนังวัดโบราณที่สวยงามวิจิตร มรดกทางวัฒนธรรม กิจกรรมและสินค้าของชุมชน อาหารฮาลาล และการแพทย์แผนไทยหรือการนวดแผนไทย ทั้งของกลุ่มที่จัดตั้งโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น กลุ่มนวดแผนไทยเทศบาลเมืองสุโขทัย หรือ กลุ่มที่ชุมชนจัดตั้งขึ้นเอง เช่น กลุ่มนวดแผนไทยวัดโลกเทพวิมล เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ สร้างบรรยากาศการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว และการสนับสนุนการลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมการลงทุนต่างๆ ด้วยการผสมผสานกลไกนโยบายแห่งรัฐ และการส่งเสริมการลงทุนที่จำเพาะเชิงพื้นที่ และการลงทุนร่วมภาครัฐและเอกชนในโครงการที่สำคัญเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำคัญท่องเที่ยว (public private partnership) เพื่อการพัฒนาโรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร กิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม

๒) สนับสนุนเวทีผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวชายแดนใต้พบปะผู้บริหารระดับพื้นที่ระดับประเทศ และผู้บริหารกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อการแลกเปลี่ยนแนวทางในการพัฒนาเชิงนโยบาย การท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการ รวมทั้งการส่งเสริมการประชุม สัมมนาของภาครัฐ และผู้บริหารประเทศ ในพื้นที่ชายแดนภาคใต้

๓) สร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงนโยบายอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจากพื้นที่ เพื่อผลักดันเป็นนโยบายในระดับรัฐบาล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการสร้างบรรยากาศการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว และสนับสนุนการลงทุนจากภาคเอกชน เช่น มาตรการดอกเบี้ย มาตรการทางภาษี มาตรการเงินกู้ มาตรการด้านการตลาด เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนใต้เป็นการเฉพาะ (เที่ยวไทยช่วยได้)

๔) ส่งเสริมและให้การสนับสนุนกิจกรรมเชิงธุรกิจเพื่อการสร้างบรรยากาศทางธุรกิจชายแดนใต้ เช่น การประชุมเชิงธุรกิจ การจัดงานมอเตอร์โชว์ชายแดนใต้ การจัดงาน Business matching ชายแดนใต้ การจัดงานมหกรรมอาหารฮาลาล และสินค้า ชายแดนใต้มาตรฐานส่งออก งานเทศกาลดนตรีเบตง งานไก่กอลทะเลจังหวัดปัตตานี งานไก่กอลทะเลจังหวัดยะลา งานเกลือหวานจังหวัดปัตตานี เทศกาลอาหารทะเล seafood festival จังหวัดปัตตานี เทศกาลผลไม้ Pattani fruit festival จังหวัดยะลา การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือเชิงนิเวศจังหวัดปัตตานี เช่น เกาะโลซิน ขึ้นจากอำเภอสายบุรี อยู่ในปานาละ งานมลายูเคย์@ยะลา งานวัฒนธรรมในแหลมมลายู ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และบรูไนดารุสซาลาม ทั้งการแต่งกาย อาหาร

การแสดงทางวัฒนธรรม การแสดงนิทรรศการ "ยลละลา นราภิรมย์ ชมปัตตานี" ภาพถ่ายสะท้อนวิถีชีวิต ชายแดนใต้ ฯลฯ มหกรรมท่องเที่ยวป่าเขาบาลาฮาลาจังหวัดยะลา งานชมนกเหืองจังหวัดนราธิวาส เป็นต้น

๕) สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สมาพันธ์การท่องเที่ยว ชายแดนใต้ องค์กรการท่องเที่ยวชายแดนใต้ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว หรือองค์กรในรูปแบบต่างที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในชายแดนใต้ เพื่อการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในภาวหน้าที่ ความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และบูรณาการ

๖) ส่งเสริมการบูรณาการหน่วยกำลังความมั่นคงในพื้นที่ทั้งฝ่ายทหาร ตำรวจ และฝ่ายปกครอง รักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ เพื่อสร้างบรรยากาศความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวนำไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจ สร้างบรรยากาศการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว และนำไปสู่การลงทุนจากภาคเอกชนต่อไป

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ส่งเสริมการเติบโตทางการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

- ๑) ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เช่น ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวนาร่องปลอดโฟม ถุงพลาสติก การจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง ชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบการสร้างพฤติกรรมที่ดีของนักท่องเที่ยว ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ส่งเสริมการปลูกป่าในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น
- ๒) ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมผลักดันให้พื้นที่ป่าฮาลา-บาลาฮาลาเป็นมรดกโลกด้านนิเวศป่าเขา เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับนานาชาติ และความเป็นมาตรฐานของการจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
- ๓) ส่งเสริม สนับสนุน การป้องกัน และแก้ไขปัญหา จากภัยธรรมชาติ ที่ทำลายแหล่งท่องเที่ยว ทั้งจากอุทกภัย การกัดเซาะชายฝั่ง ในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ
- ๔) ส่งเสริม การสร้างความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ป่าเขา นิเวศน์ทางทะเล นิเวศน์ป่าชายเลน เช่น การปลูกป่าชายเลนเพื่อเป็นที่อยู่และแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำ การปล่อยปลาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว การสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว นิเวศน์ป่าเขา เป็นต้น
- ๕) สนับสนุนชุมชนในการสร้างมาตรการเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง การกำหนดกติกาแก่ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว ชุมชน ในการปฏิบัติร่วมกัน เพื่อการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งการสนับสนุนส่วนราชการ ผู้ประกอบการ ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา พื้นที่ แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน การจัดการความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสภาพแวดล้อม การจัดการปัญหาขยะ
- ๖) ส่งเสริมการจัดทำสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบ ต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเคารพในคุณค่าของพหุวัฒนธรรม สถานที่สำคัญทางศาสนาและประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตของชายแดนใต้ เมื่อเข้ามาในพื้นที่ท่องเที่ยว
- ๗) ส่งเสริมจิตอาสาภาคประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น จิตอาสาพระราชทาน ในการร่วมพัฒนาบ้านเกิด จิตอาสาสำนึกรักบ้านเกิดในการตระหนักในการรักษาแหล่งท่องเที่ยว จิตอาสาร่วมเก็บขยะบริเวณอ่าวปัตตานี บริเวณชายหาดนราทัศน์/หาดตะโลเกกาโบ หรือบริเวณริมทะเล เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ และการเชื่อมโยงกับอาเซียนใต้ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนใต้สู่สากล

มาตรการและแนวทางปฏิบัติ

๑) ประสานความร่วมมือกับนานาชาติ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศมุสลิม เพื่อการเชื่อมโยงการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวระหว่างกัน พร้อมทั้งการพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างประเทศในพื้นที่ชายแดนร่วม เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนใต้พื้นที่เบตงร่วมกับรัฐเปรักและรัฐเกอดะฮ์ ประเทศมาเลเซีย การส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนใต้พื้นที่สุโขทัยร่วมกับรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย และการเชื่อมโยงแนวระเบียงเศรษฐกิจปัตตานี ยะลา นราธิวาส เปรัก กลันตัน สุมาตราใต้ เป็นต้น เช่น การอำนวยความสะดวกในการข้ามแดน ดิวตี้ฟรีในเขตอำเภอสุโขทัย ดิวตี้ฟรีในเขตอำเภอเบตง การสร้างสะพานข้ามแม่น้ำสุโขทัย-ลก ที่ ๒ ที่อำเภอตากใบ

๒) เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีศักยภาพสูงในแต่ละรูปแบบ เพื่อการทำตลาดในระดับนานาชาติ เช่น งานท่องเที่ยวประเพณีศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว งานสมโภชเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะอำเภอสุโขทัย เพื่อเจาะตลาดมาเลเซีย สิงคโปร์ และตลาดจีน งานมหกรรมการท่องเที่ยวนิเวศป่าเขาฮาลาบาลาชมวิถีนกเงือกนานาชาติ นกเขาขาวเสียงระดับนานาชาติจังหวัดยะลา เป็นต้น

๓) สนับสนุนให้ตัวแทนบุคลากรท่องเที่ยวในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เข้าไปมีบทบาทในองค์กรและหน่วยงานต่างๆ มีบทบาทในเวทีนานาชาติ เช่น การนำตัวแทนศูนย์อำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ส่งเสริมกิจกรรมของสภาการท่องเที่ยว สภาอุตสาหกรรม หอการค้า สมาพันธ์การท่องเที่ยวชายแดนใต้เข้าร่วมการประชุมในเวทีระดับประเทศ และนานาชาติ

๔) ผสานความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อการอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค และส่งเสริมความสัมพันธ์ในรูปแบบเมืองพี่เมืองน้องด้านการท่องเที่ยวทั้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ร่วมกับอาเซียน ร่วมกับประเทศในพื้นที่ตะวันออกกลาง ร่วมกับประเทศอื่นๆ ที่มีบริบทพหุวัฒนธรรมใกล้เคียงกัน ส่งเสริมการพัฒนาให้จังหวัดชายแดนใต้เป็น Gateway ประเทศไทยสู่การท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคอาเซียนใต้

๕) ส่งเสริมการทำตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ในภาพรวมกลุ่มประเทศอาเซียน โดยเฉพาะอาเซียนใต้ โดยเน้นการเชื่อมโยงของประวัติศาสตร์ศรีวิชัย - ลังกาสูกะ ไทยมาเลเซีย อินโดนีเซีย ผ่านการจัดงานการท่องเที่ยววัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ศรีวิชัย - ลังกาสูกะ

๓. แผนงาน โครงการ ระยะเวลาดำเนินการ หน่วยงานรับผิดชอบ งบประมาณงบประมาณ

แผนงานที่ ๑ ส่งเสริมการค้ากับดูแลการพัฒนา และบริหารจัดการการท่องเที่ยว

- ๑) โครงการบูรณาการการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๒) โครงการจัดตั้งศูนย์อำนวยการกลางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้
- ๓) โครงการส่งเสริมการจดทะเบียน การคุ้มครอง การใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและภูมิปัญญาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาต่อยอดไปสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

๔) โครงการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและแผนบริหารจัดการภาวะวิกฤตทางการท่องเที่ยว

๕) โครงการพัฒนาเครือข่ายจิตอาสาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

๖) โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

แผนงานที่ ๒ สร้างบรรยากาศการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว และสนับสนุนการลงทุนจากภาคเอกชน

๑) โครงการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

๒) โครงการส่งเสริมการสร้างสรรค่นวัตกรรมนโยบายเพื่อการท่องเที่ยวชายแดนใต้

๓) โครงการส่งเสริมการประชุมเชิงธุรกิจในชายแดนใต้

๔) โครงการส่งเสริมการจัดงานมอเตอร์โชว์ชายแดนใต้

๕) โครงการส่งเสริมการจัดงาน Business matching และจัดงานมหกรรมอาหารฮาลาล และสินค้า

ชายแดนใต้มาตรฐานส่งออก

๖) โครงการเทศกาลอาหารทะเล seafood festival

๗) โครงการเทศกาลผลไม้ Pattani fruit festival

แผนงานที่ ๓ การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑) โครงการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวอนุรักษ์ปลอดโฟม ถุงพลาสติก

๒) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการปลูกป่าในพื้นที่ชายแดนใต้

๓) โครงการผลักดันให้พื้นที่ป่าฮาลาบาลา-บาลาฮาลาเป็นมรดกโลกด้านนิเวศป่าเขา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับนานาชาติ

๔) โครงการส่งเสริม สนับสนุน การป้องกัน และแก้ไขปัญหา จากภัยธรรมชาติ ที่ทำลายแหล่งท่องเที่ยวทั้งจากอุทกภัย การกัดเซาะชายฝั่ง ในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

๕) โครงการส่งเสริม การสร้างความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ป่าเขา นิเวศน์ทางทะเล นิเวศน์ป่าชายเลน

๖) โครงการส่งเสริมการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชน เพื่อการท่องเที่ยว

๗) โครงการส่งเสริมการจัดทำสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนงานที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ เชื่อมโยงอาเซียนได้

๑) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนใต้พื้นที่เบตงร่วมกับรัฐเปรักและรัฐเกอดะฮ์ ประเทศมาเลเซีย

๒) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนใต้พื้นที่สุโขทัยร่วมกับรัฐกลันตัน

๓) โครงการส่งเสริมความสัมพันธ์ในรูปแบบเมืองพี่เมืองน้อง เมืองแฝดด้านการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ

๔) โครงการจัดงานการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ศรีวิชัย- ลังกาสูกะ

- ๕) โครงการจัดงานมลายูเดย์@ยะลาเชื่อมวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ในแหลมมลายู สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไน
- ๖) โครงการอบรมพัฒนาและศึกษาดูงานศูนย์อำนวยการกลางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ส่งเสริมกิจกรรมของสภาการท่องเที่ยว สภาอุตสาหกรรม หอการค้า สมาพันธ์การท่องเที่ยวชายแดนใต้ ในต่างประเทศ เพื่อพัฒนาบุคลากรขององค์กร

แผนปฏิบัติการการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าที่ระลึก และบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ชายแดนใต้ให้เกิดความสมดุลยั่งยืน และแข่งขันได้

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
แผนงานที่ ๑ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว								
โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เมือง	แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเมือง ๑๐ แห่ง	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๐.๐๐ (จังหวัด/กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒๐.๐๐
โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา ประวัติศาสตร์	แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา ประวัติศาสตร์ ๑๐ แห่ง	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๐.๐๐ (จังหวัด/กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒๐.๐๐
โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ประวัติศาสตร์ ศาสนา เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ	แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา ประวัติศาสตร์ ๑๐ แห่ง	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๐.๐๐ (จังหวัด/กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒๐.๐๐
โครงการที่ ๔ โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบ WIFI เพื่อรองรับการท่องเที่ยวยุคดิจิทัล	แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเมือง ๑๐ แห่ง	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๐.๐๐ (จังหวัด/กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒๐.๐๐
โครงการที่ ๕ โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่นิเวศน์ป่าเขา	แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่นิเวศน์ป่าเขา ๕ แห่ง	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	๒๐.๐๐ (จังหวัด/กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒๐.๐๐

โครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๖ โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่ นิเวศน์ทางทะเล นิเวศน์ป่าชายเลน	แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ นิเวศน์ทางทะเล ๕ แห่ง	สำนักงาน ทรัพยากรธรรม ชาติและ สิ่งแวดล้อม จังหวัด	๒๐.๐๐ (จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒๐.๐๐
แผนงานที่ ๒ การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยว								
โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาคุณภาพอาหารพื้นถิ่น รับนักท่องเที่ยว	ร้านอาหารประจำถิ่น ได้รับการพัฒนาให้ กลายเป็นจุดหมาย ปลายทางของการ ท่องเที่ยว จำนวน ๕๐ ร้าน	สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัด	๕.๐๐ (จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๒.๐๐	๓.๐๐
โครงการที่ ๒ โครงการออกแบบและพัฒนาเครื่องแต่ง กายมุสลิม	วิสาหกิจชุมชนเครื่อง แต่งกายมุสลิมเชื่อมโยง การท่องเที่ยว ๑๐ ราย	สำนักงาน อุตสาหกรรม จังหวัด	๕.๐๐ (จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๒.๐๐	๓.๐๐
โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาสินค้าของที่ระลึกเพื่อ การท่องเที่ยว	วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ ผลิต ของที่ระลึก เชื่อมโยง การท่องเที่ยว ๒๐ ราย	สำนักงาน อุตสาหกรรม จังหวัด	๕.๐๐ (จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๒.๐๐	๓.๐๐
โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการพัฒนาการ ท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาล	โรงแรม ที่พัก รีสอร์ท โฮมสเตย์ ที่ได้รับการ พัฒนาตามเกณฑ์	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๑๐.๐๐ (จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๕.๐๐	๕.๐๐

โครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
	มาตรฐานฮาลาล จำนวน ๕๐ แห่ง		(ท่องเที่ยว และกีฬา จังหวัด)					
โครงการที่ ๕ โครงการพัฒนาคุณภาพการบริการของผู้ให้บริการ และบุคลากรการท่องเที่ยวชายแดนใต้	พัฒนาผู้ให้บริการ ใน อุตสาหกรรมบริการ ท่องเที่ยวได้รับการ พัฒนาทักษะการ บริการในระดับสากล จำนวน ๓๐๐ คน (จังหวัดละ ๑๐๐ คน)	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๑๐.๐๐ (กระทรวง ท่องเที่ยว และกีฬา)	-	-	-	๕.๐๐	๕.๐๐
โครงการที่ ๖ โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สปาและความงามมาตรฐานฮาลาล	ผู้ประกอบการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สปาและความงามได้รับ การพัฒนามาตรฐานฮา ลาล จำนวน ๒๐ ราย	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๒.๐๐ (กระทรวง ท่องเที่ยว และกีฬา)	-	-	-	๑.๐๐	๑.๐๐
โครงการที่ ๗ โครงการพัฒนาคุณภาพการบริการพื้นที่ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ศาสนา	พื้นที่ท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมได้รับการ ปรับปรุงและพัฒนา ระบบบริการท่องเที่ยว รองรับนักท่องเที่ยว นานาชาติ จำนวน ๑๐ แห่ง	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๒.๐๐ (กระทรวง ท่องเที่ยว และกีฬา)	-	-	-	๑.๐๐	๑.๐๐

โครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๙ โครงการพัฒนาคุณภาพการบริการพื้นที่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ทางทะเล	พื้นที่ท่องเที่ยวเชิง นิเวศน์ทางทะเลได้รับ การปรับปรุงและ พัฒนา ระบบบริการ ท่องเที่ยวรองรับ นักท่องเที่ยวนานาชาติ จำนวน ๑๐ แห่ง	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๒.๐๐ (กระทรวง ท่องเที่ยว และกีฬา)	-	-	-	๑.๐๐	๑.๐๐
โครงการที่ ๑๐ โครงการพัฒนาบริการเทคโนโลยี ดิจิทัลเพื่อการท่องเที่ยวนานาชาติชายแดนใต้	แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ของจังหวัดชายแดนใต้ ที่ได้รับการติดตั้งระบบ ความปลอดภัย WIFI สาธารณะ ระบบคิว อาร์โค้ดข้อมูลการ ท่องเที่ยว จำนวน ๒๐ จุด	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๑๐.๐๐ (กระทรวง ท่องเที่ยว และกีฬา)	-	-	-	๕.๐๐	๕.๐๐
แผนงานที่ ๓ การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน								
โครงการที่ ๑ โครงการการท่องเที่ยวชุมชนวิถีไทย พุทธมุสลิมบ้านทรายขาว	การจัดงานส่งเสริมการ ท่องเที่ยววิถีไทยพุทธ มุสลิมบ้านทรายขาว	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กระทรวง ท่องเที่ยว และกีฬา)	-	-	-	-	๑.๐๐

โครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๒ โครงการการท่องเที่ยววิถีไทยจีนในพื้นที่เมืองปัตตานี และเบตง	การจัดงานส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทยจีนในพื้นที่เมืองปัตตานี และเบตง	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๔.๐๐ (กระทรวง ท่องเที่ยว และกีฬา)	-	-	-	-	๔.๐๐
โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเมืองชายแดนใต้	การจัดงานมหกรรม การท่องเที่ยวชุมชน เมืองชายแดนใต้	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๔.๐๐ (จังหวัด ,กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	-	๔.๐๐
โครงการที่ ๔ โครงการพัฒนาขีดความสามารถของชุมชนในการสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเอง	- ได้รับการพัฒนาขีด ความสามารถของ ชุมชนท่องเที่ยวพหุ วัฒนธรรม ในการ สร้างสรรค์กิจกรรม เพื่อการท่องเที่ยว จำนวน ๒๐ แห่ง - การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการ ท่องเที่ยววิถีชุมชน ชายแดนใต้	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๔.๐๐ (จังหวัด ,กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	๒.๐๐	๒.๐๐
โครงการที่ ๕ โครงการส่งเสริมสนับสนุนการต่อยอดกาชายแดนใต้	ชุมชนวิถีวิถีได้รับการ ต่อยอดให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวชุมชนระดับ	สำนักงาน พัฒนาชุมชน จังหวัด	๒.๕๐ (จังหวัด)	-	-	-	๑.๐๐	๑.๕๐

โครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
	นานาชาติจำนวน ๕ แห่ง		,กลุ่ม จังหวัด)					
โครงการที่ ๘ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ให้ เป็นของที่ระลึกของชุมชนรองรับการท่องเที่ยว ระดับประเทศ และนานาชาติ	ผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวน ๑๕ ผลิตภัณฑ์ ได้รับการพัฒนาเป็น ของที่ระลึกของชุมชน รองรับการท่องเที่ยว ระดับประเทศ และ นานาชาติ	สำนักงาน พัฒนาชุมชน จังหวัด	๒.๐๐ (จังหวัด ,กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๙ โครงการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาที่ พักในชุมชน สู่โฮมสเตย์มาตรฐาน	โฮมสเตย์มาตรฐาน จำนวน ๑๕ แห่ง ที่ ได้รับการพัฒนา	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๒.๐๐ (กระทรวง ท่องเที่ยว และกีฬา)	-	-	-	๑.๐๐	๑.๐๐
แผนงานที่ ๔ การพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนใต้เที่ยวทั้งปี เพื่อรักษาสมดุลในแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการ								
โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวจิต วิญญาณของมลายู พุทธ และจีน นานาชาติ	การจัดงานส่งเสริมการ ท่องเที่ยวจิตวิญญาณ ของมลายู พุทธ และ จีน นานาชาติ	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬา	๓.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	๑.๕	๑.๕
โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวปีใหม่ มลายู ไทย จีน	จัดงานมหกรรมการ ท่องเที่ยวเที่ยวมลายู ไทย จีน (เมืองปัตตานี เบตง สุโหงโลก)	เทศบาลเมือง ปัตตานี เทศบาลเมือง เบตง	๖.๐๐ (องค์การ ปกครอง ส่วนท้องถิ่น	-	-	-	๓.๐๐	๓.๐๐

โครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
		เทศบาลเมืองสุโขทัย	จังหวัด,กลุ่มจังหวัด					
โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวนิเวศน์ป่าเขาฮาลาบาลา-บาลาฮาลา ชายแดนใต้	จัดงานมหกรรมท่องเที่ยวนิเวศน์ป่าเขาฮาลาบาลา-บาลาฮาลา ชายแดนใต้	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๔.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๒.๐๐	๒.๐๐
โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวหน้าร้อน ชายแดนใต้	จัดงานมหกรรมสงกรานต์ท่องเที่ยวหน้าร้อนชายแดนใต้ (สุโขทัย ไหว้โกสุม เติง วัดช้างให้)	เทศบาลเมืองปัตตานี เทศบาลเมืองเบตง เทศบาลเมืองสุโขทัย	๖.๐๐ (องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด,กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๓.๐๐	๓.๐๐
โครงการที่ ๕ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวหน้าหนาวชายแดนใต้	จัดงานมหกรรมท่องเที่ยวหน้าหนาวชายแดนใต้ @เบตง	เทศบาลเมืองเบตง	๔.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๒.๐๐	๒.๐๐
โครงการที่ ๖ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรม ประเพณี ชายแดนใต้	จัดงานส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรม ประเพณีชายแดนใต้	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา	๔.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๒.๐๐	๒.๐๐
กิจกรรมที่ ๑ สนับสนุนงานสมโภช ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ปัตตานี	จัดงานสมโภช ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ปัตตานี	เทศบาลเมืองปัตตานี	๔.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๒.๐๐	๒.๐๐

โครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
กิจกรรมที่ ๓ สนับสนุนงานแม่เจ้าแม่โต๊ะโมะ นราธิวาส	จัดงานแม่เจ้าแม่ โต๊ะโมะ นราธิวาส	เทศบาลเมืองสุ โหงโกลก	๔.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	๒.๐๐	๒.๐๐
กิจกรรมที่ ๒ สนับสนุนงานเทศกาลกินเจเบตงเชื่อม สัมพันธ์ไทย-มาเลย์คึกคัก	จัดงานเทศกาลกินเจ เบตงเชื่อมสัมพันธ์ไทย- มาเลย์คึกคัก	เทศบาลเมืองเบ ตง	๔.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	๒.๐๐	๒.๐๐
โครงการที่ ๗ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวมุสลิม ชายแดนใต้ - อาเซียนใต้	จัดงานส่งเสริมการ ท่องเที่ยวสิงคโปร์ มาเลเซีย สูชายแดนใต้	สำนักงาน ท่องเที่ยว จังหวัด	๒.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๘ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในวัน สำคัญของศาสนาอิสลาม	จัดงานส่งเสริมการ ท่องเที่ยววันสำคัญของ ศาสนาอิสลามในวันฮา รีรายอ มหารอมฎอน (ปัตตานี)	สำนักงาน ท่องเที่ยว จังหวัด	๒.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๙ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในวัน สำคัญของศาสนาพุทธ	จัดงานส่งเสริมการ ท่องเที่ยววันสำคัญของ ศาสนาพุทธ	สำนักงาน ท่องเที่ยว จังหวัด	๒.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
งานประเพณีเดือนสิบ ชักพระขึ้นเขา บ้านทรายขาว	จัดงานส่งเสริมการ ท่องเที่ยวประเพณี เดือนสิบ ชักพระขึ้น เขา บ้านทรายขาว	สำนักงาน ท่องเที่ยว จังหวัด	๒.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐

โครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
จัดงานวันสงกรานต์สร้างน้ำหลวงปู่ทวดวัดช้างให้ (ปัตตานี)	จัดงานส่งเสริมการ ท่องเที่ยววันวัน สงกรานต์สร้างน้ำหลวง ปู่ทวดวัดช้างให้ (ปัตตานี)	สำนักงาน ท่องเที่ยว จังหวัด	๒.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
จัดงานวันสงกรานต์ถนนข้าวย่า (ปัตตานี)	จัดงานส่งเสริมการ ท่องเที่ยววันสงกรานต์ ถนนข้าวย่า (ปัตตานี)	สำนักงาน ท่องเที่ยว จังหวัด	๒.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
จัดงานวันสงกรานต์ นานาชาติชายแดนใต้ (สุโงโลก-เบตง)	จัดงานส่งเสริมการ ท่องเที่ยววันสงกรานต์ นานาชาติชายแดนใต้ (สุโงโลก-เบตง)	สำนักงาน ท่องเที่ยว จังหวัด	๒.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๑๐ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในวัน สำคัญของคนจีน	ส่งเสริมการจัดงานวัน ตรุษจีน (เบตง สุโงโลก หลก เมืองปัตตานี)	เทศบาลเมืองเบ ตง เทศบาลเมืองสุ โงโลก เทศบาลเมือง ปัตตานี	๖.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๖.๐๐
แผนงานที่ ๕ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผจญภัย								
โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวการ ประชุมสัมมนาชายแดนใต้	ส่งเสริมการกำหนดปี ประชุมสัมมนา ชายแดนใต้	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬา	๒.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	๑.๐๐	๑.๐๐

โครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวคาราวาน บิ๊กไบค์ และรถยนต์ชายแดนใต้	จัดงานส่งเสริมการ ท่องเที่ยวคาราวาน บิ๊กไบค์ และรถยนต์ ชายแดนใต้ อาเซียนใต้	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬา	๒.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	๑.๐๐	๑.๐๐
โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวการผจญ ภัยชายแดนใต้	จัดงานส่งเสริมการ ท่องเที่ยวการผจญภัย ชายแดนใต้ชมวิถีถิ่นก เงือก และป่าฮาลาบา ลา - บาลาฮาลา	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬา	๒.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	๑.๐๐	๑.๐๐
โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา นานาชาติ (การแข่งขันเรือพายนานาชาติ การแข่งขันมวย ไทย การแข่งขันรถจักรยานยนต์ การแข่งขันวิ่งเทรล การแข่งขันเรือใบนานาชาติ)	การแข่งขันเรือพาย นานาชาติอินทราวิลาส การแข่งขันมวยไทย นานาชาติเบตง การแข่งขัน รถจักรยานยนต์ รายการชายแดนใต้ การแข่งขันวิ่งเทรลบา ลาฮาลา บาลาฮาลา การแข่งขันเรือใบ นานาชาติอ่าวปัตตานี	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬา	๘.๐๐ (กระทรวง การ ท่องเที่ยว และ กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๔.๐๐	๔.๐๐

โครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
แผนงานที่ ๖ กีฬาเพื่อการท่องเที่ยว								
โครงการที่ ๑ โครงการหารับปันการลูก	การแข่งขันกีฬา ฟุตบอลหารับปันการ ลูกจำนวน ๑๕ สโมสร	การกีฬาแห่ง ประเทศไทย จังหวัด	๔๐.๐๐ (การกีฬา แห่งประเทศไทย)	-	-	-	๒๐.๐๐	๒๐.๐๐
โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการแข่งขันกีฬาระดับ นานาชาติชายแดนใต้	การแข่งขันกีฬาระดับ นานาชาติชายแดนใต้ มาเลเซีย ส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๒.๐ (กลุ่ม จังหวัด)					๒.๐
โครงการที่ ๓ โครงการมหกรรมนันทนาการชายแดน ใต้-มาเลเซีย	มหกรรมนันทนาการ นานาชาติ ชายแดนใต้- มาเลเซีย ที่เบตง	เทศบาลนครเบ ตง เทศบาลเมือง สุโขทัย	๒.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-		๒.๐๐
โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการแข่งขันกีฬากลุ่ม IMTGT	การแข่งขันกีฬากลุ่ม IMTGT จำนวน ๒ ปี ต่อครั้ง	การท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด สำนักงาน จังหวัด	๕.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	๒.๐๐	๓.๐๐
โครงการที่ ๕ โครงการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานรองรับการแข่งขันกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว	สนามกีฬากลาง ปัตตานีได้รับการ ปรับปรุงรองรับ รายการกีฬาชายแดน	องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด ปัตตานี	๕๐.๐๐ (องค์การ บริหารส่วน จังหวัด)	-	-	-	-	๕๐.๐๐

โครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
	ใต้ และรายการ นานาชาติ		ปัตตานี)					

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบโลจิสติกส์การท่องเที่ยวชายแดนใต้เชื่อมโยงกับฝั่งอันดามัน อ่าวไทย ประเทศ และอาเซียนตอนใต้

หน่วย : ล้านบาท

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
แผนงานที่ ๑ การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยวทางบกเชื่อมโยงอาเซียนตอนใต้และฝั่งอ่าวไทย ฝั่งอันดามัน								
โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเส้นทางทางบกเชื่อมโยงการท่องเที่ยวอาเซียนใต้ โดยการเจาะอุโมงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณบ้านกระป่อง ถนนยะลา-เบตง	เจาะอุโมงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณบ้านกระป่อง ถนนยะลา-เบตง (รายงานการศึกษา)	แขวงกาทาง กรมทางหลวง	-	-	-	-
โครงการที่ ๒ โครงการก่อสร้างถนนสาย ๔๑๐ ยะรัง ต้นหยงลูไล๊ะ เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเมืองโบราณ ยะรัง	ก่อสร้างถนนสาย ๔๑๐ ยะรัง ต้นหยงลูไล๊ะ เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเมืองโบราณ ยะรังจำนวน ระยะทาง.....กม.	แขวงกาทาง กรมทางหลวง	-	-	-	-
โครงการที่ ๓ โครงการสร้างถนนเลียบริมทะเลจากอำเภอเทพาเข้าสู่เมืองปัตตานี ก่อสร้างถนนเลียบริมแม่น้ำปัตตานี	ถนนเลียบริมทะเลจากอำเภอเทพาเข้าสู่เมืองปัตตานี ก่อสร้างถนนเลียบริมแม่น้ำปัตตานี	แขวงกาทาง กรมทางหลวง	-	-	-	-
โครงการที่ ๔ โครงการก่อสร้างถนนเลียบริมชายฝั่งนราธิวาสมาปัตตานี	ก่อสร้างถนนเลียบริมชายฝั่งนราธิวาสมาปัตตานี	แขวงกาทาง กรมทางหลวง	-	-	-	-

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๕ โครงการก่อสร้างเส้นทางคมนาคมระหว่างอำเภอตากใบกับอำเภอปาเสมัส ประเทศมาเลเซีย	เส้นทางคมนาคมระหว่างอำเภอตากใบกับอำเภอปาเสมัส ประเทศมาเลเซีย ระยะทาง.....กม.	แขวงการทาง กรมทางหลวง	-	-	-	-
แผนงานที่ ๒ การพัฒนาระบบการคมนาคม และโลจิสติกส์ทางรางเพื่อการท่องเที่ยว								
โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันการเพิ่มเส้นทางรถไฟจากสถานีปัตตานีเชื่อมต่อไปถึงกัวลาลัมเปอร์เพื่อการท่องเที่ยวทางรางสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนใต้	รายงานการศึกษาการสร้างรถไฟจากสถานีปัตตานีเชื่อมต่อไปถึงกัวลาลัมเปอร์เพื่อการท่องเที่ยวทางรางสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนใต้	การรถไฟแห่งประเทศไทย	(การรถไฟแห่งประเทศไทย)	-	-	-	-
โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนใต้โดยการเดินทางทางราง	คาราวานการท่องเที่ยวชายแดนใต้โดยการเดินทางทางราง	การรถไฟแห่งประเทศไทย	๓.๐๐ (การรถไฟแห่งประเทศไทย)	-	-	-	-	๓.๐๐
แผนงานที่ ๓ การพัฒนาระบบการคมนาคม และโลจิสติกส์ทางน้ำเพื่อการท่องเที่ยว								
โครงการที่ ๑ โครงการปรับปรุงท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวปัตตานี ยะลา นราธิวาส	ปรับปรุงท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวจำนวน ๓ แห่ง (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส)	กรมเจ้าท่า	๓๐.๐๐ (กรมเจ้าท่ากลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๓๐.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๒ โครงการการปรับปรุงเส้นทางทางน้ำ การดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> - เส้นทางอ่าวปัตตานีได้รับการปรับปรุงรองรับการท่องเที่ยว นิเวศน์ทะเล - ท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวบริเวณอ่าวปัตตานี 	กรมเจ้าท่า	๕.๐๐ (กรมเจ้าท่า,จังหวัด)	-	-	-	-	๕.๐๐
แผนงานที่ ๔ การพัฒนาระบบการคมนาคม และโลจิสติกส์ทางอากาศเพื่อการท่องเที่ยว								
โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวทางอากาศ ในพื้นที่สนามบินนราธิวาส และสนามบินเบตง	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานการศึกษา ระบบโลจิสติกส์ทางบกเชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวทางอากาศ ในพื้นที่สนามบินนราธิวาส และสนามบินเบตง - การพัฒนาผู้ให้บริการขนส่งสาธารณะในสนามบินรองรับ 	สำนักงานขนส่งจังหวัด	๑.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
	นักท่องเที่ยว นานาชาติ							
โครงการที่ ๒ โครงการก่อสร้างสนามบินเพื่อการพาณิชย์ในจังหวัดปัตตานี	รายงานการศึกษาการก่อสร้างสนามบินเพื่อการพาณิชย์ในจังหวัดปัตตานี	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๔.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๔.๐๐
แผนงานที่ ๕ การจัดสร้างและพัฒนาสิ่งจูงใจทางการท่องเที่ยว								
โครงการที่ ๑ โครงการก่อสร้าง นกเงือกขนาดใหญ่ เรือกอและ ในพื้นที่นราธิวาส	- นกเงือกขนาดใหญ่ ไหงโกลก - เรือกอและใน พื้นที่นราธิวาส	สำนักงานจังหวัด	๒๐.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒๐.๐๐
โครงการที่ ๒ โครงการสร้างและพัฒนาพิพิธภัณฑ์หอศาลธรรมในพื้นที่จังหวัดยะลา	พิพิธภัณฑ์หอศาลธรรมในพื้นที่จังหวัดยะลา	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	๗.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๗.๐๐
โครงการที่ ๓ โครงการก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองโบราณยะรังเพื่อการท่องเที่ยว	ศูนย์การเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเมืองโบราณยะรัง	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	๗.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๗.๐๐
โครงการที่ ๔ โครงการสนับสนุนการสร้างสรรคถนนศิลปะในตัวเมืองสำคัญของจังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปแบบ Street art เพื่อการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม	Street art จำนวน ๒๐ จุด	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	๓.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๓.๐๐
โครงการที่ ๕ โครงการสนับสนุนการสร้างกระเช้าลอยฟ้า และสนามพารามอเตอร์ เพื่อการท่องเที่ยว	รายงานการศึกษาสร้างกระเช้าลอยฟ้า/สนาม	เทศบาลเมืองปัตตานี	๓.๐๐	-	-	-	-	๓.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ผจญภัย บนจุดชมวิวเขารังเกียบ บ้านทรายขาว จ.ปัตตานี	พารามอเตอร์ บนจุดชมวิวเขารังเกียบ บ้านทรายขาว จ.ปัตตานี		(กลุ่มจังหวัด)					
โครงการที่ ๖ โครงการจัดสร้างพื้นที่ฝึกซ้อมและเล่นกิจกรรมโดรนในบริเวณเชื่อมบางกลาง ชายหาดนราทัศน์และอ่าวปัตตานี	สนามฝึกซ้อมและเล่นกิจกรรมโดรนในบริเวณเชื่อมบางกลาง ชายหาดนราทัศน์และอ่าวปัตตานี	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๕.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๕.๐๐
โครงการที่ ๗ โครงการสนับสนุนการขยายพื้นที่ในการก่อสร้างแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Park) ระยะที่ ๓ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง บริเวณสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ จังหวัดปัตตานี	ขยายพื้นที่ในการก่อสร้างแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัย	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๐.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒๐.๐๐
โครงการที่ ๘ โครงการก่อสร้างหอดูดาวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วงเดือนรอมฎอน บริเวณสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ จังหวัดปัตตานี	หอดูดาวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในช่วงเดือนรอมฎอน บริเวณสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ จังหวัดปัตตานี	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๐.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๑๐.๐๐
โครงการที่ ๙ โครงการต่อยอดสกายวอล์คปัตตานีในรูปแบบพื้นที่กระจก	สกายวอล์คปัตตานีในรูปแบบพื้นที่กระจก	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๐.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๓๐.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๑๐ โครงการสร้างศูนย์การเรียนรู้การท่องเที่ยวชุมชนแหลมโพธิ์ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแหลมโพธิ์ อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๒.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๑๑ โครงการสร้างศูนย์อำนวยความสะดวกและจุดชมพระอาทิตย์ตกดินส่งเสริมการท่องเที่ยวในบริเวณอ่าวปัตตานี	ศูนย์อำนวยความสะดวกและจุดชมพระอาทิตย์ตกดินส่งเสริมการท่องเที่ยวในบริเวณอ่าวปัตตานี	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๓.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๓.๐๐
โครงการที่ ๑๒ โครงการการพัฒนาพื้นที่เมืองท่องเที่ยวของจังหวัดชายแดนใต้ให้เป็น Smart tourism city (จุดบริการดิจิทัลนักท่องเที่ยว แผนที่เส้นทางท่องเที่ยวดิจิทัล , Battery charging point, WIFI)	พื้นที่เมืองท่องเที่ยวของจังหวัดชายแดนใต้ให้เป็น Smart tourism city จำนวน ๕ แห่ง (เบตง ตัวเมืองยะลา สุโหงโกลก ตัวเมืองนราธิวาส ตัวเมืองปัตตานี)	สำนักงานจังหวัด	๑๕.๐๐ (จังหวัด ,กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑๕.๐๐
แผนงานที่ ๖ การพัฒนาระบบบริการเพื่ออำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวชายแดนใต้								
โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาระบบการบริการรัฐ ในการเข้า ออก ด้านชายแดน เพิ่มความสะดวก ความรวดเร็ว และความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวจากฝั่งอาเซียนใต้	ระบบบริการนักท่องเที่ยวพื้นที่ชายแดนแบบดิจิทัล	ด่านชายแดน (เบตง สุโหงโกลก)	๑.๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
	อบรมผู้ให้บริการ จำนวน ๕๐ ราย							
โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - ลงนามความร่วมมือของระบบการแพทย์ฉุกเฉินระหว่างประเทศไทย มาเลเซีย - ฝึกอบรมการบริการการแพทย์ฉุกเฉินระหว่างประเทศ ๕๐ คน - การซ้อมรับอุบัติเหตุการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยฉุกเฉินระหว่างประเทศ 	สำนักงานสาธารณสุข	๓.๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๓.๐
โครงการที่ ๓ โครงการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวทันสมัย	QR Code ในรูปแบบการนำเสนอรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวจำนวน ๒๐ แห่ง (วีดีโอ)	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๒.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๔ โครงการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง จากอาเซียนใต้เพื่อเข้ามาในจังหวัดชายแดนใต้ (Tourism rest area)	Tourism rest area จำนวน ๑๐ จุด	แขวงกาทาง	๑๐.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๕.๐	๕.๐
โครงการที่ ๕ โครงการพัฒนาสื่อดิจิทัลในรูปแบบของคิวอาร์โค้ดในการให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว	สื่อดิจิทัลในรูปแบบของคิวอาร์โค้ดในการให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว จำนวน ๔๐ คลิปวีโอ	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑๐.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๕.๐	๕.๐
โครงการที่ ๖ โครงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับคนทั้งมวล เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้สูงอายุ (ห้องน้ำ ทางลาด) ในแหล่งท่องเที่ยวหลัก	พัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวหลักรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน ๒๐ แห่ง	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๕.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๕.๐
โครงการที่ ๗ โครงการปรับปรุงพัฒนาห้องน้ำสาธารณะในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นอารยสถาปัตยกรรมเพื่อคนทั้งมวล (universal design) ในแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม	พัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรมรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน ๒๐ แห่ง	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๕.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๕.๐
โครงการที่ ๘ โครงการนำเสาไฟฟ้าลงใต้ดินเพื่อมิให้บดบังภูมิทัศน์ในการท่องเที่ยวเมืองเก่าเขตเทศบาลเมืองปัตตานี	ภูมิทัศน์ในการท่องเที่ยวเมืองเก่าเขตเทศบาลเมืองปัตตานี	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	๕๐.๐๐ (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค)	-	-	-	NA	NA

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
แผนงานที่ ๗ การพัฒนาระบบความปลอดภัย และสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว								
โครงการที่ ๑ โครงการผลิตและพัฒนาบุคลากร เพื่อดูแลรักษาความปลอดภัย และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว (Tourism Gard)	Tourism Gard จำนวน ๑๐๐ คน	ตำรวจภูธร สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๒.๐ (จังหวัด กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๒ โครงการจัดทำแผนและระบบบริหารความเสี่ยง และภัยพิบัติ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้	ระบบบริหารความเสี่ยง และภัยพิบัติ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้จำนวน ๒๐ แห่ง	สำนักงาน ป้องกันและ บรรเทา สาธารณภัยจังหวัด	๒.๐ (จังหวัด, กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมสุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐาน Food Safety และ Halal Food	สุขอนามัยในแหล่งท่องเที่ยวตามมาตรฐาน Food Safety และ Halal Food จำนวน ๒๐ แห่ง	สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัด	๔.๐ (จังหวัด, กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๒.๐๐	๒.๐๐
โครงการที่ ๔ โครงการพัฒนามาตรฐานและระบบจัดการขยะและบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน	ระบบจัดการขยะและบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนจำนวน ๒๐ ชุมชนท่องเที่ยว	สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๑๐.๐๐ (จังหวัด, กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๕.๐๐	๕.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๕ โครงการพัฒนามาตรฐานและระบบจัดการขยะและบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยวชายแดน	ระบบจัดการขยะและบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยวชายแดน สุโขทัย	เทศบาลเมืองสุโขทัย	๑๐.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	๑๐.๐๐	-

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การพัฒนาผู้ประกอบการ บุคลากร และการสร้างสังคมรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

หน่วย : ล้านบาท

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
แผนงานที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว								
โครงการที่ ๑ โครงการปรับปรุงหลักสูตรและฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้	ฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน ๕๐ ผู้ประกอบการ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๑.๒๐ (มหาวิทยาลัย,จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๒๐
โครงการที่ ๒ โครงการฝึกอบรมผู้นำเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้	ผู้นำเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวน ๒๐๐ คน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๐.๘๐ (มหาวิทยาลัย,จังหวัด)	-	-	-	-	๐.๘๐
โครงการที่ ๓ โครงการฝึกอบรมตัวแทนการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนใต้	ตัวแทนการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนใต้จำนวน ๓๐ ราย	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๐.๘๐ (มหาวิทยาลัย,จังหวัด)	-	-	-	-	๐.๘๐
โครงการที่ ๔ โครงการฝึกอบรมนักบริหารการท่องเที่ยวชายแดนใต้	นักบริหารการท่องเที่ยวชายแดนใต้จำนวน ๕๐ คน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๑.๒๐ (มหาวิทยาลัย,จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๒๐
โครงการที่ ๕ โครงการฝึกอบรมการบริการด้านการท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาล	นักบริการด้านการท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาล ๕๐ คน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๐.๘๐ (มหาวิทยาลัย,จังหวัด)	-	-	-	-	๐.๘๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๖ โครงการจัดทำหลักสูตรว่าด้วยการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเฉพาะ และการฝึกอบรมสร้างบุคลากรท่องเที่ยว(นิเวศน์ป่าเขา นิเวศน์ทะเลเชิงวัฒนธรรม MICE)	นักบริหารธุรกิจ MICE จำนวน ๔๐ คน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๑.๒๐ (มหาวิทยาลัย,จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๒๐
โครงการที่ ๗ โครงการสัมมนาการส่งเสริม มาตรการกลไกทางภาษี นโยบายรัฐบาล เพื่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุกดอกเบียต่ำผู้ประกอบการท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการท่องเที่ยวโรงแรม จำนวน ๕๐ รายได้รับ มาตรการกลไกทาง ภาษี นโยบายรัฐบาล เพื่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุกดอกเบียต่ำผู้ประกอบการท่องเที่ยว	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	๐.๕๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๐.๕๐
โครงการที่ ๘ โครงการพัฒนาสมรรถนะเฉพาะทั้งด้านภาษาอังกฤษ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะทางด้านการตลาดท่องเที่ยวในระบบดิจิทัลแก่บุคลากรการท่องเที่ยว	บุคลากรการท่องเที่ยว ๔.๐ จำนวน ๑๐๐ คน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๑.๒๐ (มหาวิทยาลัย,จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๒๐
โครงการที่ ๙ โครงการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรด้านอาหารและผลิตภัณฑ์สินค้าทางวัฒนธรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น (OTOP นวัตวิถี)	เชฟชายแดนใต้จำนวน ๕๐ คน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๑.๒๐ (มหาวิทยาลัย,จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๒๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๑๐ โครงการพัฒนาฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการและประชาสัมพันธ์	นักการตลาดดิจิทัล ด้านการท่องเที่ยว จำนวน ๕๐ คน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๑.๒๐ (มหาวิทยาลัย,จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๒๐
โครงการที่ ๑๑ โครงการฝึกอบรมนักโภชนาการอาหารฮาลาล	นักโภชนาการอาหาร ฮาลาล ๕๐ คน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๐.๘๐ (มหาวิทยาลัย,จังหวัด)	-	-	-	-	๐.๘๐
โครงการที่ ๑๒ โครงการเทียบโอนการศึกษาเพื่อรองรับการผลิตและการพัฒนาบุคลากรท่องเที่ยวเฉพาะ	บุคลากรท่องเที่ยว เฉพาะจำนวน ๕๐๐ คน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๐.๘๐ (มหาวิทยาลัย,จังหวัด)	-	-	-	-	๐.๘๐
โครงการที่ ๑๓ โครงการการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการโฮมสเตย์มาตรฐานชาติและฮาลาล	ผู้ประกอบการโฮมสเตย์มาตรฐานชาติและฮาลาลจำนวน ๑๐๐ คน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๐.๘๐ (มหาวิทยาลัย,จังหวัด)	-	-	-	-	๐.๘๐
โครงการที่ ๑๔ โครงการจัดแสดงนิทรรศการผลิตภัณฑ์ชุมชน ท่องเที่ยวชุมชนชายแดนใต้ทั้งในและต่างประเทศ	นิทรรศการผลิตภัณฑ์ชุมชน ท่องเที่ยวชุมชนชายแดนใต้ทั้งในและต่างประเทศ (สนามบินหลักของประเทศ)	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชน	๐.๕๐ (กลุ่มจังหวัด,จังหวัด)	-	-	-	-	๐.๕๐
โครงการที่ ๑๕ โครงการฝึกอบรมยุวเซฟเพื่อการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม	ยุวเซฟเพื่อการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมจำนวน ๑๐๐ คน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๐.๘๐ (มหาวิทยาลัย,จังหวัด)	-	-	-	-	๐.๘๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๑๖ โครงการจัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชายแดนใต้	ฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชายแดนใต้ในรูปแบบฐานข้อมูลดิจิทัล ทั้งภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษามลายู	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๒.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๑๗ โครงการพัฒนาวิชาการในการบริหารจัดการแรงงานด้านการท่องเที่ยวชายแดนใต้	สัมมนาแรงงาน และผู้ประกอบการท่องเที่ยวชายแดนใต้ จำนวน ๕๐๐ คน	แรงงานจังหวัด	๑.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
แผนงานที่ ๒ การเตรียมพร้อมเมืองอาหารรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม								
โครงการที่ ๑ โครงการปกป้องคุ้มครองผู้ประกอบการมรดกอาหารจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	ผู้ประกอบการมรดกอาหารจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวน ๕๐ ราย	วัฒนธรรมจังหวัด	๑.๐๐ (จังหวัด, กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนา Application หรือเทคโนโลยีสื่อสารเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยวอาหารพหุวัฒนธรรม	แอปพลิเคชันท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๔.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๔.๐๐
โครงการที่ ๓ โครงการสายสัมพันธ์มรดกอาหาร มรดกอาเซียน เพื่อการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม	จัดงานมรดกอาหาร มรดกอาเซียน เพื่อการ	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
	ท่องเที่ยวพหุ วัฒนธรรม							
โครงการที่ ๔ โครงการผลิตและเผยแพร่ตำรับมรดก อาหารปัตตานี ยะลา นราธิวาสเพื่อการท่องเที่ยวแบบ ๒ ภาษา (Pattani Heritage Recipe)	ตำรับมรดกอาหาร ปัตตานี ยะลา นราธิวาสเพื่อการ ท่องเที่ยวแบบ ๒ ภาษา ในรูปแบบ e- Book	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๕.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	-	๕.๐๐
โครงการที่ ๕ โครงการฝึกอบรมการบริการด้านการ ท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาลระดับกลุ่มนักท่องเที่ยวพ รีเมียม	นักบริการท่องเที่ยวฮา ลาล กลุ่ม นักท่องเที่ยวพรีเมียม	สำนักงาน ท่องเที่ยวและกี จังหวัด	๑.๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
แผนงานที่ ๓ ส่งเสริม และพัฒนาขีดความสามารถประชาชน ชุมชนในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของตนเอง								
โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนวัด วิถีชายแดนใต้	ชุมชนท่องเที่ยวได้รับ การส่งเสริมการ ท่องเที่ยววิถี จำนวน ๒๐ ชุมชน	สำนักงาน พัฒนาชุมชน จังหวัด	๒.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการพัฒนาผู้นำท้องถิ่น ปราชญ์ท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ในการจัดการท่องเที่ยว ชุมชนชายแดนใต้อย่างมืออาชีพ	ผู้นำท้องถิ่น ปราชญ์ ท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ได้รับการพัฒนาการ จัดการท่องเที่ยวชุมชน	สำนักงาน พัฒนาชุมชน จังหวัด	๐.๕๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	-	๐.๕๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๓ โครงการต่อยอดสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ ของชุมชนในชายแดนใต้ให้เป็นของที่ระลึกเพื่อการ ท่องเที่ยว	ผลิตภัณฑ์ของชุมชน ได้รับการต่อยอดให้ เป็นสินค้าที่ระลึกเพื่อ การท่องเที่ยว จำนวน ๒๐ รายการ	สำนักงาน พัฒนาชุมชน จังหวัด สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๒.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๔ โครงการพัฒนาทักษะธุรกิจบริการ ทางการท่องเที่ยวชุมชนแบบมีอาชีพ (กลุ่มอาหาร กลุ่มของที่ระลึก กลุ่มโฮมสเตย์)	ผู้ประกอบการวิสาหกิจ ชุมชน ท่องเที่ยวชุมชน ได้รับการพัฒนาทักษะ ธุรกิจบริการท่องเที่ยว ชุมชน (กลุ่มอาหาร กลุ่มของที่ระลึก กลุ่ม โฮมสเตย์) จำนวน ๑๐๐ ราย	สำนักงาน พาณิชย์จังหวัด	๒.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๕ โครงการส่งเสริมการรวมกลุ่มชุมชน ท่องเที่ยวชายแดนใต้รองรับการท่องเที่ยวนานาชาติ	การรวมกลุ่มชุมชน ท่องเที่ยวชายแดนใต้ที่ มีศักยภาพรับการ ท่องเที่ยวนานาชาติ จำนวน ๑๐ กลุ่ม	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
แผนงานที่ ๔ การพัฒนาชุมชนพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้เพื่อการท่องเที่ยว								
โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิต พื้นที่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา	พื้นที่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนาได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยว	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเรียนรู้วิถีชีวิตเงาะป่าซาไก	ชุมชนในพื้นที่เงาะป่าซาไกพัฒนาได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยว	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวตำบลบางปู ชุมชนมุสลิมที่อยู่ริม "อ่าวปัตตานี"	ตำบลบางปู ชุมชนมุสลิมที่อยู่ริม "อ่าวปัตตานี" ได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยว	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวระบบเชิงนิเวศชุมชน เชื้อนบางกลาง ทะเลหมอกอัยเยอร์เวง	เชื้อนบางกลาง ทะเลหมอกอัยเยอร์เวงได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวระบบเชิงนิเวศชุมชน	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๕ โครงการฟื้นฟูพัฒนาเตรียมความพร้อมชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นรับการท่องเที่ยว นานาชาติชายแดนใต้ (พิพิธภัณฑ์ชุมชนละหาร (ยิงอ) มัสยิด ๓๐๐ ปี (วาดีอัลฮูเซ็น) มัสยิดกรือเซะ	ชุมชนในพื้นที่พิพิธภัณฑ์ชุมชนละหาร (ยิงอ) มัสยิด ๓๐๐ ปี (วาดีอัลฮูเซ็น) มัสยิดกรือเซะ พิพิธภัณฑ์ปัตตานี วัง	สำนักงานท่องเที่ยวจังหวัด	๒.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	๑.๐๐	๑.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
พิพิธภัณฑ์ปัตตานี วังเก่า ๗ หัวเมือง ศาลาเจ้าแม่ลิ้ม กอเหนี่ยว ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ เมืองโบราณยะรัง)	เก่า ๗ หัวเมือง ศาลา เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ เมืองโบราณยะรังได้รับ การฟื้นฟูแหล่ง ท่องเที่ยวทาง ประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์ ท้องถิ่น							
แผนงานที่ ๕ การพัฒนาชุมชนรองรับการท่องเที่ยวนานาชาติ								
โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนานิเวศน์ท่องเที่ยวชุมชน เมืองและชุมชนชายแดนในจังหวัดชายแดนรองรับการ ท่องเที่ยวนานาชาติ	ชุมชนเมือง และชุมชน ชายแดนใต้ได้รับการ ท่องเที่ยว จำนวน ๖ ชุมชน (ชุมชนเมือง ปัตตานี ชุมชนเบตง ชุมชนสุไหงโกลก ชุมชนวัดช้างให้ ชุมชน ศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ ชุมชนบริเวณสุสานเจ้า แม่ลิ้มกอเหนี่ยว ปัตตานี	องค์การปกครา องส่วนท้องถิ่น	๖.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๖.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการจัดทำสื่อสร้างสรรค์และนวัตกรรม เอกลักษณ์ของชุมชน ๓ จังหวัดชายแดนใต้รองรับนักท่องเที่ยวนานาชาติในรูปแบบดิจิทัล	จัดทำสื่อสร้างสรรค์และนวัตกรรม เอกลักษณ์ของชุมชน ๓ จังหวัดชายแดนใต้รองรับนักท่องเที่ยวนานาชาติ จำนวน ๒๐ คลิปวิดีโอ	สำนักงานท่องเที่ยวจังหวัด	๓.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๓.๐๐
โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนจัดการท่องเที่ยวของตนเองให้เป็นชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบอำเภอ	ชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบอำเภอ จำนวน ๓๓ ชุมชน	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานท่องเที่ยวจังหวัด	๕.๐๐ (จังหวัด, กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๕.๐๐
โครงการที่ ๔ โครงการพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชน การจัดระเบียบชุมชนรับการท่องเที่ยวสีเขียว	ชุมชนท่องเที่ยวมาตรฐานท่องเที่ยว Green and Clean (ปลอดถุงพลาสติก) จำนวน ๒๐ แห่ง	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : การเสริมสร้างความเป็นเลิศในการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวมุสลิม และพหุวัฒนธรรมมลายู พุทธ จีน ของประเทศ และการพัฒนาการตลาดเฉพาะเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวระดับชาติ และนานาชาติ

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
แผนงานที่ ๑ การเสริมสร้างภาพลักษณ์คุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานท่องเที่ยวฮาลาล								
โครงการที่ ๑ โครงการจัดทำมาตรฐานการท่องเที่ยวฮาลาลแดนใต้	จัดทำมาตรฐานการท่องเที่ยวฮาลาลแดนใต้	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	๒.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๒ โครงการสื่อสารประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นด้านคุณภาพในการจัดบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อกลุ่มเป้าหมายกลุ่มจีน พุทธ	เนื้อหาดิจิทัลเพื่อการสร้างภาพการท่องเที่ยวชายแดนใต้ ในรูปแบบ ๔ ภาษา (ไทย อังกฤษ จีน มลายู)	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๓ โครงการสื่อสารคุณค่า และภาพลักษณ์การท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมวิถีมุสลิมชายแดนใต้ เพื่อกลุ่มเป้าหมายมุสลิม	เนื้อหาดิจิทัลเพื่อการสร้างภาพการท่องเที่ยวชายแดนใต้ ในรูปแบบ ๔ ภาษา (ไทย อังกฤษ จีน มลายู)	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการตลาดเส้นทางโปรแกรมท่องเที่ยวชายแดนใต้ ที่ต้องห้ามพลาด	การตลาดเส้นทางโปรแกรมท่องเที่ยวชายแดนใต้ ที่ต้องห้าม	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
	ตลาดในรูปแบบสื่อวิดีโอดิจิทัล							
โครงการที่ ๕ โครงการส่งเสริมการปฏิบัติทางการท่องเที่ยวที่ตามหลักศาสนาอิสลาม	ชุดความรู้ปฏิบัติทางการท่องเที่ยวที่ตามหลักศาสนาอิสลาม	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
แผนงานที่ ๒ การส่งเสริมการตลาดดิจิทัล เพื่อการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม								
โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว นิเวศน์ป่าเขาฮาลาบาลา จ.ยะลา และป่าเขาบาลาฮาลา จ.นราธิวาส	สื่อประชาสัมพันธ์การตลาดท่องเที่ยว นิเวศน์ป่าเขาฮาลาบาลา จ.ยะลา และป่าเขาบาลาฮาลา จ.นราธิวาส ในรูปแบบดิจิทัล (วิดีโอ คิวอาร์โค้ด)	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว กลุ่มการแข่งขันนกเขาเสียงระดับนานาชาติ จ.ยะลา	สื่อประชาสัมพันธ์การตลาดท่องเที่ยว กลุ่มการแข่งขันนกเขาเสียงระดับนานาชาติ จ.ยะลา ในรูปแบบดิจิทัล (วิดีโอ คิวอาร์โค้ด)	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว กลุ่มนักท่องเที่ยวการแข่งขันเรือกอล์ฟและเรือคยี่ห้านานาชาติ การแข่งเรือยอกองนานาชาติ จ.นราธิวาส เทศกาลไม้ผลเบตง-นานาชาติ จ.ยะลา	สื่อประชาสัมพันธ์ การตลาดท่องเที่ยว กลุ่มนักท่องเที่ยวการแข่งขันเรือกอล์ฟและเรือคยี่ห้านานาชาติ การแข่งเรือยอกองนานาชาติ จ.นราธิวาส เทศกาลไม้ผลเบตง-นานาชาติ จ.ยะลา ในรูปแบบดิจิทัล (วิดีโอ คิวอาร์โค้ด)	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการทำตลาดเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ทางทะเล	สื่อประชาสัมพันธ์ การตลาดท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ทางทะเล ในรูปแบบดิจิทัล (วิดีโอ คิวอาร์โค้ด)	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๕ โครงการส่งเสริม สนับสนุน การทำการตลาด เจาะกลุ่มส่วนราชการ ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน ในการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยว	สื่อประชาสัมพันธ์ การตลาดท่องเที่ยว การทำการตลาด เจาะกลุ่มส่วนราชการ ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน ใน	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
	การพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดท่องเที่ยวในรูปแบบดิจิทัล (วิดีโอ คิวอาร์โค้ด)							
โครงการที่ ๖ โครงการส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	สื่อประชาสัมพันธ์ การตลาดท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในรูปแบบดิจิทัล (วิดีโอ คิวอาร์โค้ด)	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๗ โครงการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวทางการแพทย์	สื่อประชาสัมพันธ์ การตลาดท่องเที่ยวทางการแพทย์ในรูปแบบดิจิทัล (วิดีโอ คิวอาร์โค้ด)	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๘ โครงการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวกลุ่ม MICE ในกลุ่มมุสลิม	สื่อประชาสัมพันธ์ การตลาดท่องเที่ยวกลุ่ม MICE ในกลุ่มมุสลิมในรูปแบบดิจิทัล (วิดีโอ คิวอาร์โค้ด)	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๙ โครงการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว กลุ่มการท่องเที่ยวชายแดนใต้	สื่อประชาสัมพันธ์ การตลาดท่องเที่ยว กลุ่มการท่องเที่ยว ชายแดนใต้ ในรูปแบบ ดิจิทัล (วิดีโอ คิวอาร์ โค้ด)	สำนักงาน ท่องเที่ยวและ กีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๑๐ โครงการพัฒนาทักษะตลาดดิจิทัล เพื่อ การท่องเที่ยวแก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวชายแดนใต้	ผู้ประกอบการ ท่องเที่ยวชายแดนใต้ ได้รับการพัฒนาทักษะ ตลาดดิจิทัล จำนวน ๑๐๐ ราย	สำนักงาน พาณิชย์จังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ : การบริหารจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้แบบบูรณาการ เพื่อหนุนเสริมคุณภาพชีวิต ความมั่นคง และการเติบโตที่ยั่งยืน

หน่วย : ล้านบาท

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
แผนงานที่ ๑ ส่งเสริมการกำกับดูแลการพัฒนา และบริหารจัดการการท่องเที่ยว								
โครงการที่ ๑ โครงการบูรณาการการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนภาคใต้	มาตรการและนโยบายอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนใต้ตามกรอบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนใต้	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๒ โครงการจัดตั้งศูนย์อำนวยการกลางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้	ศูนย์อำนวยการกลางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้	ศอ.บต.	๑.๐๐ (ศอ.บต.)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๓ โครงการคุ้มครอง การใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและภูมิปัญญาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาต่อยอดไปสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	ทรัพย์สินทางปัญญาและภูมิปัญญาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาต่อยอดไปสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ได้จดทะเบียนจำนวน ๕ รายการ	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๔ โครงการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและแผนบริหารจัดการสภาวะวิกฤตทางการท่องเที่ยว	แผนบริหารจัดการความเสี่ยง และแผนบริหารจัดการสภาวะวิกฤติทางการท่องเที่ยว	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๕ โครงการพัฒนาเครือข่ายจิตอาสาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้	จิตอาสาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ จำนวน ๑๐๐ คน	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๖ โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้	ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๒.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
แผนงานที่ ๒ สร้างบรรยากาศการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว และสนับสนุนการลงทุนจากภาคเอกชน								
โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	จัดงานมหกรรมท่องเที่ยวชายแดนใต้	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๒.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมนโยบายเพื่อการท่องเที่ยวชายแดนใต้	นวัตกรรมนโยบาย มาตรการ รูปแบบ เพื่อการท่องเที่ยวชายแดนใต้ จำนวน ๕ เรื่อง	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐
โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการประชุมเชิงธุรกิจในชายแดนใต้ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจ	ประชุมเชิงธุรกิจในชายแดนใต้ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและ	สมาคมผู้ประกอบการ	๑.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
	เศรษฐกิจ ณ จังหวัดปัตตานี	ธุรกิจท่องเที่ยวชายแดนใต้						
โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการจัดงานมอเตอร์โชว์ชายแดนใต้ส่งเสริมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจ	การจัดงานมอเตอร์โชว์ชายแดนใต้ส่งเสริมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจที่ปัตตานี	หอการค้าสภาอุตสาหกรรม	๒.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๕ โครงการส่งเสริมการจัดงาน Business matching และจัดงานมหกรรมอาหารฮาลาล และสินค้าชายแดนใต้มาตรฐานส่งออก	มหกรรมอาหารฮาลาลและสินค้าชายแดนใต้มาตรฐานส่งออกที่ปัตตานี	หอการค้าสภาอุตสาหกรรม	๒.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๖ โครงการเทศกาลอาหารทะเล seafood festival	เทศกาลอาหารทะเล seafood festival ที่ปัตตานี	หอการค้าสภาอุตสาหกรรม	๒.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๗ โครงการเทศกาลผลไม้ Pattani fruit festival	เทศกาลผลไม้ Pattani fruit festival ที่ปัตตานี	หอการค้าสภาอุตสาหกรรม	๒.๐๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
แผนงานที่ ๓ การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม								
โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวนำร่องปลอดโฟม ภูเก็ต ภูเก็ต	แหล่งท่องเที่ยวนำร่องปลอดโฟม ภูเก็ต จำนวน ๒๐ แห่ง	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการปลูกป่าในพื้นที่ชายแดนใต้	การท่องเที่ยวเพื่อการปลูกป่าในพื้นที่ชายแดนใต้ พื้นที่นราธิวาส และปัตตานี	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๓ โครงการผลักดันให้พื้นที่ป่าฮาลาบาลา-บาลาฮาลาเป็นมรดกโลกด้านนิเวศป่าเขา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับนานาชาติ	แผนงานการผลักดันพื้นที่ป่าฮาลาบาลา-บาลาฮาลาเป็นมรดกโลกด้านนิเวศป่าเขา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับนานาชาติ	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริม สนับสนุน การป้องกันและแก้ไขปัญหา จากภัยธรรมชาติ ที่ทำลายแหล่งท่องเที่ยว ทั้งจากอุทกภัย การกัดเซาะชายฝั่ง ในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ	แหล่งท่องเที่ยว ที่มีปัญหาอุทกภัย การกัดเซาะชายฝั่ง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ได้รับการปรับปรุง ๑๐ แหล่งท่องเที่ยว	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐
โครงการที่ ๕ โครงการส่งเสริม การสร้างความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ป่าเขา นิเวศน์ทางทะเล นิเวศน์ป่าชายเลน	พื้นที่ที่ได้รับการสร้างความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ป่าเขา นิเวศน์ทางทะเล	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒.๐๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๒.๐๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
	นิเวศน์ป่าชายเลน จำนวน ๑๐ แห่ง							
โครงการที่ ๖ โครงการส่งเสริมการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	พื้นที่ได้รับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว จำนวน ๒๐ แห่ง	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	๑.๕๐ (จังหวัด)	-	-	-	๐.๕๐	๑.๐๐
โครงการที่ ๗ โครงการส่งเสริมการจัดทำสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จัดทำสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๐.๕๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๐.๕๐
แผนงานที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ เชื่อมโยงอาเซียนได้								
โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนใต้พื้นที่เบตงร่วมกับรัฐเปรักและรัฐเกอดะฮ์ ประเทศมาเลเซีย	การลงนามความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวชายแดนใต้พื้นที่เบตงร่วมกับรัฐเปรักและรัฐเกอดะฮ์ ประเทศมาเลเซีย	สำนักงานจังหวัดยะลา	๐.๕๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๐.๕๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิตและการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณรวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดนใต้ในพื้นที่สุโขทัยร่วมกับรัฐกลันตัน	การลงนามความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวชายแดนใต้ในพื้นที่สุโขทัย จ. นราธิวาส ร่วมกับรัฐเปรักและรัฐเกอดะฮ์ ประเทศมาเลเซีย	สำนักงานจังหวัดนราธิวาส	๐.๕๐ (จังหวัด)	-	-	-	-	๐.๕๐
โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมความสัมพันธ์ในรูปแบบเมืองพี่เมืองน้อง เมืองแฝดด้านการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ	การประชุม และความร่วมมือความสัมพันธ์ในรูปแบบเมืองพี่เมืองน้อง เมืองแฝดด้านการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ จำนวน ๑๐ แห่ง	สำนักท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๐.๕๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๐.๕๐
โครงการที่ ๔ โครงการจัดงานการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ศรีวิชัย- ลังกาสูกะ	งานการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ศรีวิชัย- ลังกาสูกะ	สำนักท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	๐.๕๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๐.๕๐
โครงการที่ ๕ โครงการจัดงานมหกรรมท่องเที่ยวมลายูเดี่ยว@ยะลาเชื่อมวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ในแหลมมลายู สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไน)	มหกรรมท่องเที่ยวมลายูเดี่ยว@ยะลาเชื่อมวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ในแหลมมลายู สามจังหวัด	(เทศบาลนครยะลา	๑.๕๐ (กลุ่มจังหวัด)	-	-	-	-	๑.๕๐

กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต และการวัดผล	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ รวม (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน/งบประมาณรายปี				
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
	ชายแดนภาคใต้ มาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไน) ประจำปี							
โครงการที่ ๖ โครงการอบรมพัฒนาและศึกษาดูงาน การท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม ในต่างประเทศ	ศึกษาดูงานการ ท่องเที่ยวพหุ วัฒนธรรม ใน ต่างประเทศ ปีละ ๑ ครั้ง	ของสภาการ ท่องเที่ยว สภา อุตสาหกรรม หอการค้า สมาพันธ์การ ท่องเที่ยว ชายแดนใต้	๑.๐๐ (กลุ่ม จังหวัด)	-	-	-	-	๑.๐๐

บทที่ ๔

ผลประโยชน์ รูปแบบการลงทุน และกลไกการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ จะก่อให้เกิดผลประโยชน์จากการดำเนินงานของโครงการทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง และมีรูปแบบการลงทุน และกลไกการขับเคลื่อน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑ ผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

๑) ด้านเศรษฐกิจ

แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ ซึ่งมีเป้าหมายที่จะเพิ่มขึ้นของมูลค่ารวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในสังคมพหุวัฒนธรรมในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาสเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีมูลค่ารวมไม่น้อยกว่า ... ล้านบาท และอัตราการขยายตัวของ รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และพหุวัฒนธรรมของ ๓ จังหวัดชายแดนใต้เติบโตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ และยังมีผลประโยชน์ที่จะได้รับเชิงเศรษฐกิจ ดังนี้

- แผนปฏิบัติการเน้นการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน โดยการสร้างงาน อาชีพ จากการท่องเที่ยว ทั้งการพัฒนาโฮมสเตย์รองรับนักท่องเที่ยว การเป็นมัคคุเทศน์ท่องเที่ยว ชุมชน การสร้างงาน อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชน เช่น ร้านอาหาร การขายของที่ระลึก การนำผลิตภัณฑ์ชุมชนมาขายแก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น
- แผนปฏิบัติการ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยการกำหนด นโยบาย มาตรการทางการเงิน มาตรการดอกเบี้ยต่ำ เพื่อการส่งเสริมการลงทุน ทางการท่องเที่ยว
- แผนปฏิบัติการ เน้นการนำวัตถุดิบจากชุมชน โดยกลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน มาทำการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อการจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว ทำให้มีรายได้ จากการสร้างคุณค่าจากทรัพยากรของชุมชน
- แผนปฏิบัติการท่องเที่ยว มุ่งส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ผู้ประกอบการหลายภาคส่วนทั้งผู้ประกอบการขนส่ง ผู้ประกอบการนำเที่ยว ผู้ประกอบการที่พัก ผู้ประกอบการร้านอาหาร และยังมีส่วนในการสร้างงาน อาชีพ แก่บุคลากรทางการท่องเที่ยว ทั้งมัคคุเทศน์ และบุคลากรในหลากหลายอาชีพ ซึ่งทำให้เกิด เงินหมุนเวียนในพื้นที่ทั้งทางตรง และทางอ้อม
- แผนปฏิบัติการมีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวชายแดน เพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวจาก อาเซียนตอนใต้เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ พร้อมทั้งมีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับฝั่งอันดามัน และอ่าวไทยตอนบน ซึ่งจะเชื่อมโยงนักท่องเที่ยวจากทั้งใน ต่างประเทศมาในพื้นที่ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจแก่พื้นที่

๒) ด้านความมั่นคง

แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ โดยมีเป้าหมายเน้นการเพิ่มชุมชนที่เข้มแข็ง การเพิ่มพื้นที่ที่มีความปลอดภัยสูงเพื่อรองรับการท่องเที่ยว หนุนเสริมสันติสุข และยังมีผลประโยชน์ที่จะได้รับเชิงความมั่นคง ดังนี้

- แผนปฏิบัติการ จะมีส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศในสังคม ในชุมชน ทั้งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว การสร้างบรรยากาศที่มีความไว้วางใจ มีความเข้าใจในความแตกต่าง การมีโอกาสเรียนรู้วัฒนธรรมต่างๆ ที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยว
- แผนปฏิบัติการ มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย มีการติดตั้งระบบกล้องวงจรปิด ซึ่งจะเป็นกลไกในการช่วยตรวจตรา และหนุนเสริมการรักษาความสงบเรียบร้อยแก่เจ้าหน้าที่

๓) ด้านสังคม

แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ โดยมีเป้าหมายเน้นการเพิ่มดัชนีความสุขและความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันของประชาชนในชุมชนท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมหลักของพื้นที่เติบโตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ (ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน สร้างสังคมพหุวัฒนธรรม สร้างเสริมความสันติสุข และยังมีผลประโยชน์ที่จะได้รับเชิงสังคม ดังนี้

- แผนปฏิบัติการเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน ให้ชุมชนเป็นเจ้าของกิจการ การท่องเที่ยวของตนเอง ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของประชาชนในชุมชน
- แผนปฏิบัติการเน้นการอนุรักษ์ การสร้างสรรค์คุณค่าของพหุวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต หลักปฏิบัติทางศาสนา การส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ร่วมในกิจกรรม การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีสำคัญของพื้นที่
- แผนปฏิบัติการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหาร การส่งเสริมการรวบรวมตำรับอาหารพื้นเมือง การพัฒนาอาหารมาตรฐานฮาลาล เพื่อการรองรับการท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการสืบทอดวัฒนธรรมทางอาหารของพื้นที่
- แผนปฏิบัติการ เน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในวันสำคัญทางศาสนา การท่องเที่ยวในแหล่งสำคัญทางศาสนา ประวัติศาสตร์ ทำให้ชุมชน เกิดความหวงแหน เห็นคุณค่า และช่วยกันอนุรักษ์ สืบสานกิจกรรมทางศาสนา

๔) ด้านสิ่งแวดล้อม

แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ โดยมีเป้าหมายในการสร้างและพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวต้นแบบที่เติบโตอย่างต่อเนื่องบนฐานคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำนวน ๓๐ แห่ง และยังมีผลประโยชน์ที่จะได้รับเชิงสิ่งแวดล้อม ดังนี้

- แผนปฏิบัติการมุ่งเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวนิเวศน์ป่าเขาฮาลาบารา และบาราฮาลา เป็นการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การชมนกเงือก และระบบนิเวศน์ทางธรรมชาติ การชื่นชมธรรมชาติ ทะเลหมอก พร้อมการให้ความรู้ทางธรรมชาติ เพื่อปลูกฝังความรัก ความหวงแหนธรรมชาติ แก่นักท่องเที่ยว

- แผนปฏิบัติการมุ่งเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่ทะเล จึงกำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติที่ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยวต้องปฏิบัติ เช่น การไม่ทิ้งขยะลงทะเล การไม่นำถุงพลาสติกไปด้วยขณะท่องเที่ยว การรณรงค์เก็บขยะตามแนวชายหาด กิจกรรมการปลูกป่าชายเลน ส่งเสริมการท่องเที่ยว กิจกรรมการเรียนรู้ระบบนิเวศน์ป่าชายเลน เป็นต้น
- แผนปฏิบัติการเน้นการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน ที่เน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การกำหนดพื้นที่ท่องเที่ยวที่ปลอดถุงพลาสติก กล่องโฟมในพื้นที่ท่องเที่ยวหลัก เช่น พื้นที่ท่องเที่ยวบริเวณป่าชายเลนอ่าวปัตตานี เป็นต้น
- แผนปฏิบัติการเน้นการพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวในชุมชน การพัฒนามาตรฐานโฮมสเตย์ การพัฒนาสุขภาพอนามัย และอาหารปลอดภัย ในแหล่งท่องเที่ยวหลัก จะส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ ชุมชน ตื่นตัวในการดูแลสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของตนเอง เพื่อให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน
- แผนปฏิบัติการมีการกำหนดกฎเกณฑ์ หลักเกณฑ์ การจัดทำธรรมนูญการท่องเที่ยวชุมชน จะมีสาระสำคัญในการส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนท่องเที่ยว การจัดการปัญหาขยะในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน

๔.๒ รูปแบบการลงทุนการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ มีโครงการที่สำคัญ (Flagship project) ที่เหมาะสม และควรได้รับการส่งเสริมการลงทุน เพื่อการพัฒนาโครงการให้เกิดคุณค่าทางการพัฒนาสังคม ความมั่นคง และมูลค่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถแบ่งตามรูปแบบของการลงทุน

๑) ภาคเอกชนลงทุน โดยภาครัฐสนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษา เพื่อการนำโครงการของภาคเอกชนเข้ารับการสนับสนุนการลงทุนตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ตามเป้าหมายส่งเสริมการลงทุนตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ๒/๒๕๕๗ ดังนี้

- ส่งเสริมการลงทุนเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการสร้างสรรค์นวัตกรรม การสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม และการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม
- ส่งเสริมกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีการประหยัดพลังงานหรือใช้พลังงานทดแทนเพื่อการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน
- ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของการลงทุน (Cluster) ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่มูลค่า
- ส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่นที่เกื้อกูลต่อการสร้างความมั่นคงในพื้นที่

- ส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดนทั้งในและนอกนิคมอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน และรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- ส่งเสริมการลงทุนของไทยในต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจไทย และเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลก

จะเห็นได้ว่ารูปแบบการลงทุนในลักษณะนี้ จะเน้นการให้คำปรึกษา แนะนำ แก่ผู้ประกอบการ ในการเข้าถึงการส่งเสริมการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งการท่องเที่ยว จัดอยู่ในอุตสาหกรรมภาคบริการ ที่สามารถขอรับการสนับสนุนการลงทุนเพื่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม การบริการ การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน การเชื่อมโยงโปรแกรมการท่องเที่ยวกับอาเซียน ตอนใต้ การพัฒนาสถานประกอบการโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก และผลิตภัณฑ์ชุมชน รองรับการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะมีสิทธิประโยชน์ทั้งด้านการพัฒนาขีดความสามารถ ในการแข่งขันในด้านการวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยี ค่าธรรมเนียมการใช้สิทธิ การฝึกอบรม การพัฒนาผู้ผลิต วัตถุดิบ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นต้น ซึ่งส่วนราชการสามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ประสานงาน อย่างใกล้ชิด เพื่อให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเข้าถึงนโยบายการส่งเสริม การลงทุน (รายละเอียดเพิ่มเติมในคู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุนและคู่มือการลงทุนเขตเศรษฐกิจ พิเศษ)

๒) ภาคเอกชนลงทุน โดยภาครัฐให้การส่งเสริม สนับสนุน การลงทุนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การสนับสนุนให้มีเพื่อให้การสนับสนุนให้มีการลงทุนมากขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้ และเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” และส่งเสริม ให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อันจะนำไปสู่ การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ตามแนวนโยบาย

- การส่งเสริมการเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมก้าวหน้าผสมผสาน (Agricultural industry city) ในพื้นที่อำเภอหนองจิกจังหวัดปัตตานี
- การส่งเสริมการพัฒนาที่พึ่งตนเองอย่างยั่งยืน (Sustainable development city) ในพื้นที่ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
- การส่งเสริมการพัฒนาเมืองต้นแบบการค้าชายแดนระหว่างประเทศ (International border city) ในพื้นที่อำเภอสุไหงโกลอก จังหวัดนราธิวาส

ซึ่งสามารถรับประโยชน์ทั้งการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๘ ปี โดยไม่จำกัดวงเงินยกเว้นภาษีเงินได้ นิติบุคคลการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร การให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ เป็นต้น ซึ่งรูปแบบการลงทุน ในลักษณะนี้ จะเน้นการให้คำปรึกษา แนะนำ แก่ผู้ประกอบการในการเข้าถึงการส่งเสริมการลงทุน ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

๓) โครงการที่ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน โดยส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับโครงการเพื่อการพัฒนาบุคลากร ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนาห้องปฏิบัติการตามมาตรฐานฮาลาล เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว ฮาลาลในพื้นที่ เป็นต้น ทั้งนี้ โครงการลักษณะดังกล่าวหน่วยงานที่มีความเหมาะสมที่จะดำเนินการ ควรเป็นสถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยนราธิวาส มหาวิทยาลัย ราชภัฏยะลา เป็นต้น)

๔) การลงทุนร่วมระหว่างภาครัฐ และเอกชน โดยส่วนใหญ่จะเป็นโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายแดน เช่น ร้านค้าปลอดภาษี การบริการด้านสุขภาพ การขนส่ง เป็นต้น ทั้งนี้สามารถศึกษาเพิ่มเติมในรายละเอียดของพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐ และเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๒

ทั้งนี้สามารถจำแนกการดำเนินงานตามรูปแบบการลงทุนในแต่ละโครงการที่สำคัญในแต่ละประเด็น การพัฒนา (Flagship project) ได้ดังนี้

โครงการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	รูปแบบการลงทุน หรือแหล่งงบประมาณ
๑) โครงการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ประวัติศาสตร์ ศาสนา เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน
๒) โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สปาและความงามมาตรฐานสากล	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา	ภาคเอกชนลงทุน โดยภาครัฐให้การส่งเสริม สนับสนุน การลงทุนในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว
๓) โครงการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาที่พักในชุมชน สุโฮมสเตย์มาตรฐาน	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา	ภาคเอกชนลงทุน โดยภาครัฐสนับสนุน
๔) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวจิตวิญญาณของมลายู พุทธ และจีนนานาชาติ	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน
๕) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวคาราวานบิกไบค์ และรถยนต์ชายแดนใต้	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา	ภาคเอกชนลงทุน โดยภาครัฐสนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษา
๖) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬานานาชาติ (การแข่งขันเรือพายนานาชาติ การแข่งขันมวยไทย การแข่งขันรถจักรยานยนต์ การแข่งขันวิ่งเทรล การแข่งขันเรือใบนานาชาติ)	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา	ภาคเอกชนลงทุน โดยภาครัฐสนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษา
๗) โครงการพัฒนาระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวทางอากาศ ในพื้นที่สนามบินนราธิวาส และสนามบินเบตง	สำนักงานขนส่งจังหวัด	ภาคเอกชนลงทุน โดยภาครัฐสนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษา
๘) โครงการสนับสนุนการสร้างกระเช้าลอยฟ้า/สนามพารามอเตอร์ บนจุดชมวิวเขารังเกียบ บ้านทรายขาว จ.ปัตตานี	เทศบาลเมืองปัตตานี	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน

โครงการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	รูปแบบการลงทุน หรือแหล่งงบประมาณ
๙) โครงการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง จากอาเซียนใต้ เพื่อเข้ามาในจังหวัดชายแดนใต้ (Tourism rest area)	แขวงกาทาง	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน
๑๐) โครงการจัดทำแผนและระบบบริหารความเสี่ยง และภัยพิบัติ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญใน ๓ จังหวัดชายแดนใต้	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน
๑๑) โครงการฝึกอบรมการบริการด้านการท่องเที่ยวมาตรฐานฮาลาล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน
๑๒) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน นวัตกรรม	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน
๑๓) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวตำบลบางปู" ชุมชนมุสลิมที่อยู่ริม "อ่าวปัตตานี"	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน
๑๔) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวระบบเชิงนิเวศชุมชน เชื้อนบางกลางทะเลหมอกอัยเยอร์เวง	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน
๑๕) โครงการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนจัดการท่องเที่ยวของตนเองให้เป็นชุมชนท่องเที่ยวต้นแบบ อำเภอ	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน
๑๖) โครงการจัดทำมาตรฐานการท่องเที่ยวฮาลาลแดนใต้	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ปัตตานี)	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน
๑๗) โครงการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวกลุ่มการแข่งขันนกเขาชวาเสียงระดับนานาชาติ จ.ยะลา	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน
๑๘) โครงการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวกลุ่ม MICE ในกลุ่มมุสลิม	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา	ภาคเอกชนลงทุน โดยภาครัฐสนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษา
๑๙) โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน
๒๐) โครงการส่งเสริมการจัดงานมอเตอร์โชว์ชายแดนใต้ ส่งเสริมการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจ	หอการค้า,สภาอุตสาหกรรม	ภาคเอกชนลงทุน โดยภาครัฐสนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษา

โครงการ	ผู้รับผิดชอบหลัก	รูปแบบการลงทุน หรือแหล่งงบประมาณ
๒๑) โครงการเทศกาลอาหารทะเล seafood festival	หอการค้า,สภาอุตสาหกรรม	ภาคเอกชนลงทุน โดยภาครัฐสนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษา
๒๒) โครงการเทศกาลผลไม้ Pattani fruit festival	หอการค้า,สภาอุตสาหกรรม	ภาคเอกชนลงทุน โดยภาครัฐสนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษา
๒๓) โครงการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวนำร่องปลอดโฟม ถุงพลาสติก	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ภาคเอกชนลงทุน โดยภาครัฐสนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษา
๒๔) โครงการส่งเสริมการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน
๒๕) โครงการจัดงานการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ศรีวิชัย- ลังกาสูกะ	หอการค้า,สภาอุตสาหกรรม	ภาครัฐเป็นผู้ลงทุน

๔.๓ กลไกการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

วิสัยทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้จะเป็นกรอบแนวทางหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ และแผนปฏิบัติการในระดับกลุ่มจังหวัด จังหวัด ระดับพื้นที่ และระดับสาขา ซึ่งจะมีความสอดคล้องกันตามห่วงเวลาดนอกจากนี้ วิสัยทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ จะทำหน้าที่เป็นกรอบระยะยาวเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนใต้อย่างมีเอกภาพให้บรรลุเป้าหมาย โดยจะต้องอาศัยการประสานความร่วมมือจากหลายภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการร่วมกันวางแผน วางนโยบาย และดำเนินการตามขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของตนให้สอดคล้องกัน เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างต่อเนื่องและบูรณาการ

ทั้งนี้เพื่อให้วิสัยทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้จะเกิดการพัฒนาขับเคลื่อนอย่างสัมฤทธิ์ผล จึงได้มีการวางระบบความเชื่อมโยงของการพัฒนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในทุกกระดับ และการใช้กลไกภาคีเครือข่ายต่างๆ ที่ให้ความสำคัญกับความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน รวมถึงระบบการจัดสรรงบประมาณที่มีประสิทธิภาพที่ต้องตอบสนองต่อการพัฒนาเชิงบูรณาการและมีความต่อเนื่อง อีกทั้งต้องมีการพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของภาครัฐอย่างใกล้ชิด โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนในแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับนโยบาย

การประสานเชื่อมโยงการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนใต้กับคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบาย ให้มีประเด็นการพัฒนาของการท่องเที่ยวชายแดนใต้ โดยมีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นผู้รับนโยบายเพื่อประสานการแปลงนโยบายหรือแผนไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานท่องเที่ยวในพื้นที่ชายแดนใต้ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนใต้เพื่อดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณ ภายใต้กรอบแนวทางวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวเดียวกัน โดยต้องมีการประสาน ดูแล กำกับการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานระดับนโยบายและพื้นที่ควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับนโยบาย และระดับพื้นที่มีความชัดเจน และมีบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ระดับพื้นที่

คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้จะเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการพัฒนาในระดับพื้นที่ โดยเป็นแกนกลางในการประสานนโยบายจากคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับชายแดนใต้ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ โดยผ่านความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรระหว่างประเทศ และท้องถิ่น เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับพื้นที่ จังหวัด และเขตพัฒนาการท่องเที่ยว สอดคล้องตามแนวทางและเป้าหมายสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ของแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

รวมทั้งการประสานการพัฒนากับศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอบต.) เพื่อการเชื่อมโยงนโยบาย การจัดสรรทรัพยากร ร่วมกันในการขับเคลื่อนของแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

ระดับชุมชน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ทั้งหมดควรร่วมกันสนับสนุนให้ภาคประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศในบริบทที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ผ่านกระบวนการจัดทำแผนและขับเคลื่อนแผนพัฒนาระดับชุมชน ทั้งนี้ การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่ายภาคประชาชนเจ้าของพื้นที่ จะช่วยเพิ่มเอกลักษณ์และความเป็นพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ให้กับประสบการณ์การท่องเที่ยวและเป็นการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ประชาชนชายแดนใต้ อย่างยั่งยืนโดยแท้จริง

ทั้งนี้การขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวของแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้สู่การบรรลุวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงการให้ลำดับความสำคัญระหว่างยุทธศาสตร์การพัฒนาและการเชื่อมโยงการพัฒนาระหว่างยุทธศาสตร์ รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการอย่างสอดคล้องกันและเป็นระบบ อีกทั้งควรให้ความสำคัญในการวัดความสำเร็จในการดำเนินงานพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้สู่การเป็น "ศูนย์กลางการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม เพื่อคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสันติสุขที่ยั่งยืน" มีปัจจัยความสำเร็จ ๔ ประการ ที่ควรคำนึงถึงดังนี้

๑) สารสำคัญของวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวชายแดนใต้ ที่กำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาวที่ชัดเจน เป็นที่เข้าใจ รับรู้ และยอมรับเป็นเจ้าของร่วมกัน สามารถถ่ายทอดเป้าหมายวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของประเทศสู่เป้าหมายเฉพาะในพื้นที่และสาขาต่างๆ ตามห้วงเวลาการดำเนินงานของหน่วยงานปฏิบัติได้

๒) ระบบและกฎหมาย มาตรการรัฐเชิงพื้นที่ ท้องถิ่น ที่มีกลไกเชื่อมโยงกับของแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาท้องถิ่น และแผนในระดับต่างๆ เพื่อให้มีการนำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้สู่การปฏิบัติ รวมทั้งกรอบแผนงานในการจัดสรรงบประมาณ ให้สามารถระดมทรัพยากรและความสามารถเพื่อผลักดันขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์อย่างมีบูรณาการและต่อเนื่อง รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบในทุกระดับ

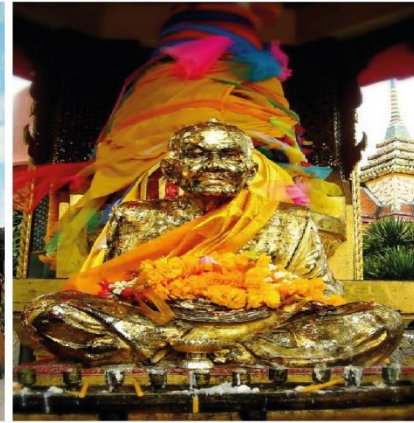
๓) กลไกสู่การปฏิบัติ มีกลไกที่สอดรับและสอดคล้องกันตั้งแต่ระดับการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการนำไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล รวมทั้งมีกลไกในการกำกับดูแลบริหารจัดการและขับเคลื่อนของแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้สู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และหน่วยงานปฏิบัติจะต้องมีความเข้าใจสามารถกำหนดแผนงานและโครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายของวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

๔) การยอมรับของสังคม มีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ภาคส่วนต่างๆ และสาธารณชนมีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน สร้างการมีส่วนร่วมและความเป็นเจ้าของร่วมกัน เพื่อให้ได้การยอมรับจากทุกภาคส่วนในสังคมในร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวของของแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

อัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรม

เนื้อหา

- บทนำ
- บทที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว
พหุวัฒนธรรมชายแดนใต้ (ยะลา นราธิวาส และปัตตานี)
- บทที่ ๒ จุดยืน ตำแหน่ง และศักยภาพการพัฒนา
การท่องเที่ยว ประจำปีเขตพัฒนาการท่องเที่ยว
พหุวัฒนธรรมชายแดนใต้
- บทที่ ๓ แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว
ประจำปีเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้
- บทที่ ๔ ผลประโยชน์ รูปแบบการลงทุน และกลไกการ
ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว
ประจำปีเขตพัฒนาการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมชายแดนใต้

วัฒนธรรมทางวัตถุ material culture

การสำรวจอัตลักษณ์วัฒนธรรมทางวัตถุนั้น จะปรากฏเด่นชัดในงานสถาปัตยกรรม ชาวไทยมุสลิม มีสยิด สุเหร่า ส่วนชาวไทยพุทธ อุโบสถ วิหาร พระพุทธรูป

วัฒนธรรมทางด้านจิตใจ non material culture

เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ชาวไทยมุสลิมนับถือ คือ อิหม่าม ส่วนชาวไทยพุทธนับถือ คือ พระภิกษุ

